

စာင်းပေးကားကန်သို့အိုကုတို
မင်းသုဝဏ္ဏ

စာရေးဆရာမ

Zwe Modern Burmese Poets

Minthuwun - Selected Poems

Minthuwun is a true Burman. For all the alien influences around him his language is Burmese pure and undefiled. His themes, too, are Burmese, Buddhist, even traditional. He is a scholar who has drunk deep of ancient Burma, of Pali, Pyu, Old Mon, and Old Burmese. Yet few of these poems are burdened with scholarship. Longwinded rigmarole is utterly eschewed. With a few simple-artful touches the poet stamps his image on the mind. He delights in homeliness, colloquiality, in village life and [nursery ditties. Even a foreigner can feel the neatness of his lyric note. Yet out of the sweetness comes forth strength, the strength of delicacy, of one who knows and trusts his feelings and dare shew them, of one who looks into his heart and writes. —G. H. Luce (1936).

အောင်ယုန်းကန်သိပ္ပံကျမ်း
မင်းသုတေ

ကဗျာပျား

(၁၉၂၆ ခု ၁၉၇၂ နှစ်)

စွဲစာပေရိပ်ပြင်က ပြန်စီမံသည်

[၁၉၇၄-စက်တင်ဘာလ]

စာရေးသူ ဖိုဇ်

ဂုဏ်ထူးဆောင်

အုပ်ချုပ်ရေး-၃၀၀၀

မုက်ခွာပုံနှိပ် ဗွဲ့-ငွေ ၈၀၀

ပန်းချီ-ပေါ်ဦးသက်

ဘလောက်-သောင်းလှ

ဆန်း ၅-ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ

ပေါ်ကြည်ဝေ (ယုဝတီကြည်ဝေ)

စိုးစံထိုက်စာစဉ် (၀၉၇၈ ပြ)

အမှတ်-၁၄၈ ၄၈-လမ်း ရန်ကင်းမြို့

ပုံနှိပ်သူ

ပေါ်ခေါင်းရင် [ပြ-၀၁၅၅၅]

ဗွဲ့-စာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၇၂၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့

မာတိကာ

ထုတ်ဝေသူထံမှ	က
ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်၏ သရုပ်ချား	ဂ
အမှာစကား	၁
အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို	၃

ပထမပိုင်း

(၁၉၂၆ မှ ၁၉၃၁)

၁။ မိုးရာသီဘုံလေးဆိုး	၇	၁၀။ ဘာသာပြန်	၂၁
၂။ ကိုဝင်းဘွဲ့တေးထပ်	၈	၁၁။ ၁၂၉၂ ခုနှစ်အတွက်	
၃။ ငါးပိကျော်ဘွဲ့		မေတ္တာပို	၂၂
လွမ်းခြင်း၊	၉	၂၁။ ဝေါသဇင်	၂၃
၄။ မြန်မာမျိုးဘွဲ့		၁၃။ ခါနွေဆန်းတော့	
လေးဆိုး	၁၁	လွမ်းမိဘယ်	၂၅
၅။ ကြိတ်ပိုးဘွဲ့လေးဆစ်	၁၂	၁၄။ မောင်တို့ခင်	၃၀
၆။ ဆရာမှတ်ကျောင်းဘွဲ့		၁၅။ မယ်တို့ဘာ	၃၁
ရတုသုံးပိုဒ်	၁၃	၁၆။ လေးဆစ်	၃၂
၇။ ခင်လို့ခေါ်သည်	၁၅	၁၇။ ကံဆိုးတဲ့ခါ	၃၄
၈။ တောမြိုင်ခြေလမ်း	၁၇	၁၈။ လိမ်းလှချေ	
၉။ နောင်တိုအိပ်		မြွှာညှိ	၃၆
(အိုင်ခြင်း)	၁၉	၁၉။ မိုးထယ်နှင့်ကြွယ်	၃၇

F B

ခုတ် ယ ပိုင်း

(၁၉၃၁ မှ ၁၉၄၁ ထိ)

၁။ ရွှေတော်ပိုး	၄၁	၂၅။ စက်တော်ရင်းဝယ်	၇၁
၂။ မေတ္တာ	၄၂	၂၆။ အဓိကိုယ်စား	၇၃
၃။ နွေဦးပေါက်တော	၄၃	၂၇။ မယ်လည်ဘွဲ့	၇၄
၄။ ၉၄ ခုနှစ်အထွက်	၄၄	၂၈။ မြှာသံ	၇၅
၅။ ရှေးနှင့်မတူ	၄၅	၂၉။ ညီချင်းအခါ	၇၇
၆။ ကိုယ်စား	၄၆	၃၀။ ငယ်လင်မောင်ကြီး	၇၉
၇။ ပုတော့၏	၄၇	၃၁။ တွယ်ရာပဲ့	၈၀
၈။ ခေတ်ပညာ	၄၈	၃၂။ တရားဦး	
၉။ သို့လောသို့လော	၅၀	ဟောလှည့်ပါ	၈၁
၁၀။ ကုန်း	၅၁	၃၃။ လှူး	၈၃
၁၁။ ခွင့်မသာ	၅၂	၃၄။ ငွေငင်ရောင်သို့	၈၅
၁၂။ ချိုမြိန်	၅၃	၃၅။ လွတ်လင်ရေး	
၁၃။ သီလိန်	၅၄	တေးသံ	၈၇
၁၄။ ကဗျာဉာဏ်	၅၅	၃၆။ အတိတ်ဘီလူး	၈၉
၁၅။ စာဆိုကံ	၅၆	၃၇။ မင်္ဂလာဇွန်းဆက်	၉၁
၁၆။ မောင့်ချိုမြိန်	၅၉	၃၈။ မွှေးခဲတင်ယောင်	၉၂
၁၇။ ကုမုဂ္ဂါ	၆၀	၃၉။ စန်းရောင်ခြည်	၉၅
၁၈။ နှင်းဆီပွင့်	၆၁	၄၀။ အမေ့လက်ဆောင်	၉၇
၁၉။ နှစ်ဇာတ်တစ်စိတ်	၆၂	၄၁။ ခရီးသည်	၉၀
၂၀။ မညီညွတ်	၆၃	၄၂။ လက်ဆောင်ပြန်	၉၉
၂၁။ တရောရှင်	၆၄	၄၃။ ထွေးညွှန်ကမ္ဘာ	၁၀၀
၂၂။ ရွှေခိုးခြံ	၆၆	၄၄။ မိုး	၁၀၁
၂၃။ အတာရေ	၆၈	၄၅။ ဝါတွင်းချိန်	၁၀၂
၂၄။ ပင်လယ်ဗွေ	၆၉	၄၆။ ပင်လယ်နို့	၁၀၅

မာတိကာ

၄၇။ ဂါထာ		၅၃။ အောက္ကစဗ္ဗိ	
မြောက်ဆယ်	၁၀၆	တက္ကသိုလ်	၁၁၇
၄၈။ ရောမ	၁၁၂	၅၄။ ဝါကျွတ်ကန်တော့	
၄၉။ သိုးထိန်းလမ်း	၁၁၃	ပန်း	၁၂၀
၅၀။ မြတ်ရေစင်	၁၁၄	၅၅။ ဂုဏ်းမာကန်ပိုး၌	၁၁၂
၅၁။ ကဝိမော်	၁၁၅	၅၆။ ငါ့တာဝန်	၁၂၃
၅၂။ သပြေညို	၁၁၆	၅၇။ နောက်ပိုး	၁၂၅
		၅၈။ မိခင်နှင့်ရင်သွေး	၁၂၆

တ တိ ယ ပိုင်း

(၁၉၄၆ မှ ၁၉၇၂ ထိ)

၁။ လွတ်ရက်မျှော်	၁၂၉	၁၃။ အာကသတ္တိ	၁၄၂
၂။ ဇာနည်ထုံး	၁၃၀	၁၄။ အာဇာနည်	
၃။ သာဓုသံ	၁၃၁	အလေးပြု	၁၄၃
၄။ ဤလယ်ကွင်း	၁၃၂	၁၅။ ဒေါင်းမိခင်၏	
၅။ အကြိုတော်	၁၃၃	စကားသုံးခွန်း	၁၄၄
၆။ နှစ်ဦး	၁၃၄	၁၆။ သိတင်းကျွတ်	၁၄၅
၇။ သန်းခေါင်၏		၁၇။ ဝေးကမျှော်	၁၄၆
အရသာ	၁၃၅	၁၈။ ဒီချောင်းသံဝေ	၁၄၇
၈။ ဘိုးဝေဆုတောင်း	၁၃၆	၁၉။ ပုဂံ၌ သရပါ	
၉။ ဟုတို့ရှင်	၁၃၇	တံခါးသို့	၁၄၉
၁၀။ ပြုံးမသုတ်တို့	၁၃၈	၂၀။ အပြုံးနှင့်အင်္ဂါ	၁၅၁
၁၁။ လေးဆယ်ပြည့်		၂၁။ မေတ္တာသုတ်	၁၅၂
ဆုတောင်း	၁၃၉	၂၂။ မိဖုရားလျှာ	၁၅၃
၁၂။ သူ့မျှော်ခင်း	၁၄၁	၂၃။ ဧည့်သည်တော်	၁၅၄
		၂၄။ သူ၏တေး	၁၅၇

မာတိကာ

၂၅၈	အင်းလေးကန်	၁၅၈	၃၈။	မတ်မဟော်	၁၈၁
၂၆။	ချော်စရာ	၁၅၉	၃၉။	သားချစ်ရင်ဒေါ်	၁၈၂။
၂၇။	နောင်တသံသရာ	၁၆၀	၄၀။	မုက်ရည်တပေါက်	၁၈၅
၂၈။	ပိုးလင်းချိန်	၁၆၁	၄၁။	အိမ်မက်ထဲကရွာ	၁၈၇
၂၉။	ယောကျာ်း		၄၂။	ရွာလိုရွာလော့	
	ဘသား	၁၆၂		ပိုးနတ်သား	၁၈၉
၃၀။	သုနာပြုဘုရား	၁၆၄	၄၃။	တို့မလေး	၁၉၆။
၃၁။	ပိုးမောင်လာပြီ	၁၆၆	၄၄။	ကျေးလက်က	
၃၂။	သုမှတမ်း	၁၆၉		သူတို့	၁၉၈။
၃၃။	ငိုသံလေလား		၄၅။	သာရနှင့်သာလှ	၂၀၀
	ရယ်သံလား	၁၇၁	၄၆။	မမြင်သော	
၃၄။	ပြည်ထောင်စု			တေးသံ	၂၀၂
	တောနာ	၁၇၄	၄၇။	မိခင်သို့	၂၀၃။
၃၅။	မင်းရဲကျော်စွာ	၁၇၆	၄၈။	ကြင်နာမှု	၂၀၄
၃၆။	အစိုးညိုညို	၁၇၈	၄၉။	သံယောဇဉ်	၂၀၅
၃၇။	အိန္ဒိယ	၁၈၀		ကဗျာမည်အညွှန်း	၂၀၇

ထုတ်ဝေသူထံမှ

မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာစာအုပ်တို့ကို ထွက်ဖူးပြီ။ စစ်မဖြစ်မီက မင်းသုဝဏ် ဘီလပ်သွားခါနီး ထုတ်ဝေသော “မင်းသုဝဏ်” စာအုပ်ငယ်၊ ထိုနောက် “သပြေညို”၊ သည်ဖက်ခေတ် တွင် “ပျဉ်းမဂုတ်တို” ဆောင်းပါးစု စာအုပ်၌ ကဗျာအချို့ - စသဖြင့် ရှိခဲ့၏။ သို့ရာတွင် မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာသက်တမ်းတလျှောက် ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာတို့ကို စုံနှိုင်းသလောက် စုံစုံပါအောင် စုစည်းပေးသော စာအုပ် ဟူ၍ ကား မထွက်ပေဘဲပေးပေ။ ဤ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စွမ်းသောအားဖြင့် ဤ စာအုပ် ကို ထုတ်ဝေပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာတို့ကို သုံး ဦးပိုင်းခြား၍ တင်ဆက်လိုက်ပါသည်။ ပထမပိုင်းသည် စောစောပိုင်း ကဗျာများ ဖြစ်ကြ၏။ ယေဘုယျအားဖြင့် မင်းသုဝဏ် ခေတ်စမ်းသမား မဖြစ်မီ ရေးစပ်သော ကဗျာများဖြစ်သည်။ ဒုတိယပိုင်းတွင် ခေတ်စမ်းဘဝ၌ ရေးသော ကဗျာများ ပါဝင်၏။ တတိယပိုင်းတွင်ကား ယနေ့ခေတ်ဟု ဆိုနိုင်သော ၁၉၄၆ မှ ၁၉၇၂ အထိ ကာလအတွင်းရေးသော ကဗျာများ ပါဝင်ပေသည်။ ဤနောက်ပိုင်း ကဗျာတို့ကို လက်လှမ်းမှီ သရွေ့ အစုံလင်ဆုံးဖြစ်အောင် စုစည်းပေးဖို့ ကြိုးစားထားပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် မင်းသုဝဏ်ဟူသော ယနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြီးမားသော ကဗျာဆရာတစ်ဦး ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်

ထုတ်ဝေသူထံမှ

(က)

လာပုံကို ဇာတ်ခင်း၍ ပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု ထုတ်ဝေ သူတို့က
မျှော်လင့်ပေသည်။ ဤစာအုပ်ပါ ကဗျာတို့သည် ဤအချက်ကို
တတ်နိုင်သလောက် ဖော်ထုတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည်။ မင်းသုဝဏ်
ကျော်လွှားခဲ့သော ခေတ်သုံးခေတ်ကို ဤကဗျာတို့သည် တတ်နိုင်
သရွေ့ ကိုယ်စားပြု နေကြလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ နောင်
ဆက်လက်၍လည်း မင်းသုဝဏ်နှင့်တကွ အခြား ကဗျာစာဆို
ကြီးများ၏ လက်ရာ ကဗျာစာအုပ်များကို ထုတ်ဝေသွားရန်
ရည်ရွယ်ပါသည်။

စွဲ ဝေပရိဒ်ပြု။

ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်၏ သရုပ်ဖွဲ့ပုံများ

ဝင်းမောင်

မင်းသုဝဏ်သည် ဖျက်ဖျောက်ခေတ် ထိပ်တန်း ကဗျာဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ခေတ်စမ်းကဗျာခေတ်ဟု တွင်သော ကဗျာခေတ် တခေတ်တွင် ပါဝင်ဦးဆောင်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ယနေ့အထိ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော မြန်မာကဗျာများနှင့် မင်းသုဝဏ်၏ကဗျာများသည် နှစ်ကြီးလိပ်လက်ကောက်ကဲ့သို့ ယွက် လိပ်လျက်ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများ ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် သူ၏လက်ရာ တိုးတက်ပြောင်းလဲ လာပုံကို မြင်နိုင်သကဲ့သို့ အဆိုပါ ကာလပေါ် မြန်မာကဗျာများ၏ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပုံကိုလည်း မြင်နိုင်ပါသည်။

ခေတ်စမ်းကဗျာ၏ အဦးအစဟု ဆိုနိုင်ဖွယ်ရှိသော ဇော်အုန် ဝိတောက်ပန်းသည် ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ပေါ်သည်။ ၁၉၂၉-ခုနှစ် တွင် မင်းသုဝဏ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ရောက်၍ ဇော်အုန်နှင့် ဆက်၍ ကာခေတ်စမ်းကဗျာအရိပ်တွင် နိလုံသည်။ ၁၉၃၁-ခု၊ ၃၂၊ ၃၃ ခုနှစ်တွင် မင်းသုဝဏ် ကလောင်၍ သော နှစ်များဖြစ်သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် မင်းသုဝဏ်သည် နိုင်ငံခြားတွင် ပညာသင်ကြားရန် မြန်မာ ပြည်မှ ထွက်ခွာသည်။ သူပြန်လာသောအခါ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်နေပြီ။

ဤတွင် ပြောဆိုရ မှတ်သားရ လွယ်ကူအောင် ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်လိုသည်။ ၁၉၁၀ ခုမှ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် အထိ ကာလကို ခေတ်စမ်းကြို ကဗျာခေတ်ဟု ခေါ်ကြပါစို့။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကာလကို ခေတ်စမ်း ကဗျာခေတ်ဟု ခေါ်ကြပါစို့။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းကာလ ကို သုညခေတ်ဟု မှတ်ယူကာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကာလကို ခေတ်စမ်း၊ ဇော်အုန်၊ ကဗျာခေတ်ဟု ခေါ်ကြပါစို့။

ဤကဗျာစာအုပ်တွင် တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုကို အခြေပြုကာ မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကို အပိုင်းသုံးပိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားရာ ထိုအပိုင်းသုံးပိုင်းသည် အထက်ပါ ကဗျာခေတ်သုံးခေတ်နှင့် အသီးအသီး ထပ်မံဟပ်မိလျက် ရှိသည်။ ထိုခေတ်သုံးခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကဗျာပုံစံများကို ပြုလိုလျှင် မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကို ထုတ်ဆောင်တင်ပြနိုင်သည်။ ဤစာအုပ် ပထမပိုင်းပါ ကဗျာများသည် ခေတ်စမ်းကြို ကဗျာခေတ်၏ ပုံစံများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒုတိယပိုင်းပါ ကဗျာများသည် ခေတ်စမ်းကဗျာခေတ်၏ ပုံစံများ ဖြစ်ကြသည်။ တတိယပိုင်းပါ ကဗျာများသည် ခေတ်စမ်းနှောင်း ကဗျာခေတ်၏ ပုံစံများ ဖြစ်ကြသည်။

ကဗျာခေတ် တခုတခုကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ရာ၌ မည်သည့်အခြင်းအရာများကို ကြည့်ပြီး ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သနည်း။ ခံစားပုံ အခြင်းအရာနှင့် စကားသုံးပုံ အခြင်းအရာတို့ကို ကြည့်ပြီး ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သည်။ ခေတ်ပြိုင်ခံစားပုံ၊ ခေတ်ပြိုင်စကားသုံးပုံတို့နှင့် မတူပဲ ခံစားပုံ ဆန်းသစ်ဖြစ်ထွန်းကာ ထုထည် ကြီးမားလာလျှင် ဖြစ်စေ၊ စကားသုံးပုံ ဆန်းသစ်တွင်ကျယ်ကာ ပြတ်သားပျံ့နှံ့လာလျှင်ဖြစ်စေ ကဗျာခေတ်တခေတ် ဆန်းသစ်ဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု ဆိုနိုင်သည်။

ခေတ်စမ်းကြိုခေတ်

ခေတ်စမ်းကြိုကဗျာခေတ်၏ ခံစားပုံမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူ့ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ကြည့်ပြီးလျှင် အတွေ့ကို အတွေ့အတိုင်း၊ အရှိကို အရှိအတိုင်း ခံစားသည် မဟုတ်။ တကယ်အမြင်၊ တကယ်အတွေ့၊ တကယ်အဖြစ်အပျက်တို့မှ ယေဘုယျသဘောကို ထုတ်ယူကာ ခံစားသော ယေဘုယျခံစားပုံ ဖြစ်သည်။ လောကကို ကဗျာဖြင့် မြှောက် ချုံးရာတွင်လည်း ယေဘုယျသဘောက ပေးသော အသိ၊ ယေဘုယျသဘောက ပေးသော အရသာကိုသာလျှင် ကဗျာဆရာက တင်ပြသည်။ ထို့ကြောင့် ကဗျာတွင် ယေဘုယျသဘောကို မိန့်ဆိုသည်။ ထိုယေဘုယျသဘော ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဝတ္ထုပစ္စည်း

များကို ပုံစံအနေဖြင့် စာရင်းပြလုပ် ခေါ်ဆိုရေရှည်သည်။ ထိုစဉ်
ပစ္စည်းတို့၏ အရည်အသွေး အမှတ်လက္ခဏာများမှာ ဝင်ခံအားဖြင့်
မတူမညီ ကွဲပြားခြားနားသည် ဖြစ်စေပြီးတော့ အကြမ်းအားဖြင့်
ဆိုလျှင် ယေဘုယျအားဖြင့်တူလျှင် ရသခံစားမှုအတွက်၎င်း၊ ရသ
ဖော်ထုတ်မှုအတွက်၎င်း၊ လုံးလောက်ပြီဟု ခေတ်စမ်းကြို ဆရာဘွဲ့
ယူဆကြသည်။ မင်းသုဝဏ်၏ ပထမပိုင်းလာ စိုးရာ သိက္ခာလေးချိုး
ကိုကြည့်ပါ။

“အခုအထပ်ပပြေ အပျက်ဆန် မလေ့ပေါ့ပါဘိ
လပု ကသပ် သပြေ လက်ပံတွေ နှော့ပါတ်
အထက်ယံ ဝနေတကြော့မှာတံ၊ ပိုးညှို့ပှောင်”။

ဤတွင် သစ်ပင်တွေ ပေါများသည့် ယေဘုယျသဘောတရားသာ
မင်းသုဝဏ် ပြလိုသည်။ လမုပင်၊ ကသပ်ပင်၊ သပြေပင်၊ လက်ပံပင်
တို့၏ သီးခြားအမှတ်လက္ခဏာတို့ကို အာရုံမပြုပေ။

“ယုနေနာ ဝကားဝါ ဝလပ်တွေနှင့်
ငွေဝပယ် ဝလသွယ်လျှင် ညွတ်ကောပ
ပုန်းညက်ပါ ရှေ့ကြာထပ်ပါလို့
မြတ်မာလာ ထုံထုံသင်းပါရဲ့” (ချင်းသို့ ခေါ်သည်)

ဤတွင်လည်း ပန်းတမျိုးစိန် သီးခြား အမှတ်လက္ခဏာများကို
ကြည့်ရှုစော်ထုတ်နေသည် မဟုတ်။ ဣသီပြတ် ပန်းများ ပွင့်နေကြ
သည့် ယေဘုယျသဘောကိုသာလျှင် ဖော်ထုတ်နေသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တကယ်ရှိသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ကို ခံစားမည်
အစား စာပေကျမ်းဂန်အရ ရှိသင့်ရှိထိုက်သည့် ထင်ရသော အရာ
တို့ကိုသာလျှင် တဆင့်ခံ ဖော်ပြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို တိုက်ရိုက်
ခံစားသည်ထက် ပတ်ဝန်းကျင်ကို မန်းတင် အကြောင်းပြုကာ စာပေ
ကျမ်းဂန်လာ အကြောင်းအရာများကိုသာ ခံစားလိုသည်က ပိုသည်။
တော့ဖြင့် ခြေလမ်း ကိုကြည့်ပါ။

သရုပ်များ

(၁)

“ပင်သပြေဝယ်
 လင်းမြေ ရုပ်ပတ်
 ဆီးခြုံစပ်မှာတော့
 ပတတ်က နှစ်ကောင်
 ရှိ၊တောင်ယာ ဟိုတဖိုက်
 ယုန်ဖိုက်ကို ထောင်ကြရဲ့
 ပြင်ညောင်ညို့ ရိပ်သာ
 ပလွေညင်းလို သိခြင်းငယ်ငြာ
 ဘာသာအလိုက်
 နွားကျောင်းသူငယ်
 ချော်ရေးကြွယ်”။

ဤအွင် တကဲ့ဘကယ် ဘာတွေ မြင်နေသည်၊ မြစ်မနေသည်ကို
 ကြည့်၊ စာပေကျမ်းဂန်အရ ရှိသင့်ရှိထိုက်သည်ကဲ့ ထင်ရသော
 အခြင်းအရာတို့ကိုသာ ဇုကွက်၍ ရေးစပ်တင်ပြထားသည်။ တနည်း
 ဆိုရလျှင် တကယ်အမြင်၊ တကယ်အတွေ့၊ တကယ်အဖြစ်အပျက်ကို
 ခံစားရန် မပေးပဲ တဆင့်ခံ ပေးနိုင်စိုးထားသော စာကိုသာ ခံစား
 ရန် ပေးသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ခေတ်စမ်းကြိုကများခေတ် ခံစား
 ပုံက ပေးသော ကများသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မဆီငြိ၊ ကိုယ်တွေ့နှင့်
 မသက်သက်သို့ မြင်နေသည်။

ထို့ပြင် ခေတ်စမ်းကြိုကများများသည် စကားလုံးရာ၌ စကား
 ပရိယာယ်ကြွယ်ဝရေး၊ အပြောက်အပွမ်း အဆင်တန်ဆာ ကြွယ်ဝ
 ရေးတို့ကို အရေးပေးသည်။ လုပ်လီလုပ်လဲ၊ ကန့်ကလျ စကားလုံး
 များကို ရှေ့တန်းတင်သည်။ ကများ၏ ပြင်ပအသွင်၊ ပြင်ပလက္ခဏာ
 တို့တွင် နှစ်ဖွဲ့နေသဖြင့် အနက်ကို အာရုံစိုက်သင့်သလောက် မစိုက်
 နိုင် ရှိရသည်။

(၀)

ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်၏

“ကွေးကွေးကျပ်ကျပ်၊ ရှာပုရစ်လည်၊
ပြေလှစ် ဝင်ဝင်၊ စုံတခွင်ဝယ်
မြရှင် ရွက်ဦး၊
လှလဲလှလဲ၊ လေအချီ
ဟိုသည် ညွတ်ပြုဝင့်”။

(ခါစွာဆန်၊ စော့လွမ်း၊ စိတယ်)

ခေတ်ဝမ်းကြို ကဗျာခေတ်သည် ဆိုလိုရင်း အချက် ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် လျောက်ပတ်စွာ စကားလုံး သုံးရန်ထက် ကောင်း လုံးတွင် ပါရှိသော အသံသာမှု၊ အသွင်လှမှုတို့ကို ကိုယ်တိုင်ကစား ရန် ပိုမို ရည်သန်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စကားဝေင်းပွင့်ခါးစာ သို့ မရောက်လွယ် မဆိုက်လွယ် ဖြစ်တတ်သည်။ ဗီတက ဇရိတ် မထောက်ပံ့နိုင်ကြောင်း မင်းသုဝဏ် ဖွဲ့ဆိုသည့် ခေတ်ဝမ်းကြို ကဗျာ ဟန် တံဆိုးတံခါနှင့် ခေတ်ဝမ်းဟန် ပူစော့၏ တို့ကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာကြည့်လျှင် ခေတ် နှစ်ခေတ်၏ စကားသုံးပုံ ကွာခြားချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းမြင်လာနိုင်သည်။ ပူစော့၏ ကဗျာမှာ ထိုအထိ မိမိရှိသည်။ “မွေးမေ မွေးဝေ” အစရှိသော နောက်ဆုံးအပိုင်းနှင့် “မေဝေ မြွယ်သေးပါ၏လော” ဆိုသော နောက်ဆုံးစာကြောင်း တို့သည် ခေတ်ဝမ်းကဗျာခေတ်၏ စကားသုံးပုံ ပိုးတက်ပြောင်းလဲ လာသည်ကို ထင်ရှားပြသလျက် ရှိသည်။

ခေတ်ဝမ်းခေတ်

တက္ကသိုလ်ရောက်၍ ဇော်ဂီ၊ မောင်ဝတီနှင့် ဧည့်ဆုံမိသော အခါ မင်းသုဝဏ်သည် ခေတ်ဝမ်းကြိုခံစားပုံတို့ကို တာဝတရ ဇွန်၍ မိမိ၏ နဂိုခံစားပုံဖြင့် အာရုံများကို လက်ခံသုံးသပ် ဖွဲ့ဆိုပေးကျုံး ရန် အခွင့်ကောင်းကို ရရှိလာသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်သည် မင်းသုဝဏ် အတွက်ခံစားပုံ ပေါင်းလဲသော နှစ် ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ် ဇူလိုင်လ တွင် ယိုးလှဇေ့ပြုခွာညို ကဗျာကို ရေးတည်း။ ခေတ်ဝမ်းကြို

သရုပ်များ

(ဆ)

ခံစားပုံကို အခြေခံသော ကဗျာ ဖြစ်သည်။ ဒီဇင်ဘာလတွင် ရှေ့တော်ပြေး ကဗျာကို ရေးသည်။ ခေတ်စမ်းခံစားပုံကို အခြေခံသော ကဗျာ ဖြစ်သည်။ ပူဇော်၏ ကဗျာကို ၁၉၃၂ ခု၊ မတ်လ တွင် ရေးသည်။

ပူဇော်၏ တွင် မင်းသုဝဏ်သည် အာရုံကို ဖြစ်ပေါ်သည့် အတိုင်း ခံစား၍ ခံစားရသည့် အတိုင်းလည်း ရိုးရိုးတွေးကာ ရိုးရိုးရေးသည်။ ရိုးရိုး တွေး ရိုးရိုး ရေးသောကြောင့်လည်း ဖြောင့်စင်းသည်။ တော်တည့်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် မခံစားရသော၊ အသင့်ရှိနေပြီးဖြစ်သော ခံစားမှုများ၊ ကိုယ်တိုင် မတွေးခေါ်သော၊ အသင့်ရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်သော အတွေးအခေါ်များကို တဆင့်ခံ ရေးသားဖွဲ့ဆိုခြင်း မပြု။ ခေတ်စမ်းကြို သဘောအရ ကဗျာဆံသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ခံစားမှုများ၊ အတွေးအခေါ်များ မည်မျှပင် အဆင်သင့် ရှိစေဦးတော့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် မခံစားမတွေးခေါ်ရလျှင် မဖွဲ့ဆိုတော့ပေ။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် ခံစား တွေးခေါ် မှတ်သိသော အခြင်းအရာ တို့ကိုသာလျှင် ဖွဲ့ဆိုတော့သည်။ ဤသည်လျှင် ခေတ်စမ်းကဗျာခေတ် ခံစားပုံ၏ စွမ်းရည်တရပ် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် ခံစား တွေးခေါ် မှတ်သိသော အခြင်းအရာ များကို ဖွဲ့ဆိုသည် ဖြစ်သောကြောင့် ခေတ်စမ်းကဗျာတို့တွင် သိမ်ငယ် သေးနပ်သော အခြင်းအရာများလည်း ပါဝင်လာသည်။ ဤသို့ ပြောသဖြင့် ခေတ်စမ်းကြိုကဗျာဆရာတို့သည် အကြီးအကျယ် အခန့်အဆည်တို့ကိုသာ ဖွဲ့ဆိုလျက် အသိမ်ငယ်အသေးအနပ်တို့ကို မဖွဲ့ဆိုဟူ၍ မဆိုလို၊ ဖွဲ့ဆိုပါသည်။ ငါးပိကျော် ခွဲလွမ်းခြင်း ကို ကြည့်ပါ။ သို့သော်လည်း အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အကြောင်းအရာ ငတ္တုပစ္စည်းတို့ကို သူ့အခြင်နှင့် သူ၊ သူ့ခြင်နှင့် သူ၊ သူ့အရည်အခြင်းနှင့် သူ၊ သူ့လက္ခဏာနှင့် သူ၊ ဝိသေသ ပြုကာ သီးသီး ခြားခြား ဖွဲ့ဆိုသည် မဟုတ်ပဲ ယေဘုယျသဘောဖက်သို့

(၈)

ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်၏

ဆွယ်ပြီးမှ ဖွဲ့ဆိုကြသည်။ ခေတ်စမ်းသမားများကမူ သီးခြားပြင်ပမှ အလိုက် သီးခြားဖွဲ့ဆိုကြသည်။

ခေတ်စမ်းခံစားပုံသစ်၏ ကျေးဇူးကြောင့် အာရုံခံစားရာ၌ ခေတ်စမ်းကြို တုံ့ပြန်မှုများ၊ ခေါ်လင့်ချက်များ ပျက်ပြယ်ကာ ကဗျာနယ်ပယ်၊ အနုပညာနယ်ပယ်တို့သည် ကျယ်ဝန်းလာသည်။ ကဗျာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သည် ရင်း၊ ကဗျာနှင့် လူ့လောကသည် ရင်း၊ ပြန်လည်တွေ့ထိ ဆက်စပ်လာသည်။ ပြန်လည် သမုလောသည်။ အထောက်အထားအနေဖြင့် ငယ်လင်ပောင်ကြို၊ ဓဋ္ဌစင်ရော်သို့၊ ဝါတွင်းချိန်၊ ခြောက်သံ၊ အဖိကိုယ်စား ကဗျာတို့ကို ကြည့်ပါ။

ခေတ်စမ်းကြောင့် ကဗျာနှင့် လူ့လောက ပြန်လည်တွေ့ထိ ဆက်စပ်လာသည်။ သို့သော်လည်း အလုံးစုံ အကြွင်းမဲ့ တွေ့ထိဆက်စပ်လာသည် မဟုတ်သေး။ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု ပြင်းထန်ပေါက်ကွဲသော ခေတ်ထဲတွင် ခေတ်စမ်းသည် နိုင်ငံရေးကို ကဗျာဖြင့် မခံစားခဲ့။ သဖြင့် ဝါကျွတ်ကန်တော့ပန်းတို့တွင် ဝံသာနုရက္ခီတို့ စောင့်တရားကိုသာ ခံစားဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။

ခေတ်စမ်းကဗျာဆရာတို့သည် စကားသုံးရာ၌ တိတိကျကျ တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် တိုက်ရိုက်ဖော်ထုတ်မှုကို ရယူနိုင်အောင် ကြိုးစားကြသည်။ စကားကို ကစားစရာအဖြစ် မသုံးပဲ အတွေးအခေါ်အတွေ့အကြုံတို့ကို ဖော်ကျူးရန်အတွက် အသုံးပြုကြသည်။ စကားပရိယာယ်၊ ဣယ်ဝမှုမှ ခွဲဒွာမဲကြည့်ခဲ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့၏စကားသည် ဇွာရာမှ ကျစ်လာသည်။ ဖေါင်းပွရာမှ သိပ်သည်းလာသည်။ တကယ်လောကနှင့် နီးစပ်ဆက်ဆံသော စကားတို့ကို သုံးသဖြင့် သူတို့၏ စာတို့သည် အပြောလေသံမိသလောက် မိလာကြသည်။ ကဗျာခွဲရာတွင် အသံသာမှုကို အရေးပေးရသည်မှာ မှန်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အသံသာမှုသက်သက်ကိုသာ အရေးပေးကာ အသံသာအောင် မည်မျှစွမ်းဆောင်နိုင်သနည်း ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်

ဆရုပ်ပျာ၊

(၅)

သုတိ တာမဆိုတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် အသံသည် အနက်ကို အလှစ် အကျော်ပြုလာသည်။ ဤအနက်ကို သဘောပေါက်လိုလျှင် ငယ်လင် ဝေပင်ကြီးကိုကြည့်ပါ။

ခေတ်စမ်းကြောင့် မြန်မာစကား၏ တန်ဖိုး တိုးတက်လာသည်။ သို့သော်လည်း သွေးသစ်လောင်းလာသည် ဟူ၍ကား မဆိုနိုင်။ ခေတ်စမ်းကြီးနှင့်နှိုင်းလျှင် ခေတ်စမ်းသည် စကားသုံးပုံနှင့် ပတ်သက် ၍ ခိုက်အလိုမလိုက်။ ထိန်းသိပ်လာသည်။ ရှေးခေတ်ပြင်လာသည်။ နှုတ်စောင့်စည်းလာသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း သိမ်မွေ့နက်နဲသော ဗေဒကြောင်းအရာတို့ကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ထိခွင့်ခံရ ဝေပင်ကြောင့် ကာဗျာဥာဏ်ကို ကြည့်ပါ။ သို့သော်လည်း ခေတ်စမ်းသည် ထွေပွားသော အကြောင်းအရာများကို မကိုင်တွယ်သေးပေ။ ခေတ်စမ်း နှောင်းကျမှသာ ကိုင်တွယ်တော့သည်။

ခေတ်စမ်းရှောင်းခေတ်

ခေတ်စမ်းသည် မြန်မာကဗျာကို တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အကျိုးရှိသည့်ဖက်သို့ ပို့ဆောင်ပေးသည်။ ခေတ်စမ်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်တွင် အောင်မြင်မှုရှိသည်။ နှင့်ပုံ့ရှိသည်။ ဤစကားတို့ ဟုတ်မှန်ကြောင့် ကို ခေတ်စမ်းရှောင်းက သက်သေခံသည်။

ခေတ်စမ်းရှောင်းတွင် ခံစားပုံမှာ ပို၍ လေးနက်လာသည်။ ခေတ်စမ်း၏ ဥပဒေသတော်ကို လွန်မြောက်လာသည်။ လူတို့၏ နေ့စဉ် မြင်တွေ့ ကြားနာရသောစာရုံးများနှင့် ခံစားတွေ့စောင့်စိတ်ကူးမှု များကို အချင်းချင်း ဆက်စပ်ပေးလာသည်။ နေ့စဉ် တွေ့ထိခံစားမှု သော အခြင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆဲခြင်စဉ်းစားလာတတ် တောင့် ပြုလုပ်ပေးသည်။ တကိုယ်တော် တွေ့ထိခံစားမှုများကို အများဆိုင်တွေ့ထိခံစားမှုများ ဖြစ်လာအောင် ပို့ဆောင်ပေးလာ သည်။ ခံစားချက်ကိုလည်း ထိန်းကွပ်လာသည်။ လွန်ကဲသည့်အထိ လွတ်မပေးတော့ပဲ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်အလတ် ကျကျ မှု့မှု့ဘတ

(ဥ)

ကဗျာခေတ် သုံးခေတ်၏

ရှိအောင် စီရင်လာသည်။ ကဗျာကိစ္စအတွက် လိုအပ်သော ခံစားမှု အတိုင်းအတာရရှိအောင် နိမိတ်ပုံကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုလာ သည်။ မြင်းမုတ်တို့ ကိုကြည့်ပါ။

ခေတ်စမ်းနှောင်း ခံစားပုံဖြင့် နိုင်ငံရေးနယ်ကို ငုံသင့်သလောက် ငုံမိလာသည်။ နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို အာရုံပြုသင့်သလောက် ပြုလာသည်။ ခေတ်စမ်းနှောင်းတွင် ပါဝင်သော မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများသည် မင်းသုဝဏ်၏ ပင်ကိုယ်စိတ်နေစိတ်ထားကို ကိုယ် စားပြုခြင်းမှ သွေဖီခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ မင်းသုဝဏ်သည် ချင်တတ်သည်။ ခင်တတ်သည်။ ကြင်နာတတ်သည်။ အရာရာကို ကရုဏာဖြင့် ကြည့်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများသည် အကြမ်းဖက်ကဗျာများ မဟုတ်။ အနုဖက်ကဗျာများ ဖြစ်ကြသည်။ စောဒကတက် ကဗျာများမဟုတ်။ အတည်ပြု ကဗျာများ ဖြစ်ကြ သည်။ ပုစ္ဆာကဗျာများ မဟုတ်။ အဖြေကဗျာများ ဖြစ်ကြသည်။ ဇာနည်ထုံ။ သာဓုသံ တို့ကိုကြည့်ပါ။

လူမှုရေးနယ်ပယ်တွင်လည်း အာကသတ္တိ၊ သာမုနှင့်သာလှ တို့မှာကဲ့သို့ မင်းသုဝဏ် ဝေဖန်တတ်သော်လည်း အများအားဖြင့် ကုတို့ရှင်၊ ချွေမျှော်ခင်း၊ သူနာပြုဘုရား၊ တို့မလေး တို့မှာကဲ့သို့ ကရုဏာဖက်က ကြည့်သည်။

စကားသုံးပုံတွင် ခေတ်စမ်းနှောင်းသည် ခေတ်စမ်းထက် စွမ်း ဆောင်နိုင်လာသည်။ မြန်မာဘာသာစကား၏ စွမ်းရည်ကို ပိုမို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ထိုစွမ်းရည်ကို ပို၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ခံစားမှု များ စိတ်ကူးများကို ဖွဲ့ဆိုလာသည်။ ဘာသာစကားကို လက်နက် ကိရိယာအဖြစ် အသုံးပြု၍ ယခင်ကမစူးစမ်းခဲ့ဘူးသော လူ၏အတွင်း နယ်ပယ်သစ်များကို စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာသုံးသပ်လာသည်။

လူ၏ အတွင်းနယ်ပယ်သစ်များကို စူးစမ်းရှာဖွေ လေ့လာ သုံးသပ်ရာ၌ မင်းသုဝဏ်သည် မြန်မာကဗျာတွင် သိသိသာသာ မသုံးခဲ့ဘူးသေးသော ဘဲလက် (ballad) ပုံစံကို အသုံးပြုရန်

ဆုရှင်များ

(၆)

တောင်အားထုတ်သည်။ အဲလက်ပုံပုံသည် ခံစားမှုနှင့် ဘာသာစကား
တို့ အဆုံးအဖြတ်၊ ထိထိရောက်ရောက် ဆက်နွယ်တုံ့ပြန်ပြီး နှစ်စက်
ခွဲပြီးမှအများဆုံးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပေးသော ကဗျာပုံစံတရပ် ဖြစ်
သည်။ မင်းသုဝဏ်သည် အင်္ဂလိပ် အဲလက်ကဗျာတပုဒ်ကို ဘာသာ
ပြန်ကြည့်သည်။ ချစ်သော၊ ရင်ခွေ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အဲလက်ပုံစံ
ဖြင့် ကိုယ်ပိုင်ကဗျာများတိုရေးသည်။ ယင်းတို့မှာ ရိုးပေမာင်လားပြီ၊
အနုပညာတင်။ ပိုသံလေလား၊ ရယ်သံလား၊ မင်း၊ ရဲဇကျပ်ရွာ
တို့ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာတို့၏ ခံစားပုံကို ခွဲပြီးစေခြင်း၊ စကားသုံးပုံကို ပြုပြင်ပေး
ခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာကဗျာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း ပြောင်းလဲရာ
ပြောင်းလဲကြောင်းကို ဦးဖျေကျေးဇူးပြုသော ခေတ်စမ်းနှင့် မင်းသုဝဏ်
တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်သည် နည်းလှသည်မဟုတ်ကြောင်း ငန်ခံ
ရပေမည်။ မပြီးပြည့်စုံသေးသည်တို့ကို နောင်လာသူတို့က မြင်ခွက်
သင့်သည်။ ခေတ်စမ်းနှင့် မင်းသုဝဏ်တို့ ပိုပေးသော အဆင့်မှ
တိုး၍ နောက်ဆက်ဆံနိုင်မှုနှင့် အစရှိသည်ဖြင့် မြန်မာလောကအောင်
လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ခေတ်စမ်းနှင့် မင်းသုဝဏ်တို့၏ ဆောင်ရွက်
ချက် အောင်မြင်မှုတို့ကို နားလည်သဘောပေါက်လျှင် နားလည်
သဘောပေါက်သည်နှင့်အမျှ ရှေ့တွင်ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်
လုပ်ငန်းမှာ လွယ်ကူလှစေရန် အကြောင်းရှိသည်။

အမှတ်စဉ်

ဤ ကဗျာများကို ကဗျာမိတ်ဆွေအချို့က ရှေးပေးပါသည်။ အပိုင်းသုံးပိုင်း ပိုင်းပေးပါသည်။ သက္ကရာဇ် အစီအစဉ် လုပ်ပေးပါဆို၍ တတ်နိုင်သမျှ ရှာဖွေမှုနှောက်ပြီးလျှင် လုပ်ပေးပါသည်။

နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်ကျော် ငါးဆယ်အတွင်း ဒဂုန် မဂ္ဂဇင်း အစ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း အဆုံး စာနယ်ဇင်းအမျိုးမျိုးတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သော ဤကဗျာများကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုမိသောအခါ အတွေး ဤသို့ ဝင်လာပါသည်။

အချို့ကဗျာတို့သည် လက်ဖျား၌ဖြစ်သော လက်ဖျားစာများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့တို့သည် နှုတ်ဖျား၌ဖြစ်သော နှုတ်ဖျားစာများ ဖြစ်ကြသည်။ အချို့တို့သည် နှလုံးသား၌ဖြစ်သော နှလုံးသားစာများ ဖြစ်ကြသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုလျှင် လက်သင်ကဗျာများ၊ ရာသီခဏကဗျာများ၊ သွေးတောင်း ကဗျာများ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့ အတွေးဝင်လာသည်။ အတွေးဝင်လာသဖြင့် ထိုအတွေးကို ချဲ့ထွင်ရေးသားလိုစိတ် ပေါ်လာသည်။ သို့သော်လည်း ကိုယ့်စာအကြောင်း ကိုယ်ရေး၍ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျနိုင်ပါ

မည်လား။ လတ်လတ်လောလော စောစောစီးစီး ရေး၍
အမှန်တရားနှင့် နီးစပ်နိုင်ပါမည်လား။ ဤသို့ သံသယ
ဝင်လာပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တိုင် ချဲ့ထွင်ရေးသားမှု
မပြုတော့ပဲ သူများပြောဖို့ ချန်ခဲ့ပါသည်။

ဤစာများကို အပြစ်မြင်သူတို့လည်း မြင်ပါလိမ့်မည်။
ဤအပြစ်မျိုးကို ရှောင်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြပါဟု တိုက်
တွန်းလိုပါသည်။ အကျိုးမြင်သူတို့လည်း မြင်ပါလိမ့်မည်။
ဤအကျိုးမျိုးထက် သာသော အကျိုးမျိုး ဖြစ်ထွန်းအောင်
အားထုတ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ အခြားမဲ့၌ကား-
စပန်းတထောက်၊ လမ်းလျှောက်စဉ်မို့၊ အပန်းပျောက်ထိုင်
-ပါအံ့သတည်း။

ဤစာများကို ရေးဖြစ်အောင်၊ ပုံနှိပ်ဖြစ်အောင် အကျိုး
သောင်သူအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါ၏။

ထွန်းလင်းရိပ်သာ
ကမာရွတ်။

မင်းသုဝဏ်
၁၅၊ ၁၂၊ ၇၂။

အင်းယာကန် သို့ ဆို ကူ တို့

မိုးပေါက် ကျ၍
ထသည် ဂယက်၊ ဝိုင်း စက်စက်သည်
ဝကွက် ခင်းနှိုး နှယ်တကား။

ခဏချင်းတွင်၊ မိုးသက်ဆင်က
ရေပြင်လှိုင်းကြွ၊ ခုန်ပေါက်ကြလျက်
ကြက်ဖချင်း ထိုး၊ ခေါင်းဖြူ မိုး၍
ရေရိုး ရှုပ်ပွေ၊ မိုးသီး ကြွသည်
စေ့စေ့စောင်းစောင်း ရွာသွန်းလောင်း။

ဘယ်ယိမ်း ညံ့ယိမ်း၊ တောခပ်သိမ်းလည်း
နတ်စိမ်း ဝင်သို့၊ ကမ်းယံမို့တွင်
မိုင်းညို့ မိုးသား နောက်ခံကား။

မိုးဖျင်ဇာပါး၊ ဝတ်ရုံလွှားလျက်
မော်ကြွားသည့်ဟန်၊ ဤသည့်ကန်တွင်
မြစ်ပြန်ဝိုးဝါး၊ ကျန်းညှိကြား၌
လူးလားချင်လို၊ ငါတောင်းဆိုသည်
လှေကို ပြင်ပ ကုတို့မူး။ ။

(၁၆၊ ၇၊ ၄၀၈)

ပထမပိုင်း

၁၉၂၆ ခု ခုနှစ်

ရိုးရာသီချင်း လေးချိုး

ကန်စွန်း ကညို မှိုနားတို ပဲဒလက်တွေ ပျိုးပါတဲ့၊
 ကွမ်းမြို့ ဟိုတခို တဲပျက်နှင့် ရိုးဆီက၊
 ကဲလျက် ဆိုးတော့ မှာထင့် ဒေဝါမောင်၊
 (အိုကွယ်) မဲနက်တဲ့ မိုးဟာက သွေကာမျှောင်။ ။

(ဪ) လျှိုနဘေးမှာတော့၊
 ချိုသွေးကာ တစောင်စောင်နှင့်၊
 ကျွဲနှစ်ကောင် လဲအောင် ခတ်တာကြောင့်၊
 သနားဖွယ် ခါးလယ်စပ်မှာ၊
 ကျွဲပြတ်စုတ်ရောင်။ ။

အဖု အထစ် မပြေ အမျက်ဆန် ဗလပေ့ ပေါပါဘိ၊
 လမု ကသစ် သပြေ လက်ပံတွေ နှောပါတဲ့၊
 အထက်ယံဝနေ တကြောမှာတော့ မိုးညိုမှောင်၊
 ချိုးပျိုနှစ်ကောင်က ကူကာချဲ့။ ။

ကုန်းအထက်မြိုင်၊
 ပုန်းညက်ကယ် မာလာကြိုင်လို့၊
 တလိုင်လိုင် တို့ရွာဦးမှာ၊
 (ကိုအာကာရယ်) ဖူးငုံပွင့်ဆဲ။ ။

(၁၁၊ ၅၊ ၆)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို

(၇)

၂
ကိုဝင်းဘွဲ့ စောထင်

ပျော်ပျော်နေ သေခဲလို့၊
အခြေစွဲ မှတ်ကာ၊
ပြည်အထဲ ရပ်ရွာမှာ၊
မလပ်သာ ကမြင်း။ ။
မျောက်ရှုံးလို့ လူရှင်အောင်၊
သူ့အလွန် ဆော့တတ်လေခြင်း။ ။
အရပ်က ခပ်ရှည်ရှည်ငယ်၊
အမည်မှာ ကိုဝင်း၊
တွေ့ကရာ သူငယ်ချင်းတွေနှင့်၊
သူမပျင်း နေတယ်။ ။
ခါတလေ မြောက်လေ မြူးပြန်တော့၊
အရှုံးလို့ ထင်ရသကွယ်။ ။
ထိုကဲ့သို့ မသတိ ဖွယ်ကို၊
ပြည်နယ်မှာ ကြံခဲလို့၊
လုံပုလဲ ခင်ကညာ၊
ပြေးမြင် လှည့်ကွာ။ ။
ဝမ်း ပထမ ဆန်းလှပါတယ်၊
တန်း အဋ္ဌာ ကလပ်ကွဲလေး။ ။

။
(၃၀၊ ၁၀၊ ၂၆။)

(၀)

မင်းသုဝဏ်

ငါးပိကျော် ခွဲ လွမ်းခြင်း

မယ့်ကိုယ်တိုင် လုပ်ခဲ့၊
 ပီပုပ်တဲ့ ဆားနယ်၊
 ကောင်လုံး ထယ်ကို၊
 အိုး လယ်တို့ ငွေစဉ်လူးရယ်နှင့်၊
 နှစ်ကူးကာ လတွေ့များအောင်လို့၊
 တို့အိမ်အို စားဖိုနား မှာတော့၊
 ထားခဲ့တယ်လေး။ ။ ။

မြို့ဒဂုန်၊
 ခရီးသွား လူကြုံလို့၊
 ဆီတပုံ ငရုတ်ထောင်းရယ်နှင့်၊
 ပလောခြောက် အမွှ်လောင်းပါတဲ့၊
 ငါးပိကောင်း ငါးခူကောင်ကို၊
 ဘေးအတောင် ရိုးထွင်နုတ်ကာပ၊
 တကုပ်ကုပ် စားဖိုလယ်တွင်၊
 စိစဉ်ကာ ကိုယ်တိုင်ကျော်၍

အပ်ယားထန်သို့ ချီကုတို့

(၉)

မိန့်ဂျွန်းပျော် သားမောင် စားစေ့၊
မယ်တပီး မင်း မာတာ၊
စေတနာ အနန္တရယ်နှင့်၊
တောဌာန အရပ်ဝေးဆီက၊
(လူလေးရေ) ပေးလိုက်တယ်လေး။ ။

(၅၊ ၄၊ ၂၇။)

ကြိတ်ပိုးဆွဲ လေးဆစ်

တိတ်တိတ်ခိုး၊
ကြိတ်ပိုးပါလို့ အချိန်ကုန်။ ။

ဟိုင်းဇာတာ ပါလာရော့ထင့်၊
ရေးခွင့်မကြုံ။ ။

စာလွှာများမှာတော့၊
မပါးဖြစ်လို့ အပိုအပို၊
ကြုံပါရ သည်ကံမျိုး။ ။

ခုတိုင်အောင်၊
ရည်းစားဆို ချိုထောင်ထောင်နှင့်၊
ဟိုအကောင် ဘဲဥလားရယ်လို့၊
မှားထင်ရဲ့ဗျိုး။ ။

(၂၆၊ ၉၊ ၂၇)။

(၁၂)

မင်းသုဝဏ်

ဆရာမှတ်ကျောင်း၊ ခွဲ ရတုသုံးပိုဒ်

ကျောင်းကြီးယောဟန်၊ မြန်နိုင်ငံ၌၊
 ပြိုင်စံဖက်ကင်း၊ နာမည်လင်း၏။
 မင်းမင်းအပေါင်း၊ ရာထောင်သောင်းနှင့်၊
 ကုန်ရောင်းကုန်သွယ်၊ ကုန်သည်ကြွယ်တို့၊
 ဘယ်နယ်မလပ်၊ အရပ်ရပ်မှ၊
 တတ်အပ်ပညာ၊ အဖြာဖြာကို၊
 ရရာရကြောင်း၊ ကျွန်တို့ကျောင်း၌၊
 စုဆောင်းဆည်းပူး၊ ဥာဏ်ရောင်မြူးလျက်၊
 အထူးတလည်၊ မြန်တိုင်းပြည်တွင်၊
 နာမည် ကျော်ကြား၊ စည်ထွန်းကားသည်။ ။
 အများပြည်သူ ထွားတော့၏။

၂၉

ဆရာကြီး အလန်၊ အုပ်စိုး စံ၍၊
 ထပ်မံ ပြည့်လောင်း၊ ကောင်းစေကြောင်းဖြင့်၊
 အဟောင်းကိုဖျက်၊ အသစ်စွက်လျက်၊
 အပျက်ကိုပြင်၊ လွန်စည်ပင်၏။
 ထိုတွင်မှနောက်၊ ဘူမိအောက်မှ၊
 စိန်ကျောက်အသွင်၊ လွန်ကြည်လင်သည်။

အင်းယားကန်သို့ ချီကုတို့

(၁၃)

ရေစင်ရေကောင်း၊ ရေလမ်းကြောင်းကို၊
လွန်ခေါင်းထက်စွာ၊ ထွင်းပောက်ကာဖြင့်၊
ဇလာရေပန်း၊ ဖြာဖြာသွန်းသား၊
စက်ယန္တရား၊ တခုပွားသည်။ ။
အလား ရည်တူ ရှားတော့၏။

မွန်ကြီး ရွှေမွန်၊ အေ တိ အမ်လည်း၊
ပညံ သိပ္ပ၊ အဝဝကို၊
သိဿအများ၊ ကျောင်းတော်သားအား၊
ကရား ရေလွတ်၊ တတုတ်တုတ်သို့၊
မချွတ် မလွဲ၊ စဉ်အမြဲလောက်၊
အားခဲညွှန်ပြ၊ သင်ကြားလှ၏။
ထိုမှတပန်၊ ဓာတ်လေးတန်တို့၊
မမှန်ချွတ်ယွင်း၊ တိမ်းပါးခြင်းကြောင့်၊
ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ ရောဂါရက၊
မိဘမခြား၊ စောင့်ရှောက် အားသည်။ ။
သနားကြည်ဖြူ များတော့၏။

(၁၉၂၇)

ချစ်လို့ခေါ်သည်

လာသ၍ ပျော်သနော် ညှိလှုံဖြာဝင်းလေသည်၊
ရွာအရှေ့ တခေါ်နှစ်ခေါ် ငတို့ခြံယာကွင်းဆီသို့၊
ပျိုကညံ သဟာယမင်းကိုတဲ့ လိုက်ခဲ့ခေါ်။ ။

(ဪ) ရှင်စရာတွေ ပြောရမှာဖြင့်၊
အကြင် ယာတကြောမှာတော့၊
ငှက်ပျော မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်နှင့်၊
ယိုင်တိုင်တိုင် နွားရုံအရှေ့ဆီက၊
ဝါးခြုံမှာ ပျားအုံလဲတွေပေလိမ့်၊
တပါးလုံ လွှားခုန်လို့ ရွှေ့ကာပ၊
တကွေ့ကလေးနော် တောင်ဆီယွန်းပြန်တော့၊
ကန်စွန်းညို မှိုနားတို့ ကနဖော့တွေနှင့်၊
နေညိုညို လေချိုဆော့ချိန်မှ၊
ပျောင်းပျော့ပျော့ ဘယ်ညာယိမ်း လေသည်၊
မြက်စိမ်းရှည် ဖြာဖြာလွမ်းပါတဲ့၊
စမ်းပေါက်နှင့် အိုင်အကျော်မှာ ခင်ရယ်၊
စခန်းတထောက် လမ်းလျှောက်စဉ်မှို့၊
အပန်း ပျောက် ထိုင်နော်။ ။

စခန်းထကာ ဆံရစ်ခင် လျှောက်ပြန်တော့၊
လှမ်းစရတဖြာ ကသစ်ပင် ခြောက်ဆီကာ၊
ချိုးလည်ပြောက် ဂိုမခေင်၊
လျှိုအစပေင်က အတူမြူး၊
ပျိုနှုမပျော်စေဖို့တကူကူး။ ။

ဖြာစိစိ၊
အခါမှို ရာသီမပြတ်အောင်ပ၊
ယုဇနာ စံကားဝါ စလပ်တွေ့နှင့်၊
ငွေစပယ် လေသွယ်လျှင် ညွတ်ကာပ၊
ပုန်းညက်ပါ ရွှေကြာထပ်ပါလို့၊
မြတ်မာလာ ထုံထုံသင်းပါရဲ့၊
နေရီရီ လေပြည်ညင်းပြန်တော့၊
အပျင်းပြေ ကွင်းခြေ ထွက်ကာပ၊
အလွမ်း မနှောင့်ယှက်ပဲ လမ်းလျှောက်လျက်
နှစ်ဖြာပျော်ပျော် မြူးရန်ဖို့၊
အစမ်းတခေါက်လောက် ထွက်ခဲ့ပါကွဲ့
ကညာမော်တဦး။ ။

(၁၈၊ ၅၊ ၂၀၊)

(၁၆)

မင်းသုဝဏ်

တောမြိုင်ခြေလမ်း

သာယာငယ် ဆန်းတော့၊
 တောင်တန်းက ညိုညို၊
 စိမ့်စမ်းက စိုသည်၊
 သုတ်လေချို သွင်သွင်ဖြူးပါတဲ့၊
 ကြည်နူးဖွယ် သည်မြိုင်ယံမှာ၊
 ကျေးငှက်သံ ကျဲကျဲကျေးတော့တယ်လေး။ ■

ပင်သပြေဝယ်၊
 လင်းမြေ ရှစ်ပတ်၊
 ဆီးခြုံဝပ်မှာတော့၊
 ပတတ်က နှစ်ကောင်၊
 ရှို့တောင်ယာ ဟိုတိုက်
 ယုန်ပိုက်ကို ထောင်ကြရဲ့၊
 ပြည်ညောင်ညို ရိပ်သာ၊
 ပလေ့ညင်းလို့
 သိခြင်းငယ် ငြာ၊

အင်းယာကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၉၁၇)

ဘာသာအလိုက်၊
နွားကျောင်းသူငယ်
ပျော်ရေးကြွယ်
တုတ်ငယ်ရိုက်လွှဲ၊
ကြုံကြိုက်ရ သည်အခါမှာ၊
တူမပါ သက်လျာဖြန်းကို၊
အိုခင်ရှဲ့၊ လွမ်းလှတယ်လေး။ ။

(၁၂၊ ၄၊ ၂၉၆)

(၁၀)

စင်းသုဝဏ်

၉

နော့စ်တို့အိမ်

[အိုင်ဖြင်း]

ချစ်တဲ့သူငယ်လေ၊
သူငယ်ချင်းရယ်စစ်၊
ညီချစ်တို့လေ။

အစ်ကိုကြီး နောင်တို့အိမ်ကို၊
သိလို့ချင်မှု

ဟော(Hall)သဘင်နှင့် ဆင်ဝင်နှင့်။

အိမ်ရှေ့ကမူ စားဖိုခန်းနှင့် ဆိုင်တန်းနှင့်။

အိမ်မြောက်ကမူ မင်းယတိုင်းနှင့် စစ်ကိုင်းနှင့်။

အိမ်တောင်ကမူ
သထုံခန်းနှင့် တာလမ်းနှင့်။

အိမ်နောက်ကမူ
ကံ့ကော်ပင်နှင့် ပိတောက်နှင့်။

ကံ့ကော်ပန်းနှင့် ပိတောက်လိုလျှင်၊
လေချိုငယ်မှ ပြူးပြူး၊
လတာကူးမှာ ခူးပါလှည့်ချင်။

ကံ့ကော်ပန်းနှင့် ပိတောက်မလို၊
အစ်ကိုကြီး နောင်ကို လိုလျှင်၊

ဆင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၁၉)

မြင့်မိုဝ်မု ပွဲထူး၊
ပျော်စဉ်မြူး၊
ခူးပါလှည့်ချင်။
အလို အစ်ကိုယ်၊
မယ်နှင့် ဆုံသည်၊
ဒဂုန်ရိပ်က၊
ကောလိပ်ပျော်လေး။

(၃၊ ၈၊ ၂၉၊)

၂၀)

မင်းသုဝ

စာသံမြန်

တည်တကြည် လက်ပိုက်လို့၊
စောင့်ကြိုက်ပေး၊ ခုအခါ။ ။

ဒီ လေ ရေ ဘာတခု၊ မှုမစိုက်ပါ။ ။

အံ့ချိန်နှင့် ကမ္မာ၊
ဂူတိုက်လို့ ဖိဆန်ကာ၊
မကြံပါ ပိုရေး။ ။

စောင့်ကာ ကြည့်ကြတော့၊
ပိုင်သည့်ဟာ ဆိုင်ရာရပ်ကို၊
ကပ်ပါလိမ့်လေး။ ။

(၂၉၉)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၂၁)

၁၂၉၂ ခုနှစ် ဆုတောင်း စာတမ်း

နှစ်ကူး သစ်ပြူး၊ ခေတ်ဦး ကောဇာ
ဆန်းစ ချမ်းမြ၊ စန်းလ သော်တာ
မြိုင်အောက် ကြိုင်လှောက်၊ ပိတောက် ပမာ
ကျန်းရွှင်ကြော ။ သွန်းလော ။ ရေသီဒါ။ ။

(၃၁၊ ၃၊ ၃၀။)

(၂၂)

မင်းသုဝဏ်

ဂေါတမ

ဒွါဒသာ အတာဝန်းမှာတော့
ပြောရရာ မာလာပန်းငယ်တို့
သာယာဆန်း လန်းကြတယ်။

လတန်ခူး ဆိက
မြေဖူးတွေ စီရီနှင့်
ပွင့်သိင်္ဂီ ပိတောက်ပန်းပေမင့်
ဒေါင်းလန်းဝယ် ငွေတမတ်ဟာမို့
ကောင်းကန်းတယ် ဖေမမှတ်ပါဘု
ဖိုးပြတ်လွန်လွယ်။

နှင်းငွေရည် မှန်တမုန့်ရယ်နှင့်
ညင်းလေပြည် သုန်တသုန်တွင်မှ
စုံရုံ မြိုင်အလယ်
ခိုင်သွယ်နွဲ့ ညွန့်ဖူး။

မိုးမက
ပင်မြင့်မှာ တဂုဏ်ထူလို့
သဇင်ဖြူ နှင်းရည်သောက်ဟာမို့
တော်အဝင် ဘုရင်တို့ကောက်ပေလိမ့်
တယောက်မောင် ယောင်လို့မှ မလှမ်းသဘူ

အင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၂၅)

မျှော်မှန်းကာ မြင်ရုံနှင့် ဆွေးရပါတော့
တော်တန်းစံ ဇင်ဝံထွေးရယ်
ရေဖို့ ဆွတ်ကာ ခူးချင်ရဲ့
ဖေးမလို့ ညွတ်စွာနူး။

(၂၀၊ ၉၊ ၃၀၈)

(၂၆)

မင်းသုစင်

ခါနွေဆန်းတော့ လွမ်းမိတယ်

ဆန်းစခါနွေ၊
 သာတပေါင်းမို့ ညှာညောင်းကြေ၊
 ပြေပြေရောရ၊
 မြအသွေး ရွှေရေးလုလို့၊
 ရတုအညို၊
 မြေသို့သက်တဲ့ ရော်ရွက်ရီကို၊
 ပလိပလာ တိတာတာ သည်ခါလေ့၊
 နွေအကူး လေရူး ဝှေ့တော့၊
 ကွေ့ကွေ့ ဝန်းဝိုက်၊
 ရွှေကြောင်ဖါး မြီးဖျားလိုက်သို့၊
 မြိုင်တိုက်စုံယံ၊
 ရွက်ဟောင်း ပျံသော်၊
 ရွှေခြံဂါမ ကျန်ငှာနုကို
 မှန်းဆလို့ တွေး၊
 မိဖနှစ်ပါး ဆွေအများကို
 လွမ်းအားနှင့် ဆွေးမိပေါ့။

မအေးနိုင် မရွှင်နိုင်၊
 သည်ရာသီ လတပေါင်း
 ကြက်ဆောင်းသို့ တိုင်သောခါ

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၂၅)

တလိုင်လိုင်ပေး၊
မြိုင်တကြော
တောစပယ်ဖြူ၊
ဝတ်မှုန်ကျင်းတဲ့ သင်းကြူကြူကို၊
လေချိုလို့လွင့်၊
ပန်းထုံတဲ့ လေချိုမှာ
ရွှေချိုးပျို ကူသံဆင့်ပေလိမ့်။

မြိုင်မြိုင်စုံခြေ

ဆာဝေဝေ
ရွှေကသစ်ပန်း၊
ကောဝိလာယံ
တျာတျာ ရင့် လန်းကာပ၊
ဟင်နန်းထက်ယံ
ဆက်ခုက်သံ
ကြွက်ညံ ကြော်ကျေး၊
မပျော်ပျော်
တူနှစ်ပေ၊
ထူးခေကာ မေးကြသန့်။

ကွေးကွေးကျစ်ကျစ်
ဖူးပုရစ်လည်း
ပြေလှစ် စင်စင်၊

မထွက် မပေါ်၊
မဒွေးငယ် အခွဲတိုက်လို့
မိုက်လိုက်ပုံ တော်ရော့လ။
ကျော်ကျော်ကြားကြား
မဒွေးသား ခါးခါးအန်အန်
ပင်လယ်ယံမှာ ရေငန်နှင့်ဆေး၊
ငယ်ကချစ်တဲ့ ဆံရစ်မေကို
ဟောသည်ဖေ လွေးမှာပေါ့ ဟု၊
အေးအေး ဖြူးဖြူး၊
တောစရိုက်နှင့် အလိုက်သင့် နှူးသည်ကို၊
စိတ်ကူးတွင်သာ မြင်ရပါ
ဘယ်ခါကာလ၊
ကျွန်ချက်မြုပ်တဲ့ တောအုပ်ညိုမှာ၊
ကိုယ်တိုင် မြင်ရပါမတုံး။

လျှလျနှမ်းနှမ်း
တလိုသာ မှန်းရတော့
ထွက်လမ်းမမြင် ဒဂုန်ခွင်
မရှင်နိုင်ဘဲ။
ခေါင်းငလောင်းမချို တက္ကသိုလ်ဝယ်
နေညိုချိန် များမှာတော့၊
အင်းယား ရတနာ ကန်တော်သာမှာ
ပြာပြာလဲ့လဲ့
လှိုင်းဘောင်ဘင် ဖွဲ့တော့ကို၊

ယောကျ်ား

(၁၀၂)

(၁၀၂ ၁၀ ၁၀၂)

။ ။ ဩဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ

။ ။ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ

။ ။ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ

။ ။ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ
 ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ ဣဒ္ဓါဂ် ဝိဇ္ဇာတံ

ဒုဗ္ဗိဒ္ဓါဂ်

မယ်တို့တာ

ပေဘ်ရင်ပြုံးနှင့် ပေဘ်ရင်ငယ်။

ပြည်ကြီးဝန်၊ ဘားဘုန်းကြီး၊
ပိုး ပါပေါ့ကုန်။

အပကြီးကို ငွေအောင်
ညီမငယ်တံ့ ငွေခံကား။

မယ်တို့တာ မဟာရဇဘောင်၊
ကြီးကြံ့လား။

(၁၄၂၂၃၃)

ဆင်ယာကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၃၁)

လေးဆစ်

ခင်းထုတို့ အလစ်ရှာ မရတာကြောင့်၊
မင်းသုဝဏ် ချစ်စာသနိုက်ဘု၊
မေတ္တာမျှပါတဲ့ ကျွန်အကြည်။ ။

နွေအလှမ်းတွင်မှာ
ပွေခန်း ဖြာဖြာခုံလို့၊
မာလာခုံ နေခြည်လျှပ်သည်သို့၊
မြိုင်ရပ်ပျော် ကော်ဆိုးမှာ၊
ညှိုးလျ မတည်။ ။

အထွက်ခေ ရွှေစပါးရယ်နဲ့၊
ငွေရှားလို့ တမြည်မြည်၊
ချာချာလည်အောင်ပ ဒုက္ခများ။ ။

နုနုဆိုးအို၊
အိုမိုး ပြာပြာညိုတော့၊
တက္ကသိုလ် ဝိဟာကျောင်းမှာလ၊
နွဲ့မုယုလဲ့ ပြုပျောင်းရယ်နဲ့၊
အတူပျော် သူထော်ကောင်းငယ်တို့၊

(၃၂)

မင်းသုဝဏ်

ကြောင်းဟန်လျှင် ပေါင်းရန် ခဲသော်လဲ
ယခုလို ကုသိုလ်က မွဲတာကြောင့်၊
သဲရေကျ ပမာအလားကဲ့သို့၊
ခွဲသွေရမှပတ်ကား။ ။

(၁၈၊ ၄၊ ၃၁) .

ကံဆိုးတဲ့ခါ

မိတ်အချစ်တို့ရဲ့၊
စိတ်အညစ်မှာတော့၊
သိပ်ဟစ်လို့ ငိုလိုက်ချင်။ ။

ဉာဏ်အဆုံးပါပဲ၊
ကြုံလုံးရယ် အပုံပုံနဲ့
ဒဂုန်မှာ နေဖို့ ကြိုးသော်လဲ
အဟောင်းကံ ပြောင်းလန်ဆိုးရယ်ကြောင့်ဗျာ၊
ကျိုးက မထင်။ ။

မရှိလို့ သနားလိုက်ပါဘိ၊
ကရိုကထနဲ့ မအားရှာတဲ့၊
အမိ အဖမျှားတို့က၊
ငါ့သားရဲ့ အိမ်မှာပင်၊
တို့ ပန်းစဉ်မို့ နေပါအုံး။ ။

တားသော့ခါ၊
ဝကား မဆန်သာလို့

နာနိမှာ တိမ်တွေ စုချိန်မှာ
စရိတ် မလေခင်းနိုင်၍၊
စိတ်ထောင်းလို့ ကိုယ်ကြေသူမှာလေ၊
မိတ်ဟောင်းတွေကိုတော့ မရှုရလေဘု၊
အော်၊ ဘသူ့ကိုမှ ရှက်ထယ်လို့ဖြင့် မဖုံးပါရစေနဲ့တော့၊
မှု အဝဝ ပျက်ပြယ်လို့ ဆုံးတာကြောင့်၊
မရှုမလှ ယခုဘဝကိုဖြင့် တသက်ဝယ်မုန်း။ ။

(၇၊ ၅၊ ၃၁။)

ယိမ်းလှချေ မြွှာညို

နှင်းအတွဲ ဆီက၊
သင်းနွဲ့နွဲ့ မြွှာညို။ ။

ဝင့်ဝင့်ကြားပါဘိ၊
လင့်စားသူ နေမဖြောင့်တယ်၊
စိုး ကြောင့်ကြပို့။ ။

ပြေအချပ်တော့နဲ့၊
ရွှေဝတ်ကယ်က နှင်းမခို၊
တင်းမိုတဲ့ ပျိုသည်း။ ။

ချမ်းရိပ်သာ၊
ပန်းလိပ်ပြာ အလာ ကျူးရော့ထင့်၊
ပြာသို့ ခွာညိုဦးရယ်၊
မြူးကြိုင်နဲ့ နည်း။ ။

(၃၀၊ ၇၊ ၃၁။)

(၃၆)

မင်းသုဝဏ်

ဖိုးထယ်နှင့် ကြွယ်

ညောင်ပွင့်မှ ကြိုက်မယ်ပေး၊
ဘမိုက်မ မိကြွယ်။ ။

သံပုဆိန် ရေစိမ်ပွခါမှ၊
ကြွယ်ကို ဖိုးထယ် ရမယ်တဲ့၊
ပြောကျလေတယ်။ ။

ကျည်ပွေ့ကို ထရံ ရက်လေတဲ့၊
စကားပျက် စကားပြယ်၊
ကြွားထယ်လို့ ဆိုအား။ ။

အောင်ကျော်၊
မောင်ခေင်စဉ် ဗျာ မထူးလျှင်ဖြင့်၊
ကြွယ်မှာ ဆွေးဖွယ်သို့ ကူးပါလိမ့်၊
ဦးချစ်ထက်ထား။

(၁၄၊ ၈၊ ၃၁။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုဆို

(၃၇)

ဒုတိယပိုင်း

၁၉၃၁ မှ ၁၉၄၁ ထိ

၅၅. တော် ပြေး

ညောင်းရွက် လေချို၊ မြွှက်သိနှင့်
 ထာသိနေဦး၊ မင်းလှင် မြူးက
 ရင့်ကျူး သံချို၊ ဥဩယှိုလည်း
 မြိုင်ညို ခွာကွင်း၊ လူ့ရပ် ချင်း၍
 အေးခြင်း အဲ အနဲ၊ သင်သစ် ပနဲလျက်
 လည်ပြန် တနှစ်၊ ဆန်းမည် ခေတ်ဝယ်
 မြို့ညစ် ပတင်၊ ဘယာစင်၍
 ကြည်ရှင်စေသောဝ်၊ ရည်ရွယ်ပြောသို့
 ဥဩ...ဥဩ၊ မြိုင်သံ နှောလျက်
 သံအောတလဲ့၊ သံလေးတွဲနှင့်
 ပြဲပြဲတလီ၊ သဲ့သဲ့သိသော်
 သိဂီရောင်စွေး၊ မယ့်ရင်သွေးသည်
 ဆွေဝေးရပ်ခြား၊ ဆရာ့ပါးမှ
 မနားမဖင်၊ ပြန်ကြောင်း ထင်သည်
 မယ့်ရင် ဆင်သင့် ပြင်နှင့်ပြီ။ ။

(၂၂၊ ၁၂၊ ၃၁။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

• (၄၁)

မေတ္တာ

မေ့မေ မေ့မေ၊ ရှုပါလေလော့
ဖြာဝေမြနန်း၊ ရှင်ပျလန်းသည်
ဇင်ပန်း ခိုင်နွဲ့ ကြကြသင်း။ ။

ရှုလေ ရှုလေ၊ ချစ်ကြီး ခေ့သည်
မသောလိုဘူး၊ ပန်းများမှုကို
ကျွန် ခူးချင်တော့ ပြုပြုဝင်း။ ။

ရှိစေ ရှိစေ၊ ကျွန် စိတ်ဖြေအံ့
ရဝေနန်းမ၊ တော်ကောက်ကလျှင်
အေးမြချမ်းကြည်၊ စံရမည်ကို
မြင်သည် ထိုကြောင့် ခြုံငုံကင်း။ ။

(၂၉၊ ၁၊ ၃၊ ၁)

၃

ရွှေဦးပေါက်တော့

သွေ့သည် သွေ့သည်၊ စုံပတ်လည်ဝယ်
မစည် ကြီးကြဲ၊ ရွက်ရော်ဝဲသည်
နှင်းစဲ ခါစ ပေါ်နေဦး။ ။

ဝေ့လည် ဝေ့လည်၊ ရပ်မတည်သည်
ဟိုသည် လျှောက်ပြေး၊ ရွက်ရော်သေးကို
ဆောင်သွေး ချေပေါ့ ဆော်လေသုံး။ ။

မြေ့ချည် မြေ့ချည်၊ စိုမပြည်သည်
မကြည် နှောင့်ဝမ်း၊ ရွက်ရော်နှမ်းနှင့်
မိတ်ကျမ်းတဝင်၊ ပါလေအင်သည်
ဘယ်တွင် ဆုံးရိပ် မြော်ချေဘူး။ ။

(၃၁ ၊ ၃၂။)

၉၄ ခုနှစ်အတွက်

မြေတကောင်းရယ်က လဲ့ဝင်းကြည်။

သပြေဆို ညိုညိုပန်းတွေက

ပွန်ဇလိုင် ကြိုင်ရေချမ်းမှာ

လန်းညွန့် စည်စည်။

မိတ်တဝေးရယ်တို့

စိတ်အေးဖို့ နှလုံးရည်

သက်ဆုံးတည်ကာပ မာစေကြောင်း။

နှစ်ဆန်းချိန်

ရူပန်း ခါခါ နှိမ်လို့

မာရဇိန် ရှေ့တော်ဦးမှာလ

ပန်းသပြေ ချမ်းရေထူးရယ်နဲ့

ကျူးမြက် ဆုတောင်း။ ။

(၁၉၃၂၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ပဂ္ဂဇင်း)

၄၄၄)

မင်းသုဝဏ်

ရှေးနှင့်ပတူ

မေ့မယ် မေ့မယ်၊ ရှေးခါဝယ်က
နေ့စွယ်ရောင်ညှိ၊ လရောင်မြိုး၌
မိုးရိပ်ဇာတ်၊ ပုံတို့ပါ၌တို့
ရေလှော် ကရား၊ တုတ်တုတ် ကြားလျှင်
မေ့သား အင်းလိုက် ပျော်တော့၏။ ။

ပိတာ ပိတာ၊ ရှေးအခါက
နေဆာ ရောင်ကျင်း၊ နံနက်ခင်း၌
ဆင်မြင်းရုပ်တု၊ ပိစွာထူ၍
မုက်ရွှေ ဖျော်ပါး၊ ရွှင်တော့ ကြားလျှင်
မေ့သား ကြည်စိတ် ပေ၍တော့၏။ ။

မေ့မယ် ပိတာ၊ ယခုခါမှ
ပျော်ရာပျော်မှု၊ ပျော်ကြောင်း ရှုလည်း
ညစ်ကျူ၊ မရွှင်၊ ကိုယ်တည်းပင်လျှင်
သွင်သွင် လေသွေး၊ လရောင်အေး၌
တတူးတောတော၊ နေဇိတ်စောသည်
ကြေသော ပန်းနှယ် ရေခဲတော့၏။ ။

(၄၊ ၃၊ ၃၂။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဘိုကုတို့

(၄၅)။

ကိုယ်စား

လွမ်းငွေဝေသည်
 နေ့ရာသီတိုင်း၊ ချစ်ဖော်ချင်းနှင့်
 ကွေ့ကွင်း ခဲ့ရ လျင်သောကြောင့်။ ။

တမ်း၍ ပွေသည်
 ငွေလွှာပြုဆွ၊ လက်ရေးလှကို
 စွန်းစ တွေ့လို ချင်သောကြောင့်။ ။

ချမ်းမြေ့ပြေသည်
 ဖြေဖွယ်မဆုံး၊ စာတလုံးကို
 ချိုပြုံး ကိုယ်စား မြင်သောကြောင့်။ ။

(၁၃၊ ၃၊ ၃၂။)

?

ပူတော့၏

ထွက်စေ ထွက်စေ၊ မိန့်တော်ထွေလည်း
ရဝေနှင်းမော့၊ ဆောင်ယုံကြော့မှ
အသော့ လျှင်မြန် လာလှည့်သော။ ။

မျှော်လေ မျှော်လေ၊ စောင့်ပါချေလည်း
ဘော်ငွေ့ပြုမိတ်၊ လမ်းစရိတ်သည်
တဆိတ် မရောက် ကြာချည့်မော။ ။

မွှေးမေ မွှေးဖေ၊ ရှေးပဝေမှု
ကြေးငွေ ဟူကာ၊ သားမောင်လှပို
လိုတ ချက်ချင်း၊ ပို့ပေ လျှင်းလျက်
ချွတ်ယွင်း ယခု၊ မပို့မှုကြောင့်
မျက်ရှု စိတ်ဝေ၊ စိုးရိမ်လေသည်
မေဖေ ကြွယ်သေး ပါ၏လော။ ။

(၁၇၊ ၃၊ ၃၂။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၅၇)

ခေတ်ပညာ

ဘေးတိုးစဉ်လော၊ ကိုင်းလယ်ယာနှင့်
 ဘာသာစရိုက်၊ မပျော်ပိုက်ပဲ
 ခေတ်လိုက် ပညာ၊ ဆည်းပူးရာဝယ်
 အာသာ မဝ၊ တောင့်တတနှင့်
 ဒုက္ခမျှ ပေ၊ စိတ်မပျော်သည်
 ကျန်တော် မှားသည် ဆိုအံ့လော။ ။

အများနည်းတူ၊ သားသည်းအသည်
 မဲဖြူ ခဲ့ဝေ၊ သိတို့စေဟု
 ရှာလေ ပညာ၊ လွတ်လေရာတွင်
 ပညာတော်သင့်၊ ရပေမင်းလည်း
 ပင်မြင့် မာလာ၊ မလှမ်းသာ၍
 စိတ်မှာ ဗျာဝေ၊ ညှိုးလျှော့သည်
 မွေးမေ မှားသည် ဆိုအံ့လော။ ။

ရွှေအိုးပညာ၊ ပိုင်လေပါမှ
 ချမ်းသာကြွယ်ဝ၊ သက်လုံးလှဟု
 မွေးဖ လွတ်လေ၊ ပညာ ဖွေသည်

(၄၈)

မင်းသုဝဏ်

မပြေ ချင်ရဲ၊ ပညာ ကံ၌
ဈေးနဲ့ မတူ၊ မြင့်ကို ချူသော်
တံချူ တို့လှ၊ ဆင်းရဲရသည်
ဗွေးပ မှားသည် ဆိုအံ့လော။ ။

(၁၇၊ ၃၊ ၃၂၊)

ဆင်းယားကန်သို့ ခိုကုတို့
F 4

(၄၉)

သို့လော သို့လော

ပင်လယ်သို့ဝေ၊ ပူမျိုးဆွေချို
ပြန်လေ ကျောင်းမှ၊ အိမ်သို့ ကျသော်
မာတ နှုတ်ချို၊ တခွန်း ဆီက
ထိုထို ပင်လယ် လျှောသည်တည်း။ ။

ကာလနောက်နောင်၊ လောကဘောင်ဝယ်
လေဆောင် တိမ်သာ၊ ဟိုသည် ယားသို့
လာသွား မတည်၊ ချာချာ လည်၍
စိတ်ကြည်၍ကြောင်း၊ မည်သူ ချောင်း၍
ပျော့ပျောင်း ချိုသာ ဖျော်မည်နည်း။ ။

သို့ မေးကြိုက်တွင်၊ ဝန်းရောင်ရှင်သည်
ကြည်လင် ထွန်းပ၊ ပန်းထိုမျှလည်း
သာစွ ကြွသင်း၊ ကျွန်နားရင်းဝယ်
ပျံသင်းချိုအေး၊ သံယေသေးသည်
ကျွန်မေးချက်ကို၊ ဖြေသောလိုဖြင့်
ခင် ဆိုပြီးကာ၊ လေတင် ပါသည်
ဘဇာ ရပ်က လာသည်နည်း။ ။

(၂၀၊ ၃၊ ၃၂၀)

(၅၀)

မင်းသုဝဏ်

ကွန်း

သာသည့် လေတွင်၊ ခရီးနှင့်သည်
အသင် ကြန့်၊ ခေတ္တ တန်၍
မောပန့် ဖြေရန်၊ နှလုံးပွန်ကို
အကျွန် ပြင်ပြီး ဖြစ်သည်တကား။ ။

သည်းပွတ်ကွန်းဝယ်၊ အပန်း ပြယ်၍
ပြီးကြယ် သစ်အား၊ ယာဉ်ရထားနှင့်
ပျံသွား တဆစ်၊ ခရီး လှစ်လျှင်
တားမြစ် မသာ ဖြစ်မည်တကား။ ။

အသင့်မှာမူ၊ ပန်းမညူမူ
ကြွကြွ ရန်၊ ကျန်းလုံးလုံးတည့်
အကျွန်မှာကား၊ ခရီးကြားဝယ်
ပန်းအားဖြေရာ၊ ကွန်းမျှသာတည့်
ခြားကွာ ဇာတ်ချင်း၊ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
ကြွသင်း လိုရာ၊ ခရီးခွာက
ဘဇာသို့လဲ၊ မေးရန် ခဲလည်း
ဝံ့ရဲ မသာ ဖြစ်မည်တကား။ ။

(၂၂၊ ၃၊ ၃၂။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုဆို

(၅၁။)

ခွင့်စာ

မကြင်သာသည်၊ ခင်ပါလျက်လည်း
ပင်ထက်လှိုဝင်း၊ ဇင်ငွေမင်းသို့
ကြွသင်း ဝေသီ မြင့်သောကြောင့်။ ။

မတမ်းသာသည်၊ လွမ်းပါလျက်လည်း
မိုးထက်ရောင်ဖုံး၊ လတနွန်းသို့
ချိုပြုံး ဝေသီ မြင့်သောကြောင့်။ ။

မခေ်သာသည်၊ မြော်ပါလျက်လည်း
တောင်ထက်ငွေသွေး၊ နှင်းဖြူဖွေးသို့
ကြည်အေး ဝေသီမြင့်သောကြောင့်။ ။

(၂၅၊ ၃၊ ၃၂။)

(၅၂)

မင်းသုဝဏ်

ချိုဖြိုး

ပြုပြန် ပြောပြော

ပြုံးလျက် သာသည်

မျက်နှာ ငွေလ ဝန်းနှယ်တကား။ ။

ဗုဗုဗုဗု

သို့ ဟန်မှာလျှင်

ညခါ လေပြည် ညင်းနှယ်တကား။ ။

ပျူပျူငှာငှာ

နှုတ်ချိုသာသည်

စမ်းမှာ ရေစီး သံနှယ်တကား။ ။

[(၁၄၊ ၄၊ ၃၂။)]

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား

(၅၃)

သိလို၏

တိတ်ဆိတ် ညခါ၊ နောက်ဂေါယာမှ
လေသာ ကွန်မြူး၊ သုန်သုန် ပြူးလျက်
ကြည့်နှူး စပွယ် သောကာလ။ ။

နှိပ်ကြူရှာ၊ ပြေသံသာကို
လဝါပြုပြု၊ ညောင်ညိုလဲမှ
သဲ့သဲ့ ကြားရ သောကာလ။ ။

ဖွားဖက်တွင်းဝန်၊ နှလုံးမွန်သည်
လွမ်းဟန်ရတု၊ ရုတ်ခြည်းပြု၍
ညံ့နုတိုးတိတ်၊ သိကြောင်းဟိတ်ကို
နောင့်စိတ် သိလို မောပါလှ။ ။

(၁၅၀)

(၀၈ ၅၊ ၃၂၈)

(၅၄)

မင်းသုဝဏ်

ကဗျာဥာဏ်

ကင်း၍ ငို၍၊ ချိန်ရောက်စေ့သော်
 ဓလေ့ဘာသာ၊ ဝါသနာဟု
 ကဗျာဥာဏ်ပန်း၊ သည်းခိုင်နန်းဝယ်
 ပွင့်လန်းလူလူ၊ ပျံ့ပျံ့ကြွက
 ပျော်တူရွှင်ပေါင်း၊ စမ်းရေချောင်းသို့
 ရှေးဟောင်း ငယ်က မှတ်ခဲ့၏။

ကာလ ရွှေ့လွန်၊ ကဗျာဥာဏ်သည်
 ဆွေမွန်ရွှင်ဖက်၊ မိတ်ဝတ် ပျက်၍
 နွေထက်မိန်ထဲ၊ ဘုရားပွဲ၌
 ပြန်ကြဲ စိတ်ဖောက်၊ သူရူးနောက်အား
 အားမြောက် အင်ပင့်၊ ချောတိုင်မြင့်ကို
 တက်ချင့်အောင်တီး၊ ပတ်မကြီးသို့
 ဗေထီး ညံ့ညံ့ ခတ်ခဲ့၏။

ခုခံမှပင်၊ ထိုဉာဏ်ရွှင်သည်
 ရောက်ချင် မောလှ၊ အောင်ဌာနသို့

အင်းယားတန်သို့ ဆိုကုတို့

(၅၅)

ထက်မ မတ်မတ်၊ တက်စုံခတ်၍
ပွေးဆွတ် လင်းယဉ်၊ လေနှင့် ယဉ်လျက်
လှေယာဉ် လိုရာ၊ ပို့ဆောင်ရွာသို့
ရေပြာလှိုင်းမ ပြတ်ခဲ့၏။ ။

(ဇ၊ ၇၊ ၃၂။)

စာဆိုကံ

တေးသံလွင်လွင်၊ နှုတ်ပဉ္စင်ကို
 ထက်ခွင်မိုးမှ၊ သင် ကြူကလျှင်
 ရှင်မ ကြင်ရာ၊ သင့် သည်းချာသည်
 ကျစ်စာ သောသော၊ ရိုးပြတ်တောမှ
 သဘောနှစ်ခြိုက်၊ ထောင်နားခိုက်သည်
 တိမ်တိုက် မိုးဆွေ ပါတကား။ ။

တကြော်ကြော်လျှင်၊ နွားကို နှင်၍
 မြေပြင်ကျယ်ဝင်း၊ ကောက်ဘလင်းမှ
 ယာခြင်းလယ်ဖွဲ့၊ သီဆိုခွဲသော်
 နှင်းတွဲမြူဝဲ၊ သက်ငယ်တဲ၌
 ချစ်ခဲ ဆိမ်သူ၊ သင့် သည်းအူကား
 ကြည်ဖြူ လန်းရွှင်၊ ထောင်နားဆင်သည်
 လယ်ရှင် တောင်သူ ပါတကား။ ။

ဖွဲ့ခွဲရွှင်ရွှင်၊ စာသဘင်၌
 သက်ခင်ပြတ်မျှ၊ တေးချိုလှကို

သို့၍ သီရိ၊ ကြွဆေးရလည်း
ဘယ်ကချင်ပေ၊ တစ်သင်ပေ၊
နားထောင် နဲ့နဲ့၊ ပထောင့်သည်
ကံပဲ့ စာဆို ပါကား။

(၁၁၇၇၂၂)

(၅၀)

မင်းသုတေ

မောင်ချိုပြုံး

ရွှလည်းရွှဖွယ်၊ ရွှင်စဖွယ်လျှင်
တောဖွယ်ကျေးရာ၊ ဆင်းမြမြနှင့်
နှင်းခ မြက်ခင်း၊ လွင်ကျင်းကျင်းသည်
သန်တင်း မိုးရေ ဖြာသောကြောင့်။ ။

လွမ်းလည်း လွမ်း၍၊ တမ်းတ၍လျှင်
နှမ်း၍ခေ့ခေ့၊ ဖြေမပြေသည်
ရှင်နေ မင်းက သာသောကြောင့်။ ။

ခင်လည်းခင်ရာ၊ ကြင်ပါရသည်
ချစ်ရမဆုံး၊ မောင်ချိုပြုံးကား
နှလုံးကြည်ဆေး၊ နှုတ်ကြူမွှေးနှင့်
ဆသွေးပြင်လျှာ၊ တန်းဆောင်ခါဝယ်
ပြည့်စွာ ထွန်းထင်၊ စန်းနယ်ပင်တည့်
ကြေးစင် ပဝင်း ပါသောကြောင့်။ ။

(=၄၊ ၈၊ ၃၂၀)

ခင်၊ ယာ၊ ကန်သို့ ဒိုကုတို

(၅၉)

ကုမုဒြာ

ငျှပျူးပျံပျူး၊ လေချိုမြူးဝယ်
 ဘယ်လူးညာဇဲ၊ ကြာမုံနွဲ့သည်
 ရိုလဲ ဆည်းဆာ သာသောကြောင့်။ ။

ပေါ်နိုး ပေါ်နိုး၊ မျှော်ခေင်ကိုးသည်
 ရှေ့မိုးဝပြင်၊ စန်းစက်ရှင်ကို
 ဖူးချင် မောလှ ပါသောကြောင့်။ ။

ညှိုးချဲ့ ညှိုးချဲ့၊ တအား နွဲ့၍
 ကြေပဲ့ အသွင်၊ ရုတ်ခြည်း ဆင်သည်
 စန်းရှင် မထွန်း လှာသောကြောင့်။ ။

(၂၄၊ ၀၊ ၁၂။)

နှစ်ဇာတ် တစ်စိတ်

သောက်ရောင်ခြည်ကျော်၊ နေဝန်းပေ၍က
 ကမ်းမော်အထွတ်၊ စေတီမြတ်ဝယ်
 ဆွမ်းကပ် ပန်းတင်၊ သွန်းရေစင်နှင့်
 မဂ္ဂင်ဖောင်မင်း၊ ဖွဲ့ပန်ဆင်းဖို့
 စိတ်ချင်း ခင်နှင့် မောင်အတူ။ ။

ရောင်စုံ တိမ်သွေး၊ ညနေအေးက
 ရည်းလေး သံချို၊ သာယာ ဆိုလျက်
 နွယ်ညီပန်းလျှင်၊ ဝေဝေ ဆင်၍
 မြစ်ပြင် ဂယက်၊ နေခြည်လက်ဝယ်
 ရှေ့တက် မြိုင်မြိုင်၊ ငွေ့ရက်ပြိုင်နှင့်
 လှိုင်လှိုင်ပျော်ခင်း၊ ရွှင်ရွှင် ကျင်းဖို့
 စိတ်ချင်း ခင်နှင့် မောင်အတူ။ ။

သို့တမူလည်း၊ နွဲ့လျကြည်းကား
 ဖြင်ပည်း ရှေ့ဖော်၊ ပြာသာခဲပျော်တည့်
 မောင့်သော်မှာကား၊ တင်းကုပ်ကြားဝယ်
 ပျော်ပါးအလျင်း၊ မဂ္ဂိုကင်းသည်
 ဇာတ်ချင်း ခင်နှင့် မောင်မတူ။ ။

(၁၉၃၂။)

(၆၂)

မင်းသုဝဏ်

မညီညွတ်

ငယ်ပေါင်းအဆွေ၊ ငယ်ပေါင်းဆွေ
 ခါနွေကျန်းစ၊ မိုးမြမြနှင့်
 ကြီးကြွ လျှပ်နှယ်၊ လွမ်းစဖွယ်တွင်
 ကံဆွယ်ဖြား၍၊ နန်းဓလေ့ကို
 ရဝေ ရိပ်ဆောင်း၊ မကြုံတောင်းသည်
 ငယ်ကပေါင်းသည့် ငယ်ပေါင်းဆွေ။ ။

ငယ်ချစ်အဆွေ၊ ငယ်ချစ်ဆွေ
 ရဝေနန်းတွင်း၊ ပျံ့ပျံ့သင်း၍
 လေညင်းတွင် နွဲ့၊ ဘယ်ညာ ငဲ့လျက်
 ပြာလဲ့ ဖန်အိုး၊ ရေကြည်ဖိုး၌
 ချိန်မိုးခါ ဖြစ်၊ ပန်းစုံသစ်သည်
 ငယ်ကချစ်သည့် ငယ်ချစ်ဆွေ။ ။

ငယ်ကျမ်းအဆွေ၊ ငယ်ကျမ်းဆွေ
 ပွင့်ရွှေပွင့်ပြာ၊ ထပ်တရာနှင့်
 ငဲ့ကာတချို့၊ စိတ်ကို ညှိ၍
 ပျိုပျိုလှမ်းလေ၊ ဆင်မည်ခြွေသော်
 အောက်ခြေပုပ်နှမ်း၊ အဖြစ်သွမ်းသည်
 ငယ်ကကျမ်းသည့် ငယ်ကျမ်းဆွေ။ ။

(၁၉၃၃၊ ၁၀၀၀၇၀၁၆၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း)

ဆင်းယားကန်သို့ ချီကုတို

(၆၃)

တရောရှင်

တအိမ်ဝင် တအိမ်ထွက်
 တရက် တနေ ကုန်တော့
 တမြို့မှာ တခါထောက်ပါလို့
 တယောက် ဆွေ မခေါ်ဘု
 တကြော်ကြော် ဖော်တရောရယ်နဲ့
 တောလေတဲ့ ထံတျာရှင်။

သင့်ဘဝ
 ခဏ အကျန် ယူလို့
 တကြူကြူ ကြူသိခြင်းတွေနှင့်
 သံညင်း သံသာနွယ်လို့
 မြန်မာနယ် ပြည်တရိုးမှာ
 ခိုးသို့ မှေ့ချင်။

ငွေအာရုဏ် သောက်ရောင်ဆုံးမှာလ
 ချိုပြုံး ရှင်စံတဲ့
 ပင်တိုင်ယံ မှန်ပြုဝဆီသို့
 ကံမကာ တခါဆိုက်ယင်တော့
 ငယ်ကြိုက်ကယ် မောင်တု လွမ်းတာဖြင့်
 ကွမ်းတယာ ရေတမှုတ်ကိုလ

ရွှေချိုးဖြူ

အစ်ကိုရယ် ကျွန်တော်ပျင်းပါဘိ
 သိခြင်း ကြူကြူသိလို့
 ချစ်ညီကို ပျော်တော်ဆက်ပါတဲ့
 မှာချက် နား ဝင်ချိုလှ
 စာဆိုမောင် ဟုတ်ကဲ့များ သာပ
 ထားခဲ့မိ ကတိဝန်။

သိမည် ပြုပြန်တော့
 ပုလု ငယ်ရွယ်က
 ဘထွေးထယ် သူ့လယ်တဲမှာ ပေ၊
 တိုင်အကွယ် ချိုင့်ငယ်နဲ့ ဆွဲပါတဲ့
 ဖော်ကဲ့သူ ချိုးဖြူလေး ကိုလ
 မေး တော့ခါ ပြန်စကားကို
 ကြားမိ ဖန်ဖန်။

ချိုးဖြူရယ် မကူတိတ်တော့ မလား
 တဆိတ် အသင် မြည်တော့
 စိတ်အကြည် ကျွန်နှလုံး မှာလ
 ရှင်ပြုံး ချိုသာလို့

ညိုစရာ ဘာ မတွေ့လေ ဘာ
မြိုင်လေ အစဉ်တမ်း ရယ်နဲ့
ကူစမ်းဗျ ရှေ့ချိုး မှန်
ကျွန် ပန်တော့ သူပြော။

ခိုင်းပါနဲ့ မောင်
ငယ်ခိုက် တို့ ယခေါင်က
လျှိုမြောင်မှာ အတူတံ့ပါလို့
ချစ်ခဲ ဆွေကြင်စော်နဲ့
တကြော်ကြော် ကုမဆုံး ပါဘု
မောင် ပြုံးယင် မယ် ရှင်တဲ
တိတ်ယခင် မြင်ယောင်လှသော်ကြောင့်
တေးဆိုယင် ဆွေး ပိုရပါဘိ
တမ်းတ စိတ်စော။ ။

(၈၊ ၄၊ ၃၃။)

အင်းယားကန်သို့ ခိုကုတို့

(၆၃။)

အတာရေ

အတာ အတာ၊ ရေသိတာကို
သဟာအပေါင်း၊ သွန်းကာ လောင်းအံ့၊
အကြောင်း သို့ညွှန်၊ ကျွန်ုပ်ကျွန်ကို
လိုက်ရန် သူတို့ ခေါ်ဘိ၏။ ။

သဟာ သဟာ၊ မခေါ်လှာနှင့်
သံသာ လောကာ၊ ကျွန်ဘဝ၌
ချမ်းမြ ကြည်လင်၊ ကျွန် ရေစင်ကို
သွန်းချင် တပယောက် တည်းရှိ၏။ ။

ဘဇာ ဘဇာ၊ မေး သောခါဝယ်
ဝေးမှာ စံနေ၊ ကျွန်သက်ဝေဟု
အဖြေ ပေးမည်၊ တွေးကြံစည်စဉ်
မတည် နှစ်ခွ၊ ကျွန်ကြမ္မကြောင့်
နှုတ်အ ရှိသာ နေမိ၏။ ။

(၂၂၊ ၄၊ ၃၃။)

(၆၀)

မင်းသုဇာန်

ပင်လယ်ဗွေ

သခင် သခင်၊ ရွှေနား ဆင်လော့
 ချစ်ကြင်ဦးမှန်၊ ကျွန်ုပ်ကျွန်သည်
 မြတ်မွန် ကြည်မွမ်း၊ သခင်ဝမ်းကို
 မိုးဆမ်း ပန်းသွင်၊ လန်းလန်း ရှင်ဖွဲ့
 စိတ်တွင် အမြဲ၊ ကြီးမည် ခဲလည်း
 ကွေ့ကွေ့ဖို့ရန်၊ ကြမ္မာပန်၍
 အကျန် ကျွန်ုပ်၊ အကြံ ရုပ်လျက်
 လှိုင်းလှုပ် ဒီနှော၊ ပင်လယ် ကြောတွင်
 လှင့်မျောလိုရာ၊ မျောရပါအောင်
 ကြည်သာ ခွင့်ရေး သခင်ပေး။ ။

သခင် သခင်၊ ရွှေနားဆင်လော့
 မြစ်ပင်လယ်တွင်း၊ တယောက်ချင်းလျှင်
 လေပြင်း မုန်တိုင်း၊ ဂယက်လှိုင်း နှင့်
 ပြိုင်းပြိုင်း ညိုညို၊ ကျွန်း ထိုထိုတို့
 သီဆိုရင့်ကျူ၊ တေးတျာထူးကို
 ပေဖူး နုလွှာ၊ ကျွန်သည် ချာဝယ်
 ကောင်းစွာ ရေးမှတ်၊ ပြုပြီးလတ်မှ
 ရေနတ်ဒေဝီ၊ သား ရင်မှီအား

အင်းယာ၊ တန်သို့ ဆိုကုတို့

(၆၉)

ညရီသာယာ၊ ချိန်ဆည်းဆာ၌
ပြောကာ ဖျော်တတ်၊ ပုံတို့ ပါဠိကို
ရေးမှတ်လို့ငှာ၊ ပန်ကြားပါသည်
ကြည်သာ ခွင့်ရေး သခင်ပေး။ ။

သခင် သခင်၊ ရှေ့နား ဆင်လော့
သို့ပင်တစေ၊ ပင်လယ် ခေ့၌
လှိုင်းလေ ဆောင်ရာ၊ တသောင် ခွာယျက်
သည်မှာ တကျွန်း၊ ဟို တကျွန်းနှင့်
ကူးသန်း သွားလာ၊ ဆည်းပူး ရာဝယ်
တေးတျာ ယဉ်နု၊ ပုံဝတ္ထုတို့
တောင်ထု မြောက်မြား၊ ကာလ လျား၍
ဆံကျား သွားကြေ၊ အိုမင်း လေမှ
ရပ်မြေ ပြန်ဝင်၊ ကျွန်သခင်ကို
ကြည်ရွှင်စေသော၊ သီဆို ပြောအံ့
ထိုရောအခါ၊ သခင်မှာလျှင်
ကြင်ရာ တသီး၊ ရှိလေပြီးမှ
သမီး သားမြေး၊ သခင်သွေးအား
ကျွန်တေး ဝတ္ထု၊ အစုစုဖြင့်
ရွှင်မှု ပျော်ရာ၊ ပြုလိပ် သည်
ကြည်သာ ခွင့်ရေး သခင်ပေး။ ။

(၁၊ ၅၊ ၃၃။)

၇၅၀)

မင်းသုဝဏ်

(၁၆)

နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်

နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်

။ ။ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်

။ ။ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်
 နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်

နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်

တူပျော် ပြုံးချို၊ နီး ရလို့ဟု
ဆုကို ဖန်ဖန်၊ တောင်း မိဟန်ကား
ထက်ယံကို တိုး၊ နဲ့ သာ မျိုးသို့
မီးခိုး မဆုံး၊ မိုး မဆုံးသည်
တွက်ကြုံး မနိုင် စိပ်ခဲ့ပြီ။ ။

(၁၊ ၁၀၊ ၃၃။)

အဓိကိယေား

အဖျားသွေးကြောင့်၊ မေးမျှ မပျော်
စက်ခင် ပေါ်၌၊ အော် အော် မိခင်
အော် ဖခင်နှင့်၊ ဖူးချင်သောလိုက်
တမိကြိုက်ဝယ်
မျဉ်းငိုက် တဆိတ် မှိတ်မိ၏။

ကြက်ဦး ဆော်၍၊ ပေါ်အာရက်ရိပ်
မေး တမှိတ်ဝယ်၊ ကျွန် စိတ်ပြား ဝေ
ကျွန် မေး မေလျှင်၊ ပျော့ခွေ နှမ်းလျ
သား မောင်လှ၏၊ ဆံစပုံးပြင်
စမ်းလှာ အင်ကို၊ ကယ်ပင်လိုလို
အိမ်မက်လိုနှင့်
တကိုယ်တည်းလျှင် မြင်မိ၏။

ထုံရနံ့ သို့၊ ညံ့နုစမ်း လှာ
မေး မာတာကြောင့်၊ ကြည်သာရွှင်ပျ
နိုး လေကလျှင်၊ မိုးလ တိမ်ဦး
တေး တျာ ကျူးလျက်
ကျွန်ဖူး ထက်မှာ သာဘိ၏။ ။

(၁၉၃၃၊ အောက်တိုဘာ၊ ဂန္ထလောက)

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၇၃)

မယ်လည်ဆွဲ

ဖူး ပုရစ်နှင့်၊ ညွန့်သစ်လန်း စိ
 တေး ငှက်သိရုံ၊ ပန်းချီတော်ပျံ
 နွေဦး ယံကို၊ စုတ်တံ သက်သွင်း
 ပိုး နှင်းလျက်၊ လှိုင်း မှန်လှဲ
 ရွှေခြည် တွဲသား၊ နွဲ့နွဲ့ခရိုင်
 အဆိုင်ဆိုင်နှင့်၊ လက်ကိုင် ငွေရိုး
 ရုပ်ခုံထိုး သည်၊ လှမျိုး မသွဲထိုး မဖြစ်လို့။

ချူး နုဆစ်နှင့်၊ ကြင်ချစ် စဖွယ်
 သဲကြိုး နွယ်တွင်၊ သွယ်သွယ် သက်တင်
 ရောင်စုံ ဆင်ရုံ၊ ရောင်ရှင်ချင်းစက်
 ပိုးခြည် ခက်သား၊ အမျက်စိန်ခွဲ
 မြ ပုလဲကို၊ ယဉ်တွဲ စိဖြာ
 ပန်းလိပ်ပြာဖြင့်၊ ဝေဆာခင်းကျင်း
 ပြုဖန် ဆင်းသည့်၊ ခြေနှင်း မယ့်မှာ မဖြစ်လို့။

ထူး ဆုသစ်နှင့်၊ စင်စစ် ရွယ်ရည်
 တောင့်တ သည်ကား၊ ဝင်းကြည် မှတ်စင်
 ပုလဲ ရှင်ဟု၊ မယ့်ရင်မှာ ဝဲ
 ချစ်မရဲသည်၊ လည်ဆွဲမယ့်မှာ အဖြစ်ကို။

(၁၂၊ ၂၊ ၃၄။)

၂၈
မြောသံ

ပလုတ် ဗြုန်းရယ်နဲ့
တောင်ကုန်းရွာ သာစခန်းဆီက
ဒေါ်ရွှေမေ ဦးရေချမ်း ငယ်တို့
သာသနာ ဝါဝါလန်း ရန်တဲ့
ဆန်းလိုက်တဲ့ မြောသံစည်။ ။

-ကလေး၊ နေခြည်မှာ ရွှေရည် ငါးလို့
ဆယ်စင်လဲမက
အဝေးက မှန်း၊ ဟိုရွာလမ်း
ထီးတန်းကြီး လှုပ်ကြဲ-

တလတာ သည်အရေးကိုလှ
မဟာဝါ ကြည်ကြည် ပေးပါတဲ့
ရတုချို စိတ်ကို သွေးလေတော့
မလေးမောင် ရွှေယောင်ခိုက်တဲ့ပြင်
မြင်းကန်ပင် ငြင်းဆန်မိုက်လေပေါ့
လွမ်းခိုက် မတည်။ ။

-မကြည်ဘဲနှလုံး၊ မပြုံးဘဲချက်နှာ
မြင်းပေါ်က မောင်ရင်လောမ်း
ငဲ့စောင်းလို့ ကြည့်သောခါ-

စင်ယားကန်ချို ခိုကုတို

(၇၅)

ကညာလုံ ကြာမုံညွတ်ဟာဖြင့်
ယမ်းယောင်ကာ ကွမ်းတောင် လွတ်တဲ့ပြင်
မတူယံတာ ဆယ်ခါ လွတ်မယ်တဲ့
ဒေါချိုချို ပြောဆို ရွတ်လေပေါ
စိုစွတ်တဲ့ မြေမျက်ရည်
လည်တယ်လို့ မဆုံး။ ။

-မြန်းနိုင်ပေ့ ကိုရွှေစည်
တိန်ဒေဝေ့ ကိုရွှေခွဲ
ရွှေနိုင်ပေ့ ကိုရွှေမောင်
လုံမဝယ် အရှက်အိုးမို့
အငြိုးနဲ့ပြောင်ရေးထင် -

လှောင်ချက်ကယ် နာ
မောင်မျက်နှာ တရွာမှတ်ပေမဲ့
သာသနာ ဝါဝါဝတ်မှာမို့
မယ်လွတ်ထု ဘယ်ဆီ ဒိုရပ
တလဆို ရက်ကို ချဉ်းပါ့
ဘွာခတ်ကာ ခမျာ ငြင်းလေတော့
ယောင်ကြီးရှင် ဆံပင်တင်းပြီကဲ့
ညဉ်းတဲ့ တုတ်မြုန်း။ ။

(၂၃၊ ၃၊ ၃၄။)

(၇၆)

မင်းသုဝဏ်

ညချမ်းဘဝါ

မြေပြာမှာ နေစာတင့်ပါလို့
 ဖူးပွင့်တွေ စုံတညီနဲ့
 ပထဝီ အဆီမျိုးငယ်တို့
 ပြုံးတမောက် ရှင်တရွှင်။ ။

သာအပြန်ဆီက
 ဝါဖန့် နေခြည်ဖေနဲ့
 မွေးမေမေ ငွေသော်ဝန်းသာပ
 နှုတ်ခွန်း ချိုသာဆက်ချိန်မို့
 သားသက်ဝေ လူကလေးတွေက
 တေးနှုတ်လွင်လွင်။ ။

အာကာမှာ တာရာလေးငယ်တို့
 လေအေးကို ချိုချို ရှုလို့
 ဖြူချည် နိပြာသန်းနေကြ
 ညချမ်းတဲ့ သည်သဘင်
 ကြည်လင်တဲ့ ကဗျာပန်း။ ။

ညီတညာ
 ဤကမ္ဘာ မဟာတေးရယ်နဲ့

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၇၇)

အာကာမှာ တာရာတေးငယ်တို့
ဒွန်ဒွဲးဘော် ဆက်ဆံနှောသော်လဲ
မြေကြော မြေဆီသွေးပါပဲ
သူ့တေး ကြူကဗျာနဲ့
ကျွန်တေး ချိုဝါစာတို့
ဘယ်အခါ သာကြည် ပေါင်းနိုင်ပ
စောင်းငဲ့ မျှော်မှန်း။ ။

(၀၁ ၄၁ ၃၄။)

(၇၇၈)

မင်းသုဝဏ်

ငယ်လင်မောင်ကြီး

နေမင်းလည်း ဝင်၊ မိုးလည်း ဆင်၍
မှက်ခြင်လည်း ရဲ၊ မှောင်လည်း မဲပေါ့
မယ့်သဲ ထိတ်ဖွယ်၊ မယ့်သက်လှယ်သည်
ဘယ်လယ် ဘယ်ကွင်း၊ ဘယ်ကန်သင်းတွင်
ပျိုးခင်း ထောင်၍ နေပါလိမ့်။ ။

လေပြင်းလည်းနှင်၊ လျှပ်လည်းရှင်၍
ကောင်းကင်လည်း ဟည်း၊ မိုးလည်း သည်းပေါ့
မောင့်ခုည်းတကိုယ်၊ မဲညိုညိုတွင်
စိုစို အေးအေး၊ ဆိတ်မနွေးသည်
အောက်မေး ခိုက်ခိုက် နေရှာလိမ့်။ ။

ဖြေယင်း သည်းတွင်၊ မီးလျှံ ဝင်ပေါ့
ငယ်လင် မောင်ကြီး၊ ပြန်ခရီးတွင်
ရေစီးသန်သန်၊ ချောင်းကို လွန်က
ဆိပ်ထန်ပြင်းဘိ၊ လယ်ပိုး ထိ၍
သတိကင်းကွာ၊ ဆောင်ယူလှာသည်
ကယ်ပါ ရှင်ကြီး သေရှာလိမ့်။ ။

(၃၊ ၅၊ ၃၄။)

အင်းယားကန်သို့ ခိုကုတို့

(၇၉)

တွယ်ရာမဲ့

မထန်သာသည်
သူ့မှာ ကျွန်တို့ကဲ့သို့၊ ဆံတရွက်မျှ
ချစ်သက် ချစ်ငွေ့ မကျန်ရှိ။ ။

မပန်သာသည်
သူ့မှာ ကျွန်တို့ကဲ့သို့၊ မြူတစက်မျှ
ကြင်သက် ကြင်ငွေ့ မကျန်ရှိ။ ။

မြကန်သာစည်
ဒုမ္မာကြာတော၊ ပွင့်မှလျှောသည်
ဟိုမျောသည်တင်၊ ကြာချပ်သွင်သို့
ရှင်ခွင် ရှစ်ဖက်၊ ခရီးထွက်သည်
တွယ်သက် တွယ်ငွေ့ မကျန်ရှိ။ ။

(၁၉၃၄၊ မေး)

(၈၀)

မင်းသုဝဏ်

၆

အဿိကသီလဝါရီ

(၁၀၁)

။ ။ ငါ့အဖို့ ချစ်သော
 ငါ့ငါ့အဖို့ ချစ်သော
 နှစ်နှစ်နှစ်နှစ်နှစ်နှစ်နှစ်နှစ်
 လက်ထပ်ပညာ သာသနာ
 ဂုဏ်ထူးပါးစင် ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော

။ ။ ငါ့အဖို့ ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော

။ ။ ငါ့အဖို့ ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော
 ချစ်သော ချစ်သော ချစ်သော

အဿိကသီလဝါရီ

သို့အကြောင်းရယ်ကြောင့်
ချစ်ဟောင်း နွယ်သာကီရဲ့
ပါရမီ ပြည့်လှဖြိုးကာပ
တန်ခိုးတွေ တလလနှင့်
ဘိက္ခုနီ ထေရီဖြစ်တော့ခါ
မောင်ချစ်ကို မယ် သနားတာဖြင့်
တရားမဲ့ မှန်သဘောကို
ဟောလှည့်အဦး။ ။

(၂၂၊ ၆၊ ၃၄၊)

(၁၂)

မင်းညွှန်

ဂူဂူ

တောင် ငေး မြောက် မျှော်၊ အဖော်မပါ
 ပလာကိုယ်တည်း၊ တေးချို ညည်း၍
 ချိန်ဆည်းဆာလှ၊ နံနက်ထမှ
 မြစ်ဝ သဲသာ၊ သူ ထိုင်လှာသည်
 ဆည်းဆာ နေ့ခင်း တိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

ပေးပါ ပေးပါ၊ ပြန်ပေးပါဟု
 သဲသာပွေးပွေး၊ သူ့လက်ရေးကား
 သေးသေး သွယ်သွယ်၊ ချစ်စဖွယ်တည့်
 အဘယ် ပေးပါ၊ ဘယ် ပေးပါဟု
 သိသာလိုအား၊ မေးသောလားလျှင်
 ကမ်းပါးထိပ်ထက်၊ ငှက်တော်နက်လည်း
 သွက်လက် သီဆို မြှိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

သိချင်၍ မေး၊ ငှက်တော်လေးငယ်
 ရှေးသရောခါ၊ ပြည်ဗာရာဏသီ
 မြဟွာဒတ္တ၊ စိုးကာလက
 ကြာမှ ဖွားမြင်၊ မယ်ကြာရှင်သည်

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၃၂)

နောင်ရှင်ကို လှယ်၊ နောင်သည်းပွတ်ကို
ခူးဆွတ် ပူဇွေး၊ ယူဆောင်ပြေး၍
တောင်ငေး မြောက် မျှော်၊ အဖော်မပါ
ပလက်ဟိတ်တည်း၊ စေးချို ညည်းလျက်
ချိန်သည်းဆာမှ ထိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

(၁၉၃၅၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း)

ငွေစင်ရော်သို့

မြစ်ယံမှာ ချစ်သံတေးတော့နဲ့
ငှက်ကလေး ငွေစင်ရော်တဲ့
ရွှေဖော်ဖော် မခေါ်ရသော်လဲ
စာဆိုကို နှုတ်ချိုသလေပေ၊
ချမ်းမြမြ ကြည်စရာ။ ။

အစာ တောင်းရော့သလား
ကောင်းပါပြီ စင်ရော်ပျိုရဲ့
စာဆိုမှာ လိုမပြည့်သော်လဲ
ဖြည့်ပို့ရန် အဆင်သင့်ပါကွဲ့
စေတနာ သဒ္ဒါပွင့်တော့က
လန်းတင့်ကြူစွာ။ ။

ယော့ပါမောင် စိတ်ရှိ စားပေရော့
မုန့်သား ချိုလို့ သင်းပါရဲ့
ကြည့်ယင်းပင် သဒ္ဒါပိုပေါ့
စာဆိုမှာ အဖော်နဲ့သာဖြင့်
တပဲ့စိ ဝေလို့ ကျေးချင်ရဲ့
အေးမြတဲ့ စေတနာငယ်
ရောမြစ် နဒီလမ်း။ ။

အင်းယာ၊ ကန်သို့ ဆိုကုထို

[(၀၅)]

သို့ကတဲ
လက်ပဲ စာဆိုပေ၊
လက်ျာကို ဆွေအမှတ်ကယ်နဲ့
ပြုဆွတ် သည် စေတနာ
ကြည်နူးစွာ စာဆို ကျေးပြီကဲ့
ကိုယ်စားတော် သူနှင့် အေးပေးအံ့
ဝေးတဲ့ စခန်း။

(၁၉၃၅၊ ဇွန်၊ ဧပြီလက)

(၁၆)
(၁၁)

မင်းသုဝဏ်

လွတ်လပ်ရေး စာသံ

လေပမာလျှင်၊ အာကာခွင်၌
ငါလျှင် လွတ်လပ်၊ လှည့်လည်ပတ်ဘဲ။ ။

နေထောင် လဝါ၊ ကဲ့ပမာလျှင်
အာကာတိမ်ဦး၊ တိမ်ထွတ်ဖူး၌
မြူးတူးပျော်ပါး၊ ခုန်ပေါက်လွှားလျက်
နေနား စုံမက်၊ ငါ အိပ်စက်အံ့။ ။

ငါ၏ တေးလည်း
ဝေးသိခေါင်စွာ၊ ထိုအာကာမှ
ကမ္ဘာသူသား၊ ဆွေအများအား
အလားတူစွာ၊ ငါ့ပမာလျှင်
လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချောင်းဖို့
သောင်းသောင်းငြာငြာ၊ ချိုသံသာအံ့။ ။

ငါ့မိ ငါ့မ၊ ငါ့ဆွေစသား
လောကအပေါင်း၊ အို သောင်းသောင်းတို့
အကြောင်း သို့ညွှန်၊ ဤငါ့ကျွန်ကို

ဆင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၈၇)

ချစ်ဝန်မှ လွတ်၊ ချစ်ညွတ်မှ ရှင်း
ချစ်တွင်းမှ ဆယ်၊ ဘာကာလမျှန်
တာတုယ် မသံ၊ တေးချို ဖန်လျက်
နေရန် ခွင့်ရေး၊ ပေးလငှား။ ။

(၈၊ ၁၁၊ ၃၅၊)

(၈၈)

စင်သုဝဏ်

အတိတ်ဘီလူး

တကိုယ်တည်းသာ၊ တညခါက
ငါလျှင် အိမ်ဝင်း၊ မြေတလင်း၌
တေးယင်း၊ တောယင်း ထိုင်သတည်း။ ။

တေးကာ တောကာ၊ ထိုအခါ၌
ကြီးစွာ အမိုက်၊ ည၌မှောင်တိုက်ကို
ထိုးရိုက် ဖောက်ခွဲ၊ တင်းပုတ် စွဲလျက်
ပြူးပြဲ မျက်လုံး၊ ဒေါ်ရောင် ဖုံး၍
စွယ်စုံနိုး ငေါငေါ၊ မွေးသောသောနှင့်
ယက္ခော ပြိတ္တာ၊ ငါ့ဆီ လာလျက်
ခြောက်လှာ သတ်မည် ပုတ်မည်တည်း။ ။

ငါလည်း ကြောက်လန့်၊ ကြက်သေ တန့်လျက်
မျက်ဆန့် ပြူးကျယ်၊ နေခါဝယ်၌
မယ်မယ် ငါ့မိ၊ ထွက်လာဘိ၍
မချိခံစား၊ အို မေ့သား
မှောင်ကြား ထွက်လာ၊ ဤပြိတ္တာကား
သားမှာ ဖြစ်ပျက်၊ ရှေးဖြစ်ပျက်ဟု
အနက် ထေ့ထူး၊ တိတ်ဘီလူးတည့်

အင်းယားကန်သို့ ချီကုတို့

(၁၉)

မဟုတ်ပြူး ခြောက်လှန့်၊ သား မလန့်နှင့်
ထက်ချွန် အသွား၊ လျစ်လျူ ဓါးကို
ငါ့သား စွဲကာ၊ ခုခံပါ ဟု
ပေးလှာ ငါ့မိ ဓါးကိုတည်း။ ။

ငါ့ မိ ပေးသွား၊ လျစ်လျူ ဓါးကို
ယောက်ျားပီပီ၊ ငါ မြှောက်ချီ၍
မထိလေးစား၊ ဘီလူးသားကို
ထွားထွားညက်ကြေ၊ ခုတ်စဉ်းလေမှ
ပြေပြေညင်းညင်း၊ လေချို သွင်း၍
လမင်း ရွှေမှာ ပေငါသတည်း။

(၂၇၊ ၁၁၊ ၃၅)

မင်္ဂလာခွန်းဆက်

အိုးဝေတဲ့ ညံ့ညံ့။
 ရွှေဒေါင်းပျို တောင်ညိုဦးမှာ
 ကျူးရင့် အောင်သံ။
 အောင်ပွဲရယ် ခံ
 နိုင်ငံတဲ့ သာရေး။
 မင်္ဂလာ စည်တော် ရွမ်းချိန်မို့
 ခွန်းချိုဆက် တေး။ ။

(၁၉၃၅၊ နိုဝင်ဘာ၊ ကြီးပွားရေး မဂ္ဂဇင်း)

မျှော်တော်ယောင်

ကျေးဇော

တက္ကသီလာ၊ ကျောင်းမဟာ၏
 ကန်သာအနီး၊ စံပျော်မှီးသည်
 တတ်သီးမြသွေး၊ ဝိဇ္ဇာကျေး
 မဝေးဒဂုန်၊ မွေတော်စုံ၏
 ရောင်ဟုန်နွံရာ၊ မြကွင်းသာ၌
 မေတ္တာကြီးနှောင်၊ ပျိုတို့မောင်သည်
 ရဲရောင်ပိသ၊ ရဲသွေး ပြုလျက်
 ဇေယသံလွင်၊ ဘောပွဲ ရှင်၏
 မြသွင် ရွှေခဲ၊ အာကာထဲမှ
 ပျံဝဲ သာယာ၊ ကြည့်ချေပါလော့
 ဝိဇ္ဇာတို့မောင်၊ အောင် မအောင်ကို
 အမှောင် မလွမ်း၊ ညနေချမ်းတွင်
 အလွမ်း ပြေရာ သိလိုပါ။ ။

(၉၂)

မင်းသုဝဏ်

ကျေးပြန်

ဖက်မျည်ရာ၊ ရွေးလှည့်ရှာလည်း
ပန်းကာမတွေ့၊ ယဉ်ပေါင်း မွေ့သည်
ပျိုလေ့မြတ်နွယ်၊ ဝိဇ္ဇာမယ်
မိုးလယ် ဝဲကာ၊ စေတီသာတွင်
စေ့နာဖြူဆွတ်၊ ဦးခိုက်ညွတ်၍
မယ်လွတ်ရာ ကွင်း၊ အကျွန် ဆင်းက
မိုးမင်း စည်သံ၊ မက ထန်သည်
အောင်သံ ထစ်ကြိုး၊ ဝတ်ပုဆိုးနှင့်
ထည်မျိုးဦးရစ်၊ မိုးမှာ ပစ်လျက်
ပျိုချစ်သည့် မောင်၊ ပွဲတိုင်းအောင်ကို
ရာထောင်စုဝေး၊ ကောင်းချီးပေး၏
ဟူရေးလည်း ဆို၊ ဥဒဟိုသည်
ပဟိုရ်ပမာ မြည်သံငြာ။ ။

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၉၃)

ကျေးဇူး

လက်ယာဒီပါ၊ ကျွန်းမုက်နာ၌
 ပညာလည်း ကဲ၊ ရုံးလည်း ရဲသည့်
 ရွှေခဲတို့နောင်၊ ဝိဇ္ဇာမောင်သည်
 ပွဲအောင်ပြီးခါ၊ ချွေးတို့ငှာလျှင်
 ပဝါပိုးရ၊ မွေးမျိုးငှေ့ကို
 ယခု လျှင်စွာ၊ ပို့ချေပခြင်း
 သိတာကျောက်ဝက်၊ ဖြေရခွက်ကို
 မယ် လက်ကိုင်ကာ၊ ကျောင်းဝိဟာမှ
 သက်လျှာ လာလမ်း၊ မျှော်ကာ မှန်း၍
 အပန်းပြေရေး၊ မယ် တိုက်ကျေးအံ့
 မနှေးအလျှင်၊ မယ်ရင်ခွင်သို့
 ဘခင် ဖောက်ကြောင်း၊ လျှောက်ပန် ဝောင်းလေ့
 ကျေးကောင်းလိမ္မာ ကျေးမြတ်စွာ။ ။

(၁၉၃၅။)

(၉၄)

မင်းသုဝဏ်

စန်းရောင်ခြည်

တညခါတွင်၊ ကန်ရေပြင်၌
စန်းရှင်နိမိတ်၊ မျက်နှာရိပ်သည်
ဖိတ်ဖိတ် ထွန်း၍ သာသတည်း။ ။

ဖိတ်ဖိတ်လွန်လွန်၊ ရောင်ခြည် ကွန်က
ကမ်းညွှန်ထက်မှာ၊ ပျင်းဖြောင့်လျှင်
လာသည် ချစ်ဆွေ၊ တို့တတွေသည်
ရွှေငွေ ဤသို့ ငြင်းသတည်း။ ။

မိုးပေါ်လကို၊ လွန်ကြည်ညိုသည်
ရွယ်ပျိုငြိမ်လေး၊ ဆွေအထွေးက
သာအေး ကြည်လင်၊ ဤစန်းရှင်ကား
ရွှေသွင် ဝါဝင်း၊ ပြစ်စင်ကင်းဟု
တင်းတင်း ကြပ်ကြပ် ဆိုသတည်း။ ။

ရေမှာ လရေး၊ လွန်မြတ်လေးသည်
ဆွေထွေးတို့နောင်၊ ဆွေကြီးခေါင်က
ဝင်းပြောင်လှထွန်း၊ ဤ လစန်းကား
ငွေသွန်းသည့်သွင်၊ ဖြူဖွေးစင်ဟု
တွင်တွင် ထပ်ထပ် ဆိုသတည်း။ ။

ဆင်းယားကန်သို့ ချီကုတို့

(၉၅)

စာဆိုငါကား၊ သူတို့ကြားတွင်
ငွေသားဆိုမည်၊ ရွှေဆိုမည်ဟု
ဟိုသည် ယိမ်းနွဲ့၊ ဘယ်ညာ ငဲ့ခဲ့
တကဲ့တကယ်၊ ဆိုမည်ရွယ်သော်
ရွှေနှယ်မဟုတ်၊ ငွေမဟုတ်၍
ငုတ်တုတ် ထိုင်ကာ၊ စာဆိုငါသည်
နှုတ်လျှာ မဲ့သို့ ဆိတ်သတည်း။ ။

(၉၊ ၁၊ ၃၆၈)

အမေ့လက်ဆောဇီ

သည်ချောင်မှာ သည်ဆီမီးရယ်နဲ့
ညကြီးတဲ့ သည်အချိန်။ ။

စာဆီမောင် တကိုယ်ထူးသာပ
ကြည်နူးစွာ စျာန်တရားကို
ပွားလို့ တည်ငြိမ်။ ။

ကဗျာဉာဏ် စျန်ကသိုက်ပေပ
စက်ဝိုင်း သည်အတွင်းဆီသို့
ဆင်းလာတဲ့ ခန္ဓာအိမ်ငယ်
ကဝိန်ကဲ့ ရွှေဖား။ ။

တို့မိခင်
တို့မျှား ဟိုငယ်စဉ်က
ငိုပါလျှင် ကောက်ကာ ပေးမယ်တဲ့
ဆီတေး သံသာသာနှင့်
တို့သဟာ သူပင် ပြန်ရော့ထင်
ချစ်ပွယ် ပါလား။ ။

(၁၆၊ ၁၊ ၃၆၊)

အင်းယားကန်အို အိုကုတို

F 7

(၉၇)

၄၁
၃ ခရီးသည်

ရွှေဆီ ကောင်းကင်၊ ပုလဲစင်ဝယ်
သစ်လွင်အာရက်၊ ရောင်ခြည် လှိုင်း။ ။

ပျံပျံး ရွှင်ကြည်၊ သွင်း လေပြည်ဝယ်
ဖူး စည် ပွင့်စုံ၊ သရက် ထိုင်း။ ။

ဆိတ်ငြိမ် သာမော၊ မြိုင်ညိုတော၌
ဥဩသံစုံ၊ တေးမျိုး ပုံ၏။ ။

သစ်ရိပ်ညိုမှ၊ စခန်းထသည့်
ရွှင်ပျံသကြည်၊ ခရီးသည်လည်း
ဖြိုးစည် သစ်ပွား၊ စမ်းအင်အားနှင့်
ယောက်ျား ငါကိုယ်၊ မြက်ဟဆို၍
မိုးကို မျှော်မှန်း၊ ရွှေဆီ လှမ်းသည်
နှုတ်ခွန်း နေသို့ ဆက်မည်တည်း။ ။

(၉၊ ၂၊ ၃၆။)

(၉၀)

မင်းသုဝဏ်

လက်ဆောင်ဖြန့်

မိုးသကြွန် ရေ သောက်ဇွဲ
 ရှေ့ပိတောက် တဝါဝါ
 သင်းကြွနံ့ ဖြာ။ ။

ကျွန်တို့ဆီမှာ
 သာပါရဲ့ ဗုံမောင်း။

မောင်ကြီး မာပါစေတဲ့
 မလေး ချာပါစေတဲ့
 အတာရေ ဖြာဝေ သွန်းလို့ရယ်
 ညွှန်းကြ ဆုကောင်း။ ။

(၆၊ ၅၊ ၃၆။)

ထွေးညိုကမ္ဘာ

မြရေကန် ပေါင်ရိုးက
ရေအိုး ယူခဲ့ပါ
ထွေးညိုက မှာ။ ။

ပဒုမ္မာ ရွှေကြာက သင်း။ ။

နှစ်ပွင့် သူ ယှဉ်လို့
အေးကြည်လင် ရေပြည့်အိုးမှာ
ထိုးတတ်လေခြင်း။ ။

(၁၅၊ ၅၊ ၃၆၊)

၄၄

နိုး

ဟုတ္တိပတ္တိ ဂ္ဃာမလို
မိုး တောင်က ညို။

မရွာလို မိုးညို ပျံ့တယ်
ကောင်းကင် အနံ့။ #

(၁၇၊ ၅၊ ၃၆။)

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်အတွက် အိုကုအို

(၁၀၀၀)

ဝါထွင်းချိန်

ငှက်ကလေးက စိုးစိ စိုးစိ
ဝင်းပေါက်မှာ မြည်။ ။

ချိန်တန်ပြီ ညီမထွေးခဲ့
ဆွမ်းချက်စို့လေး။ ။

ဦးပေါင်းကို ဆွမ်းတော်တင်
သုံးချောင်းထောက် ပြင်။ ။

သံလွင်လွင် ကြေးစည် တီးလို့
ထွန်းတဲ့ ဆီမီး။ ။

အမျှတဲ့ သုံးကြိမ် ဝေ
သွန်းတဲ့ ညောင်ရေ။ ။

မာပါစေ ကမ္ဘာသား
အောက်ထက် နံလျား။ ။

ရွာဦးက ကြေးစည်သံ
ကျောင်း ဝေဠုဝန်။ ။

ဆွမ်းတော်ခံ ကိုရင် ကြွလိမ့်
ဆွမ်းအုပ် ပြင်ပ။ ။

ကိုရင်ကြီး ပျိုတို့မောင်
ညှိုးနွဲ့ယောင်ယောင်။ ။
ပျိုတို့မောင် မာပါစ
မေးလိုက်ပါကြ။ ။

မာပါရဲ့ အထွေးရယ်
ပြောလိုက်ပါကွယ်။ ။
ရွာလယ်မှာ ကိုရင် ပန်းလို့
ညှိုးလျရိနှမ်း။ ။

ကပ္ပိယ အပိုးအို
ဆိုးလှတယ် ဆို။ ။
တို့ကိုရင် ထိပ်ပြောင်သားကို
ခေါက်လိမ့်လေလား။ ။

ဟင်းလေးကို ကျိုချက်လို့
မနက်က ထည့်လိုက်တယ်
ကိုရင်ဖို့ကွယ်။ ။
ရွာလယ်မှာ သူငယ်လဲတယ်
ဆွမ်းတော်ခွက် ကဲ့။ ။

ချာရစ်လေး မပျောက်ခင်
ထွက်ခဲ့စေချင်။ ။

လိင်ပြန်ယင် ဆံရွှေ ထားပါနဲ့
သန်းတွေကများ။ ။

လိင်ပြန်ယင် ကိုရင် ဝတ်ဖို့
ပလေကပ် အနံကျယ်
ဈေးကြိုက ဝယ်။ ။

အနံကျယ် ခါးပုံနဲ့တယ်
ဆုတ်လိုက်ပါ...တဲ့။ ။

ဆွမ်း တော်ခံ ကိုရင် ကြွတော့
မယ် စလို့ မေးလိုက်တယ်။ ။

ရှင်လိင်ပြန် ဘယ်တော့ရက်
ထွက်ခဲ့ ပါမယ်။ ။

မျက်နှာ ငယ်ငယ် ဘယ်နှယ်မှ မမိန့်။ ။

သည် တဝါ အနိုင်ခဲလို့
နဲ့ရရှာလိမ့်။ ။

ကိုရင်ကြီး လာမယ်ဆို
ဝင်း ပေါက်က ကြို။ ။

အို အလို ကိုရင်ထွက်ကယ်
ငါး ငပိချက်။ ။

(၂၁၊ ၅၊ =၆၊)

(၁၀၄)

မင်းသုဝဏ်

၄၆

ပင်လယ်နီ

ပင်လယ်နီ သည်စခန်း ထိက
လှလမ်း ကိုတံ့ မျှော်လိုက်လျှင်။

လှိုင်း ဖြူဖြူ မြေတွေ့အုပ်ပါလို့
မိုး ကုပ်ကို မြင်။

ရှေ့တူရူ ဝဲယာ လှည့်ကာပ
ကြည့်ပြန်တော့ ရေရှင်ရှင်
မြင်ပြန်ရ စက်ဝိုင်း။

ထီး တည်းငယ် ကြောင်
ယီး တီး ယောင် တောင်နဲ့
ခရီး မောင် အနေခက်ပါဘိ
လွမ်းလျက် နေ့တိုင်း။ ■

(၆၊ ၉၊ ၃၆။)

ဂါထာခြောက်ဆယ်

[ကာဠုဒါယီ မထေရ်သည် တပည့်တော်များကို လေ့ကျင့်ပေးရာတွင် ဆောင်းလ
သည်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တအခါသို့လည်း အစဉ်တော်တော်တော်၊ တောထုတ်
သည်လည်း ကောင်းစွာ ပွင့်၏။ ခရီးသွားခြင်းငှာလည်း သင့်၏။
မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေတော်မူပြီးနောက်တော်ကို ထောက်ပံ့ခြင်းငှာ အခါ
ရောက်ပြီဟုကြံ၍ မြတ်စွာဘုရားသို့ကပ်၍ ခြောက်ဆယ်အတိုင်းအရှည်
ရှိသော ဂါထာတော်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဆွေတော်မူပြီးတော်ပြီဟု
သွားခြင်း၏ ကျေးဇူးကို ခိုးပွမ်း၏။ ။ မဟာဒုဗ္ဗဝင် ဝတ္ထုတော်ကြီး။
ပထမတွဲ။ ၄၄။]

ပါဠိဂါထာ

ဝိစိတ္တမာလာ သုစိပလ္လဝေဟိ၊
သုသဠိတာ မောရကလာပသန္နိတာ။
ရုက္ခာ ဝိရောစန္ဒိ ဥဘောသုပုဿေသု၊
သမယော မဟာဝိရ အဂီရသာနံ။

မြန်မာကဗျာ

ဝဲယာ သီးသီး၊ မြိုင်ခရီး၌
ဒေါင်းမြီး ယပ်သွင်၊ ထောင်ရှင်ရှင်နှင့်
ရွက်စင် နုရွှ၊ တင့်တယ်ကြ၍

(၁၀၆)

မင်းသုစင်

ပွင့်လှဆန်းစွာ၊ ပင်တိုင်းဖြာသည်။

မဟာဝိရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော*။ ။

နိဗ္ဗာန်

သုဖုလ္လိတဂ္ဂါ ဝနဂုမ္ဗနိဿိတာ၊

လတာ အနေကာ သုဝိရာဇမာနာ။

တောသေန္တိ သတ္တေ မဏိမဏ္ဍပါဝ၊

သမယော မဟာဝိရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

ဗူးပွင့်ဝံ့ညို၊ ဖျားညွန့် ချီသည့်

တောမှီ ချုံလျှိုး၊ ငန်းနွယ်မျိုးတို့

ပြုံးပြက် ရောင်လျှပ်၊ ကျောက်မဏ္ဍပ်သို့

ချစ်အပ် ဖွယ်ရာ၊ ရှုခင်း သာသည်။

မဟာဝိရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

လတာ အနေကာ ဒုမနိဿိတာ ဝ၊

ပိ ယေဟိ သဒ္ဓိံ သဟိတာ ဝဇ္ဇဝ။

ပ လောဘယန္တိ ဟိ သုဂန္ဓဂန္ဓာ၊

သမယော မဟာဝိရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

* မဟာဝိရ၊ ကြီးသောလုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ အင်္ဂီရသာနံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြုံးပြုံးပြက်ထွက်သော အရောင်ရှိကုန်သော ဘုရားတို့၏။ သမယော။ ခရီးသွားရာအခါတည်း။

ချစ်သူတကာ၊ မျိုး ချွေး မသို့
တော စ အပါး၊ ခရီးသွားအား
ဖြားဖြား ယောင်းယောင်း၊ နွယ်ပင်ပေါင်းလည်း
ပျံ့လှောင်းကြိုင်စွာ၊ မွှေးကြပါသည်။
မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

မယုရသံသာ ဂိရိမုဒ္ဒနသ္မိံ၊
နစ္စန္ဒိ နာရိဟိ သမဂိဘူတာ။
ကူဇန္တိ နာနာမဓုရဿရေဟိ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

အိုး ဝေ အိုး ဝေ၊ တောင်ထိပ်ဗွေ၌
ထွေထွေ ထူးထူး၊ တွန်ရင့်ကျူးလျက်
ရှင်မြူး ပါကြ၊ ဥဒေါင်းလှတို့
ဖိုမ ခေါ်ကာ၊ ကကြပါသည်။
မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

ဝါတော မုဒုသီတာလာသာဓုရူပေါ၊
နဘာစ အဗ္ဘာ ဝိဂတာသမန္တာ။
ဒိသာစ သဗ္ဗာဝ ဝိရောစယန္တိ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

သွင်သွင် သုတ်သွင်း၊ လေချိုညင်းလည်း
သင်းသင်း ပျံ့ပျံ့၊ နူး ညံ့ညံ့တည်း။
မိုးယံ့ ကောင်းကင်၊ တိမ်မြူစင်၍
ရှစ်ခွင်မျက်နှာ၊ တောက်ပ ပါသည်။
မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

စန္ဒြဂ္ဂမေ သဗ္ဗဇနာ ပဟဠာ၊
သကင်္ဂဏေ စိတြကထာ ဝဒန္တာ။
ပိဗေဟိ သဒ္ဓိံ အဘိမောဒယန္တိ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

လဝန်း ပေါ်လျှင်၊ လူပေါင်း ရွှင်လျက်
မြေပြင် တလင်း၊ ချစ်သူချင်း တို့
သတင်း စကား၊ ဆန်း ကြယ်ကြား၍
အားရ ဝမ်းသာ၊ ပျော်ရေး ပြာသည်။
မဟာ ဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

ဒုဇေ စ ဒိသ္မာ ဝရစန္ဒရံသိံ၊
ပုပ္ဖိံ သု ပုပ္ဖာနိ မဟိတလသ္မိံ။
သမန္တ တော ဂန္ဓဂုဏတ္ထိကာနံ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

ရန်ကြိုက်သူ၊ ခပ်သိမ်း လူအား
ကြည်ဖြူ ဆက်သ၊ မွေး ဝေငှသို့
ဖိုးလ ရောင်လှုံ၊ အာရုံခံ၍
ပန်းပျံ မာလာ၊ ပွင့်ကြပါသည်။
မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

အလက်တံ ဒေဝပုရိဝ ရမ္မံ၊
ကပိလတ္ထေ၊ ဣတိ နာမဓေယျံ။
ကုလနဂရံ ဣဓ သဿိဂိုကံ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

သရေ တောက်ပ၊ ကပိလဟု
နာမ ကျော်ထင်၊ မျိုးရပ်ခွင်လည်း
ကြည်လင် ရှင်လန်း၊ နတ်တို့ကုန်းသို့
အိမ်နန်း ဝေဆာ၊ ဆင်ယင် ပါသည်။
မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ သမယော။ ။

ဆုရွှေဒါနော မုနိဝရံ အဘိဒဿနာယ၊
အမစ္စပုတ္တော ဒသဓာ အပေသယိ။
ဗလေန သဒ္ဓိံ မဟတာ မုနိန္ဒ၊
သမယော မဟာဝီရ အင်္ဂီရသာနံ။ ။

(၁၁၀)

မင်းသုဝဏ်

မုနိထွတ်တင်၊ ဘုရားရှင်
မည်တွင် သုဒ္ဓေါ၊ ခမည်း တော်သည်
ဖူး မြော်လိုလှ၊ မြတ်ဆွေ ကြောင့်
ဆယ်စာ ကြိမ်ခါ၊ လျှောက်စေ လှာသည်။
မဟာဝီရ အဂီရသာန် သမယော။ ။

(၃၀၊ ၁၊ ၃၇၅၊ ၁၊ ၂၊ ၃၇။)

ဆင်းယောက်နဲသို့ ဆိုကုတို့

(၁၁၁)

ရောမ

ရောမတဲ့ ဆို
ချိုပေါက်သည့် တိုင်း။
မတ်မှုဆို အာဏာ မိုး လို့
စိုးတဲ့ သည်တိုင်း။ ။

(၂၇၊ ၃၊ ၃၇။)

(၁၁၂)

မင်းသုဝဏ်

သိုးထိန်းလမ်း

i

တတောင် နှစ်တောင် ဗတောင်တွေ ထပ်ပါလို့
တချုပ် နှစ်ချုပ် တလျှို နှစ်လျှို
အိုင်အင်းတွေက စို။

စောင်း နေက ညို
လေချိုက သွန်း။

သိုးထိန်းသည် ပြန်တဲ့လမ်းမှာလ
စခန်း ဘယ်ဆီ ဖွေလို့
အပန်း ဘယ်ဆီ ပြေရပ
တဝေဝေ မျှော်အတွေးတွေနဲ့
ခရီးသည် ညည်းတယ်လို့ မအေး သော်ကြောင့်
ဘေးမဲ့ရာ ကျန်းဆီသို့
တေးဖွဲ့ကာ လှမ်း။ ။

(၂၀၊ ၀၊ ၃၇။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဘိုကုတို
F 8

(၁၁၃)

၅၀

မြတ်ဧရဝင်

မုတ်သုန်ကို ကင်း ထောက်လို့
ပိတောက်မှာ သန္ဓေဝင်
ချမ်းမြတ် ဧရဝင်။ ။

မုတ်သုန်က ဆင်
ပြည်ခွင်နဲ့ ကျေး။ ။

ပိတောက်က ရှင်
ပြည်ခွင်နဲ့ မွေး။ ။

မြတ်ဧရဝင် တပေကြံသွန်းလျှင်
ကျန်းခွင်လုံး ဘေး။ ။

(၂၈၊ ၁၂၊ ၃၇။)

(၂၁၁၄)

မင်းသုဝဏ်

၅၁
ကဝိဇာနည်

သမင်ခိုး သည့်
လူဆိုးအကျော်၊ ကဝိဇာနည်ကို
ကော်ရော်ရိုကျိုး၊ ငါ ရှိခိုးသည်
မိုးသို့ ငါ့ဉာဏ် ကျယ်စေသော်။ ။

(၁၉၃၇)

အင်းယားကန်သို့ ဘိုကုတို့

(၁၁၅)

၅၂
သပြေညို

သူ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို
ငါ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို။ ။

တို့ပြေမှာ တို့မေ ကမ်းပါတဲ့
သပြေညို ရွှေဘိုပန်းဟာက
လန်းလျက်ပါကို။ ။

ဘာ မလျော့လေနဲ့
လာတော့မကဲ့ ရွှေပဟိုရ်
လေချိုက အသွေး။ ။

လင်းကြက် အဆော်
ကွင်းထက်မှာ တူပျော်ပျော်နဲ့
စည်တော်ကို ရည်မျှော်မှန်းကာပ
ထောင်နိမှာ အောင်စည်ရမ်းရအောင်
သပြေညို ရွှေဘိုပန်းရယ်နဲ့
လှမ်းကြွဖို့လေး။ ။

(၄၊ ၁၊ ၃၈။)

အောက္ခဝနိ တက္ကသိုလ်

၁။ တက္ကသိုလ်

ကုန်း မိုမို မြိုင်တန်းက
ပြစ်ဝမ်းကို ကာရံ
နတ်နှင့်သို့လေး။

တန်ဆောင်း အလှိုလှိုနဲ့
ကျောင်းရိပ် သူ့ခိုလို့
တက္ကသိုလ် ကမ္ဘာဇာတ်ကို
သုံးသပ်တယ် လေး။ ။

၂။ မြက်ပန်း

ပန်းဖြူဝါ မြက်ခင်းက
နေမင်းကို ဂုဏ်ပြိုင်တယ်
နိုင်ပါစေ့လေး။

ရွက်သစ်တွေ ပြာစည်တဲ့
သစ်ရိပ်ညီ မြေအောင်းမှာ
ကျင်းတဲ့ စစ်ရေး။ ။

အစ်မယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၁၁၇)

၃။ လှေပဲ့

နေရာသီ လှေပဲ့တဲ
နှံကြစို့ အတူတူ
ပြောက်ယူခဲ့လေး။

တို့လောင်း အောင်လံနဲ့
တို့ကျောင်း နိုင်ပြန်က
ပဲထင်သံ ညံ့လို့ဟီးအောင်
မီး ဖောက်မယ်လေး။ ။

၄။ မြစ်ရေညှိ

သစ် ရိပ်မှာ ငါအိပ်လို့
မြစ် ဆိပ်က ငါမျှော်
ပျော်တယ်ကဲ့လေး။

လှေ လောင်း စုန် ဆန်နဲ့
သစ် ရိပ်ပြန် ရေယက်ပန်းမှာ
ဆန်း တင့်တယ်လေး။ ။

၅။ ဆည်းဆာချိန်

ချိန်ဆည်းဆာ ရီလဲ့တော့
တေး တဲ့တဲ ငှက်သံငယ်
သိုက်ယံက လေး။

(၁၀၀)

မင်းသုဝဏ်

မြေဝိုင်း သာယာနဲ့
မြက် ခင်း ညီညာနဲ့
သစ်ရိပ်မှာ ဇာတ်စုံခင်းတယ်
မင်း မင်း ပျော်ရေး။ ။

(၆၊ ၆၊ ၃၀၊)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၁၉)

အိမ်မြန်မာပြည်အဖို့

ဝါကျွတ်ကန်တော့ပန်း

မလာဖြစ် နိုင်ဘု
ဝါခေတ် တခါ ကန်တော့
မီး ရောင်စုံ ကျွတ်သိတင်း ကိုလ
ရင်တွင်း က ပူဆာဆာ။ ။

သုတကာ ကန်တော့ပဲ့ တေနှင့်
ညီအစ်ကို မောင် နှမ် တဲ့ ပါလို့
ရွာထဲမှာ လူ ရောင် ပြချိန်မို့
နေညိုမှာ မေအို တရွာလိမ့်
စာဆို လာလိုလှ သော်လည်း
မှန်း ဆရုံသာ။ ။

နတ်ညီနောင် စား ဖိုကြားဆီက
မှန်း စာဆို ဘယ်ကို သွားတယ်လို့
လှေကား ကို သူတို့ မေးပြန်တော့
ဆိုတေး သံ မကြားတာဖြင့်
တဝါနှစ်ဝါသို့ လျှား ပေါ့လို့
လှေကား က အဖြေလာ
စာဆို မောင့် ငယ် ပေါင်း။ ။

(၁၂၀)

မင်းဆုဝဏ်

ဂျပနိးဗါးကန်ရိုး၌

တောင်ခိုးနှင့် တိမ်၊ ဖောယှက်လိမ်လျက်
တိမ်နှင့် တောင်ခိုး၊ တောင်ကို မိုး၍
မိုးကို မမြင်၊ ကန် ခေပြင်တွင်
ငွေသွင် တိမ်ရိပ် ကူး သတည်း။ ။

(၁၂၊ ၄၊ ၃၉။)

(၁၂၂)

မင်းသုဝဏ်

ငါ့တာဝန်

သူတည်း တယောက်၊ ကောင်းပို့ ထောက်အောင်၊
မစောင့်ရှောက်ပို့ရန်၊ ငါ့တာဝန်တည်း။

ရွှေအိမ်နန်းနှင့်၊ ကြံ့ငြိမ်းလည်းခံ
မတ်ပေါင်း ခုံလျက်၊ ပျော်စံရိပ်ငြိမ်
စည်းစိမ် မကွာ၊ ငါ့ချမ်းသာလည်း
သမုဒ္ဒရာ၊ ရေမျက်နှာထက်
ခဏတက်သည်၊ ရေပွက်ပမာ
တသက်လျာတည်း။

ကြင်နာ သနား၊ သူ့အား မသတ်
ငါ့လျှင် လွှတ်အံ့
မလွတ် ကြမ္မာ၊ ရှေးက ပါလည်း
သက်သာစေကြောင်း၊ ငါ့ဆုတောင်းအံ့၊
အပေါင်းများ စွာ၊ သတ္တဝါတည်း။

မှီခို ကော်ရော်၊ ပူဇော်အကျွန်
ပန်လိက်တံ့အံ့
ခိုက်ကြုံ ကံဆက်၊ သံသာစက်နှိုက်
ကြိုက်လတ် စဉ်တွင်၊ ကြင်ချစ်ခင်၍

အင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၁၂၃)

အသင်နှင့် ငါ၊ သူတို့ ပါလျှင်
ကျင့်ရာ တရား၊ ဝတ် မြောက်မြား ကို
တပါး မကျန်၊ ကျင့်သုံး ကြံဆံ့
နက်ဖြန် မဝေး၊ ချိန်ကလေးတွင်
သွေးလိမ့် အနိစ္စာ၊ တို့သန္တာတည်း။ ။

(ဆန္ဒသုရိယကို လိုက်သည်။)

(၁၉၄၁၊ ဖေဖေ ၇၊ ၁၅၊ ၁၉၅၀) .

နောက်ပိုင်း

ပျိုလှေအိမ်၊ စုံစမ်းလို့
အုတ်လမ်း၊ ခပ်သာသာ
ညနေတိုင်း လာ။

တညခါ
လသာမှာ ကြုံကြိုက်။

ပျိုလှေအိမ် သည်ဟာလားတဲ့
စကား ဖြစ်ရုံ ပြောရှာရ
မောတုန်လို့ ဟိုက်။ ။

(၁၉၄၁၊ မတ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို

(၁၂၅)

မိခင်နှင့် ရင်သွေး

ကြက်ဦးသံနှင့်၊ ပန်းနှယ် ပွင့်သား
မိခင် သက်လျာ၊ နိုးသံ သာသည့်
ကမ္ဘာလောက အေးမြမြ။ ။

အိပ်တန်း လှံသော်
ပန်းငုံနှယ် မူး၊ မေ့သက်ဗူးကား
သိကျူးသံ ဆိတ် လရောင်ရိပ်။ ။

ကျောက်၍ ကန်၍၊ ဦးဖြင့် ဝှေ့လျက်
မွေးမေ့ သည်းချာ၊ နိုးပြန်ပါသော်
လိုရာ စမ်းသပ်၊ ပါးနှင့် အပ်၍
ပွင့်ချပ် ဖြူဖွေး၊ ပန်းနှယ် ကွေးသည်
ပိုက်ထွေး ရင်ကြား မိခင် ထား။ ။

(၃၀၊ ၆၊ ၄၀။)

တတိယပိုင်း

၁၉၄၆ ဖ ၁၉၇၂ ဆီ

၁
လွတ်ရက်ချော့

မဲမှောင် စိုစွတ်
ဝါမှ ကျတ်၍
လွတ်ခဲ့ သည်ခါ
လွန်သာယာသည်
အာကာ လင်း ပွင့်ပြီတကား။

ငါတမူကား
မိုက်မှောင်ကြားဝယ်
သွားလည်း မသာ
နေ မသာနှင့်
ဘယ်ခါလွတ်ရပါအံ့နည်း။ ။

(၁၉၄၆ ခန့်၊ စာပဒေသာ၊ အမှတ် ၄)

၂
ဇာနည်ထုံး

လွတ်လပ်တော့ မည်၊ မြန်မာပြည်တည်
ဇာနည်တို့ ထုံး၊ ပိုက်ယူကျုံး၍
လက်ရုံး ကျန်းခက် လှစေမင်း။ ။

လွတ်လပ်သောခါ၊ အိုမြန်မာတို့
ချူချာ နုန့်နဲ့၊ တအား နွဲ့ကို
ညာဇဲ့ ထောက်တေး၊ သားငယ် ထွေးသို့
ပြုရေး ညံ့သက် ကြစေမင်း။ ။

(၁၉၄၇၊ ဒီဇင်ဘာ၊ မြဝတီလွှာမဂ္ဂဇင်း)

၂၀၂၀

မင်းသုဝဏ်

၃
သာဓုသံ

ဒေါင်းပျို ထိုးဆွပ်၊ ဘယ်ညာဉ်၌
လွတ်လပ် ရလေ၊ တို့ တတွေသည်၊
အိုးဝေ ကျေးဇူး ပါတကား။ ■

အိုးဝေ ကျေးဇူး၊ မထိပ်ပြုံးပဲ
ခါဦး ကောဇာ၊ ဤအခါတွင်
သာဓု ခေါ်ကြ ပါကုန်လော့။ ■

သာဓု သံလွင်၊ သောတ ဆင်၍
အသင် ဒေါင်းငယ်၊ မြန်မိမယ်ကို
သက်နှယ် စောင့်ရှောက် ခိုင်စေသောပိ။ ■

(၁၉၄၇၊ အိုးဝေပစ္စည်း)

ဆင်းလားကန်အို အိုကုတို

(၁၃၁)

ဤလယ်ကွင်း

ရှမ်းပြည် ရှမ်းရွာ၊ တောင်ညိုပြာတို့
မြူလွှာ ချုံလွှမ်း၊ နေခြည်ပန်းနှင့်
တင့်ဆန်း ပါပေ သည်တကား။ ။

ရခိုင် ထားဝယ်၊ မြစ် ပင်လယ်လည်း
သွယ်သွယ် လှိုင်းလုံး၊ ယက်သံဖုံးလျက်
ရွှင်ပြုံး ပါပေ သည်တကား။ ။

ဆောင်းလသဘင်၊ နှင်း ရွှင်ရွှင်၌
ရွှေစင်ဝါဝင်း၊ ဤလယ်ကွင်းမှ
ပျံ့သင်း ကြူမွှေး၊ ကောက်ရိတ် တေးနှင့်
ကြည်အေး သာချို၊ ချစ်ဖွယ်ပိုသည်
စာဆို ငယ်ပေါင်း ပေတကား။ ။

(၁၉၄၇ ခန့်၊ စာပေအသင်း၊ အမှတ် ၆)

၅
အကြိုတော်

ဥဩပမာ၊ သင်္ကြန်ခါ၌
ကြည်သာ ချိုအေး၊ မေတ္တာ တေးဖြင့်
ရှေ့ပြေး နှစ်ဦး၊ ပုရစ်ပူးကို
ရင့်ကျူး ခေါ်၏၊ ကြပါလှည့်။ ။

ပိတောက် ပမာ၊ သင်္ကြန် ခါ၌
ကြေညာ မွှေးပျံ့၊ မေတ္တာနံ့ဖြင့်
ပွင့်အံ့ ငုံ့ပန်း၊ ချိန်နှစ် ဆန်းကို
ဆုတ်ဖျန်း ခေါ်၏၊ ကြပါလှည့်။ ။

ရေအေး ပမာ၊ သင်္ကြန်ခါ၌
ရောနှယ်ဖြိုး၊ မေတ္တာ မိုးဖြင့်
ပွားတိုး ပျံ့ကွန့်၊ နှစ်သစ် ညွန့်ကို
လောင်းသွန် ခေါ်၏၊ ကြပါလှည့်။ ။

(၁၉၄၇ ခန့်၊ စာပဒေသာ၊ အမှတ် ၇)

အင်းယားကန်သို့ အိုကုတို့

(၁၃၃)

နှစ်ဦး

ငုထ်ငုရွှေ၊ ပင်ထက် ဝေလျက်
စုံခြေ မြိုင်ဦး၊ မင်းလွင် ပြူးသည်
တန်ခူး ဝောက်ပြန် ခဲ့ပြီတကား။ ။

ပန်းဝတ် ပန်းလွှာ၊ ခြေဆုတ် ကာလျှင်
မြေမှာ ပြန်ဖြူး၊ ဝန်းဝိုက် ပြူးသည်
လေရှူး နှောက်ပြန် ခဲ့ပြီတကား။ ။

လေပွေနှင့် ပန်း၊ ဆင်ယင် မြန်းလျက်
ရွှင်ကျန်း စေသော၊ တေးသံ နှော့၍
ဥသြ ငှက်ညို၊ လွမ်းဖွက် ဆိုသား
ရွယ်ပျိုတန်ခူး၊ ပုရစ် ပူးသည်
နှစ်ဦး ပေါက်ပြန် ခဲ့ပြီတကား။ ။

(၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ အမှတ် ၈)

(၁၉၄၄)

မင်းသုဝေဏ်

သန်းခေါင်၏ အရသာ

နားပါး အုမ္မ၊ လူသံ တိတ်ဆိတ်
သန်းခေါင်ရိပ်သည်
စိတ်ဝိတက်ကို ပွားစေ၏။

မောက်တုံလှန်တုံ၊ လိမ့်ပြန် တုံနှင့်
အာရုံ ထွေပြား၊ စိတ် ကစားသည်
များလျား ပေ့လီ ရှုပ်သတည်း။

လောဘထူပြော၊ စွယ်ငေါငေါနှင့်
ဒေါသ ခက်ကျိတ်၊ မောဟပိတ်သည့်
ဤစိတ် ဤကိုယ်၊ နုပျိုပျိုကို
ငါ ဆိုဆုံးမ နှိမ်သတည်း။

သူက တပြန်၊ ငါ တပြန်နှင့်
မောက်လှန် ဦးစိုက်၊ လုံးသတ် ခိုက်တွင်
တိမ်တိုက် လျှပ်ရောင်၊ ဝင်းလက် ပြောင်က
ဤမှောင် လောက၊ ဆိတ်ငြိမ်ညတွင်
ငါ့စိတ် ငါ့ကိုယ် မြူး သတည်း။ ။

(၁၉၄၈၊ အောက်တိုဘာလ၊ မန်း တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်း)

အင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၃၃၅)

အိုးဝေဆုတောင်း

ဥဒေတယံ၊ ဂါထာသံဖြင့်
 နေလျှံရွှေပြေး၊ ရောင်နီအေးတွင်
 ဖြူဖွေးကြယ်ပွင့်၊ တံခွန်လွင်၍
 ဒေါင်းမင်း ညွတ်မှ လွတ်ပြီတည်း။

အိုးဝေ အိုးဝေ၊ တွန်သံ ဝေ၍
 မျှဝေခဲ့ခြင်း၊ ကမ္ဘာလွမ်းအောင်
 အေးချမ်း သိဆို နိုင်စေသော်။

ဤ လောကကို၊ သာနုပျိုအောင်
 စိမ်းစို ညိုမြ၊ မြီးဆံလှဖြင့်
 က၍ ဖျော်ဖြေ နိုင်စေသော်။

ကိုယ့်နယ် ပိုင်နက်၊ ကိုယ့်စားကျက်လည်း
 သူ့လက်အတွင်း၊ မကျဆင်းပဲ
 ရဲတင်းကြံ့ခိုင်၊ စောင့်ရှောက် နိုင်အောင်
 စိုးပိုင် အုပ်ချုပ် နိုင်စေသော်။

(၁၉၄၈၊ ဇူလိုင်၊ အိုးဝေဆုတောင်းစာ၊ ၂၊ ၇၀)

(၁၃၆)

မင်းသုဝဏ်

၉
ကုတို့ရှင်

ဖခင်ခိုင်း၍
မုန်တိုင်း ဦးဝယ်၊ လှေလူး လှော်ကာ
ဆန်တည့်ပါသည်
လေညာ ကုတို့ ဆိပ်ကမ်းသို့။ ။

လေဆန် မိုးထန်
လှေဦး လန်သော်၊ ကျောက်ကန် ကြိုးပြုံး
ပဲနိုင်စီးသည်
ပဲကြီး တွန့်သို့ ကျွန်လက်တို့။ ။

မီးထွန်းချိန်လောက်
အိမ် ပြန်ထောက်သော်၊ နောက်ဖေး ချောင်တွင်း
မိခင် ကျင်းသည်၊ ထမင်းပြုပြု
ဟင်း ပူပူကို၊ ပိုက်စူနံကား
အကျွန် စားက
မိဖွား နှစ်မြို့ မျက်ရည်စို့။ ။

(၁၉၄၈၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ်လည် မဂ္ဂဇင်း)

အင်းစာ၊ ကန်အို အိုကုတို့

(၁၃၇)

ပြင်းမငုတ်တို့

ဖုထစ် ရွာတို့၊ ငှက် ငှင်းတသို့
ပြင်းမ ငုတ်တို့၊ သက်ကျား အိုသည်
ကုန်းမိုထက်တွင် တပင်တည်း။

ခွဆုံ အကျေး၊ သစ်ခေါင်း ဆေးလည်း
အဖေး ဝဘက်လာ၊ အိင်း အမာသို့
ကျယ်စွာ ဟက်ပက် ခြာအိမ်ပျက်။

ကုန်းမို ကမ်းပါး၊ မြေပတ်ကြားတွင်
စစ်သား ခမောက်၊ ပိန် ခြောက်ခြောက်လည်း
စစ်ရောက် စခန်း လက်ပြည့်နိုး။

ထိုပင် ငုတ်တို့၊ ပြင်းမ အိုသည်
စစ်ကိုလည်း ကြုံ၊ ခြာအိုလည်းဖြစ်
ဂေးထစ်လည်း ခံ၊ နေလဲလည်း တိုက်
လေပြင်း ခိုက်လျက်၊ မငိုက် ဦးခေါင်း
နှေသစ်လောင်းသော်
ရွက်ဟောင်း ညွှာကြေ၊ ရွက်သစ်ဝေမြှ
လောပြည် ထဲတွင်၊ ငယ်ရုပ်ဆင်သည်
အသင် ယောက်ျားကောင်း တကား။ ။

(၁၁: ၁၊ ၄၉။)

(၁၃၀)

စင်းသူစက်

လေးဆယ်ပြည့်ဆုံတောင်း၊

ရောင်နီလည်း ကျန်း၊ လင်းချိန်ယွန်း၍
နေဝန်းလည်း တက်၊ ထန်းဖျားထက်မှ
မွန်းဖက်သို့ ချင်း၊ ဤခါ တွင်း၌
ကွေ့ကွင်း ရမှု၊ အကြောင်းပြုသည့်
ရတု ကဗျာ၊ အလွမ်းစာမှ
ငါလျှင် ကင်းခဲ့ ရလေပြီ။ ။

မွန်းလတ် စည့်စည့်၊ ထွန်းရောင် ပြည့်လျက်၊
မွန်းတည့် ခေါင်ခေါင်၊ မွန်းယမ်း အောင်လျှင်
အောင်ရာ အောင်ကြောင်း၊ အောင်ပွဲကောင်းနှင့်၊
အောင်မောင်း သံသာ၊ ခြင်း စာပြင့်
ငါလျှင် အောင်ရ ပါလိ၏။ ။

အနောက်သို့ တိမ်း၊ နေခြည်ငြိမ်း၍
ပွဲသိမ်း ချိန်တော်၊ နီးခါသော်၌
မွန်းမျှော် မှာကမ်း၊ ပြာရီလမ်းတွင်
မလွမ်း မပူ၊ အေးလူလူနှင့်

ဆင်းယားကန်သို့ သိုကုတို

(၁၃၉)

·သန့်ဖြူ ကြည်စင်၊ ယာဉ်လှည့်ကို
·ပဲ့စင် ကြပ်မှုး၊ မှာ ရပ် ကူးပို့
သိကျူးကြပါ၊ ပျို လင်္ကာဖြင့်
·ငါလျှင် ကူးရ ပါလိုသော်။ ။

(၁၅၊ ၇၊ ၄၉။)

(၀၄၀)

မင်းညုစင်

သူ့မျှော်ခင်၊

ဟိုစမ်း သည်ထောက်၊ ကြွတ်လမ်းလျှောက်၍၊
ရေနေောက် မှော်ကြား၊ မျှော့လျားလျားသည်
သည်းယားစဖွယ် မိုးကာလ။ ။

ပက်ကျ တိုင်တက်၊ တိလမ်းထွက်၍
တန်စက်ကြောင်းတွင်၊ ဖားဘုံအင်သည်
ငြီးချင်စဖွယ် မိုးကာလ။ ။

ဖွဲ့ဆုပ် ကိုင်လျက်၊ ကြွ၍ ပက်သို့
ညဖက် နေညို၊ ခြင်တပ် ပြိုသည်
ငိုချင်စဖွယ် မိုးကာလ။ ။

အိမ်ပြန် ယောက်ျား၊ လယ် သမားကား
ဖေ့သား ညီနောင်၊ ထွန်ကို ဆောင်ခိုက်
နေထောင် ထဲတွင်၊ ရွှေကိုမြင်သည်
လေ့စင်ပေ၍ တဖွဲ့ပွဲ။ ။

(၂၃၊ ၇၊ ၄၉။)

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၄၁)

အာကသတ္တိ

ခပန်း ခေါင်းတင်၊ ကြမ်းပြင် ကြောဆင်း
 အတင်း ကတုတ်၊ နှုတ်မှ လွတ်၍
 ခါးဝတ် လျှောပြေ၊ ဗလပေနှင့်
 ဖားဝေ ဦးဆံ၊ သန်းရွာခံသည်
 မျက်ခွံ ပေတီ ပေမှေးနှင့်။ ။

ထိုသူမလျှင်

ခဏအတွင်း၊ အိမ်နီးချင်းနှင့်
 အခြင်းများကာ၊ ဒေါမာန်ပါနှင့်
 လှဲရာမှ ထ၊ ထမီ မ၍
 အာက ကြောက်ဖွယ်၊ နှုတ်ကြွယ်ကြွယ်နှင့်
 လှယ်ကာ သစ်သစ်၊ ဆဲဆို ဟစ်သည်
 ခုနစ် အိမ်ကြား ရှစ် အိမ်ကြား။ ။

(၉၊ ၁၊ ၅၀၊)

(၁၅၂)

မင်းသုဝဏ်

အာဇာနည် အလေးပြု

ငါတို့အတွက်၊ ကိုယ့်အသက်ကို
 မကွက်မညွှာ၊ စွန့်ကြဲရှာသည်
 ဇာနည်နွယ်ဘွား၊ သူတို့အားလျှင်
 ညွတ်တွားသမျှ၊ အလေးပြု၍
 သာဓုနုမော်၊ ကောင်းချီးခေါ်သည်
 ခြောက်ဖော် နတ်က ကြားစေသော်။ ■

(၄၊ ၁၊ ၅၃။)

ခေါင်းပိခင်၏ စကားသုံးစွန်း

နားဆို နှုတ်ပိတ်၊ မျက်စိ မှိတ်သည်
အဟိတ် မပြား၊ ယုတ် တရားကို၊
မေ့သား မျက်ပျံ၊ တိုက်ဖျက် နှံ့၍
ခေါင်းလံ လွင့်နိုင်ပါစေသောဝံ။

ကြီးနိုင် ငယ်ညဉ်း၊ ကိုယ်စိတ် ကျဉ်းအောင်
ငြိုးဖျဉ်း မုန်းထား၊ ယုတ်တရားကို
မေ့သား သက်နဲ့၊ တိုက်ဖျက် နှံ့၍
ခေါင်းသံ ရင့်နိုင် ပါစေသောဝံ။

မျက်နှာ ရွေးချယ်၊ ကြီးနှင့် ငယ်ဟု
လူဝယ် ခွဲခြား၊ ယုတ်တရားကို
မေ့သား ညက်စံ၊ တိုက်ဖျက် နှံ့၍
ခေါင်းပျံ ဝင့်နိုင် ပါစေသောဝံ။ ။

(၁၉၅၆-၅၇၊ အိုးဝေပဌစင်း)

သိတင်းကျွတ်

တလှန့်လှန့်နှင့်
 မီးညှို့ ရောင်ရှင်၊ ယမ်းပွဲဆင်သည်
 ကောင်းကင် ကြယ်ပွင့် နှယ်တကား။

တလှုပ်လှုပ်နှင့်
 လူအုပ် ဇရာ၊ မီးကြည့်လာသည်
 မြစ်မှာ ဗေဒါ နှယ်တကား။

ကြယ်ပွင့် ကြားတွင်၊ ဗေဒါ ပင်တို့
 ထွက်ဝင် တိုးဝှံ့၊ တရွေ့ရွေ့နှင့်
 ကျေ့တုံ ကောက်ချည်၊ သွားလေသည်ကား
 ချာလည် လောက နှယ်တကား။ ။

(၁၉၅၇၊ ဆောက်တိုဘာ၊ ခလေးဂျာနယ်)

အင်းယားကန်သို့ ဘိုကုတို
 F 10

(၁၄၅)

ဝေ၊ကဗျာ

ပြင်းပ ကြေည့်

ဖြာဝေ မိန်ပန်း၊ သူတို့လမ်းက
မျှော်မှန်း မိပါ၊ ကျောင်းပုံသတည်း။ ■

တိမ်ညိုမှိုင်း၍

မုန်တိုင်း ဆင်ကာ၊ မိန်ပန်းလွှာတို့
လေမှာ ပျံဝဲ၊ ဘယ်ညာကြဲက
စိတ်ထဲ မြင်ယောင်၊ ကျောင်းပုံပုံ ဆောင်တည်း။ ■

မြင်ယောင် မျှော်မှန်း၊ ဝေးစခင်းက

လုပ်ငန်း ဝန်တာ၊ ပြီးသောခါဝယ်
ဆည်းဆာရိုလှဲ၊ ငါ့ပြန်ခဲ့၍
ကိုင်းခွဲ မိန်ပန်း၊ ပြင်းပန်းတိုင်
စခန်းသျှကာ၊ စက်သွင်ပါလည်
ရိပ်သာကျောင်းဝင်းဆီမှာတည်း။ ■

(၁၉၅၇-၅၈၊ ဆိုးဝေပဂ္ဂစင်၊)

(၁၄၆)

မင်းညွှန်

ဒီချောင်း၊ သံဝေ

လတာ ကမ်းဆိပ်၊ လမုရိပ်၌
ချွေးသိပ် ထိုင်နေ၊ ငါ့ရှုလေသည်
မြစ်ရေမှာလိုက် ဗေဒါစိုက်။ ။

မြစ်ကြောင်း ရေပီး၊ ခွန်အားကြီးနှင့်
ခရီး အညာ၊ ဆန်သောဝါလျှင်
ဗေဒါဟန်ကျင်း၊ မြစ်လုံးချင်းမျှ
စစ်ခင်းသည်ယောင်၊ မူရာဆောင်သည်
ယဉ်ဘောင်ထက်တိုင် တကြွားကြွား။ ။

တာဝန်ပြီး၍
မြစ်ကြီး အကြော၊ စုန်ဆင်း လေသော်
ဗေဒါ ဟန်ပြ၊ ရေထက်ကလျှင်
မြစ်မ ကျေးဇူး၊ သူ ထိပ် မြူးသည်
ရေဦး ရေထ အခါတကား။ ။

ရေဆုတ် သက်သက်၊ ရေသေရက်ကြောင့်
ရေတက် ရေကျ၊ အားပါးလျသော်

ဆင်းယားကန်ဆို ဘိုကုတို

(၁၁၄၇)

မြစ်မ ထောင့်ကွေး၊ မြစ်ကမ်းဘေး၌
ခွေးပုပ် လူပုပ်၊ မစင်ပုပ်နှင့်
မလှုပ် ရှက်သာ၊ ဝပ်ကြို့ ကာလျှင်
ဗေဒါဂုဏ်ညှိုး၊ ချုံတောတိုးသည်
တန်ခိုး ပျောက်ကို လွမ်းလျက်တည်း။ ။

(၂၅၊ ၇၊ ၅၉)

(၁၄၈)

မင်းသုဝဏ်

ပုဂံမြို့ သရပါ တံခါးသို့

မြားနှင့် ကြားနှင့်၊ ခွံခား ဝင်၍
 မင်းမင်း ဦးဆောင်း၊ ရန်အပေါင်းကို
 နှင်မောင်း ထုကာ။ သင်တံခါးတည်း။

ကျွမ်းနှင့် သိုင်းနှင့်၊ ရွှေထီး ပွင့်၍
 မင်းမင်း သခင်၊ အောင်ပွဲ ရွှင်လျက်
 ပြည်ဝင်ထုကာ။ သင်တံခါးတည်း။

ဆွမ်းနှင့် ကုမ်းနှင့်၊ ဆီခီးဆင့်၍
 မင်းမင်း ခေါင်ထွက်၊ နည်းခုံမြတ်သို့
 ထွက်လာထုကာ။ သင်တံခါးတည်း။

ထီးသင်း နန်းသင်း
 မြို့သင်း သူ့သူ၊ သင်း သုံးဝနှင့်
 ကြံရသည့်ပြင်၊ သင့် ကိုယ်ပင်လျက်
 မရှင် ရက်ညှိုး၊ အထွတ်ကျိုး၍
 မသုံးမနယ်၊ မျက်နှာဝယ်လည်း
 မသွယ်လှေ့၍၊ ပြင်ခြင်းထုကို

ရဲစွာ ဆိုင်လျက်၊ တည်ငြိမ် သက်သော်
တက်သည်မိုးမျှ၊ ငါ့မာနလည်း
လျော့ကျ မြေဆီ၊ လက်အုပ်ချီသည်
ခန္တီဝင်စား၊ ရှင်တံခါးတည့်။ ။

(၂၇၊ ၆၊ ၆၀။)

(၀၅၀)

မင်၊ သုဝဏ်

အပြုံးနှင့်အင်္ဂါ

ရွှေရည်ဝင်းမှည့်၊ ကွင်းလုံးပြည့်လျက်
မျှော်ကြည့်လေရာ၊ လေပြည်သာတွင်
သွယ်ပြာ မဆုံး၊ လှိုင်းအိပုံးသည်
အပြုံးခရစ်ဖွယ် ပါတကား။

ချစ်ဖွယ် အပြုံး၊ လှိုင်းအိပုံးသော်
တောသုံးထောင်မှ၊ ကျေးညိုမြတို့
ဖိုမ မောင်မယ်၊ ခွန်းတုံလှယ်လျက်
နေဝယ်တောက်ညှိ၊ ရွှေရည်သီးကို
ဖျက်ဆီး သူတို့ နှောင့်သတည်း။

လျှပ်စီး လောင်တောက်၊ နုမြူပေါက်၍
ခြိမ်းခြောက် မုန်တိုင်း၊ ဒုံးပျံစိုင်းသော်
ရေလှိုင်း မောက်မို၊ မိုးလုံးညိုသည်
အင်္ဂါ ကြောက်ဖွယ် ပါတကား။

ကြောက်ဖွယ် အင်္ဂါ၊ မိုးလုံးညိုလည်း
တကိုယ် မတ်တတ်၊ ဗျိုင်းပြုဆွတ်ကား
ကင်း ဝတ်တာကျ၊ ရဲသူရသို့
လွန်စွာ ကျယ်ခြင်း၊ ဤလယ်ကွင်းကို
ရဲကင်းသူလျှင် စောင့်သတည်း။ ။

(၁၀၊ ၇၊ ၆၀၊)

အင်းယားကန်သို့ အိုကူတို့

(၁၅၁)

မေတ္တာသုတ်

ဒေါသဖြစ်၍
ပူခြစ် လောင်တောက်၊ ငါစိတ် ဖောက်သည်
မြွေဟောက် ပါးပျဉ်း နှယ်တကား။ ။

စာပေ နှီးနှော၊ စကားပြောက
ဒေါသ ပြေခဲဘူး၏ သျှင့်။ ။

စာပေ ကြည့်လျက်၊ ကြံလေ့ ကျက်က
အမုက် ပြေခဲဘူး၏ သျှင့်။ ။

ဤတခါမူ
ပူသည် ဒေါသ၊ ထသည် အမုက်
ထွက်သည် စိတ်ကျန်း၊ မနိုင်စွမ်း၍
အေးချမ်း မေတ္တာ၊ သုတ်ကို နာသော်
ပမာ တောက်ညှိုး၊ တောင်ထက် မီးကို
မိုးကြီး ငြိမ်းသို့ ငြိမ်းသည်တည်း။ ။

(၁၁၊ ၈၊ ၆၀။)

၂၂

မိဖသက်လျာ

ပြေစ ပုရစ်၊ ရွက်နုသစ်သို့
ကြင်ချစ် စဖွယ်၊ သမီးငယ်သည်
သူ့မယ် ရင်ခွင် ထက်မှာတည်း။

ပြုံးရယ် ရှင်လန်း၊ ပွင့်စပန်းသို့
နှုတ်ခွန်း ချိုချို၊ သူ့ဆက် လိုသည်
ရှင်စိုကြည်လင် မျက်နှာတည်း။ ။

ဣဣ အဲ့အဲ့၊ တနွဲ့နွဲ့နှင့်
အိုဘဲ အလှ၊ ရှုမဝကား
မိဖ ဆွေကြင် သက်လျာတည်း။ ။

(၁၉၆၀၊ ဝက်တင်ဘာ၊ ဇွေတာရီ)

အင်းယာ၊ ကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၅၃)

ဧည့်သည်တော်

နေရောင်ခြည်ထိုး၊ လုပ်ငန်းမျိုးစုံ
 မိုးတိုးမတ်တတ်၊ သူလာရပ်၍
 စပ်မိ စပ်ရာ၊ ပြောပြီးခါလျှင်
 လာရာ ဝင်းဝ၊ နေခြည်လှည့်
 နှုတ်မျှမဆက်၊ သူ့ခွာထွက်ခဲ့။

အလုပ်ပါးမှာ သတိရလျက်
 ရွာမ ရှေ့ နောက်၊ ရွာတောင် မြောက်ကို
 အိမ်ပေါက် အစေ့၊ ထွက်ဝင်၍လျှင်
 တွေ့လို တွေ့ငြား၊ ငါရွာသွားသည်
 ကြိုကြား မကြွင်း၊ ထောက်ကုလျှင်းခဲ့။

ထန်းပျား သာသာ၊ ဈေးစည်ခါမို့
 တွေ့ပါလိမ့်နိုး၊ မျှော်ခေါ်ကိုးလျက်
 တိုးကာ ဝှေ့ကာ၊ လှည့်လည်ရွာလည်း
 ဈေးသာကွဲ၍၊ ရွာမတွေ့ခဲ့။

လှည်းဆိပ် လှေဆိပ်၊ ပြင်ညောင်ရိပ်နှင့်
ရွာထိပ် နတ်စင်၊ ရေအိုးစင်က
ရွာဝင် တံခါး၊ မုန့်ဖိုများလည်း
တပါး ပလပ်၊ ခြေရာထပ်ခဲ့။

မြင်ယောင်လျက်သာ၊ သူ့မုက်နှာတည်း
ကြားပါလျက်ပင်၊ သူ့သံလွှဲတည်း
သို့လျှင် တစေ၊ ငါရှာဖွေလည်း
အမေ့အစ၊ မတွေ့ရပဲ
ချမ်းမြ နေခြည်၊ နောက်သို့လည်းခဲ့။

မိုးသောက်ထလျှင်၊ လုပ်ငန်းခွင်၌
ငါလျှင် စူးစိုက်၊ လုပ်ဆောင်ခိုက်ကို
စိုက်ခိုက်ဝင်ကာ၊ ရောက်ပြန်လာ၍
ထွေရာလေးပါး၊ သူပြောကြားလျက်
ထွက်သွားပြန်သည်၊ ဝင်းနေခြည်သို့။

သူ၏ သဘော၊ သူ့အကြောကို
သိသောခုခါ၊ အိမ်ဦးမှာ၌
ကွမ်းယာ အသင့်၊ ဖျာ အသင့်နှင့်
စောင့်လင့် ကြိုတင်၊ ငါပြင်ဆင်သည်

သူ၏စကား

မီးစာလည်း ကုန်၊ ဆီလည်း ကုန်လည်း
 မကုန် နိုင်သေး၊ သူ၏ စကားကား
 အတေး ကျယ်ဝန်း၊ အပျင်တန်းလျက်
 နိဒါန်း မျှသာ ခင်းသတည်း။ ။

သို့ကြောင့်ပြင်ဖက်၊ လရောင်ထွက်၍
 ဆက်လက် ကုံးစီ၊ သူလျှင် သိသော်
 ရောင်နီ ပေါ်မှ၊ နိဂုံး ချလျက်
 အစ သတ်နိုင် လျှင်သတည်း။ ။

လရောင်တွင် မွေး၊ သူ၏ စကားကား
 အေးသည့် လနယ်၊ မေတ္တာကြွယ်၍
 ကျယ်သည် မိုးခန့်၊ စိတ်ထားပြန့်လျက်
 လှဝှံ့ခိုရာ၊ ချမ်းရိပ်သာဖြင့်
 ညိုပြာ ကြည်လဲ့ ဝင်းသတည်း။ ။

(၁၉၆၁၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၆၀၈)

ဆင်းယားကန်သို့ ဘိုကုတို

(၁၅၇)

ဆင်းလေးကန်

တောင်ပတ်ဝန်း၍
မျှော်မှန်း လေရာ၊ စိမ်းလဲပြာသည်
နန္ဒာကန်လော၊ ငါတွေ့တော့ခဲ့။ ။

သစ္စာ မချွတ်၊ မေတ္တာ ဆုတ်၍
ညီညွတ် မျှတ၊ ဆက်ဆံကြသည်
ဓမ္မ ပါလော၊ ငါတွေ့တော့ခဲ့။ ။

ထိုအင်း ထိုကန်၊ ထိုရပ်ဌာန်တွင်
ကြည်မွန် တရား၊ ကျင့်ပွား များလျက်
ရှည်လျား သံသာ၊ တိုကြောင်းရှာမှု
သင့်ရာ သလေး၊ ငါတွေ့တော့ခဲ့။ ။

သို့တွေ့တော့လည်း
သံယောဇဉ်တပ်၊ ငါ့မူးရပ်သို့
ချဉ်းကပ်ရန်သာ၊ ရှောင်ခဲ့ ခွာသည်
ဘယ်ခါဆန္ဒ ပြည့်ပါအံ့။ ။

(ခဉ်းခါ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ငွေတာရီ)

(၁၅၀)

မင်းသုဝဏ်

ဇယျာဓိရာ

တမဲမဲလျှင်
ဝေပဲ ဝေနိုင် ဘိတော့သည်။ ။

တဖွဲဖွဲလျှင်
စွေပဲ စွေနိုင် ဘိတော့သည်။ ။

သို့လျှင် တွေး၍
စိတ်လေး ပူဆာ၊ ညှိုးလျ ခါ၌
သည်းချာ ရင်သွေး၊ သမီး ထွေးနှင့်
လူလေး ညီကို၊ ခန်း ရိပ်ညိုမှ
ကြည်ချို စိတ်ဝမ်း၊ ပြုံး ရယ်လန်း သော်
နေဝန်း ပေါ်သို့ လင်း သည်တည်း။ ။

(၁၉၆၁၊ ဩဂုတ်လ၊ ဇွေတာရီ)

ဆင်းယားကန်သို့ ချီကုတို

(၁၅၉)

နောင်တသံသရာ

ကြံမိမှား၍
 တရား နောင်တ၊ နေခြည်ပသို့
 ရခဲ့သည်လည်း များ ခဲ့ပြီ။ ။

ဆိုမိမှား၍
 တရား နောင်တ၊ နေခြည်ပသို့
 ရခဲ့သည်လည်း များ ခဲ့ပြီ။ ။

ပြုမိမှား၍
 တရား နောင်တ၊ နေခြည်ပသို့
 ရခဲ့သည်လည်း များ ခဲ့ပြီ။ ။

နောင်တကင်းရာ၊ မြတ်ချမ်းသာကို
 ငါလျှင် ဘယ်နံ့၊ ရပါအံ့ဟု
 မျှော်ငဲ့ ခိုက်တွင်၊ နေမင်းဝင်သည်
 မှောင်တွင်စမ်း၍ လှမ်းရသော။ ။

(၁၊ ၁၁၊ ၆၁)

(၁၆၀)

မင်းသုဝဏ်

မိုးလင်းချိန်

တုံးမောင်း ခေါက်၍
မိုးသောက်ခါဆီ၊ နိုး လေပြီဟု
ရောင်နီ မျှော်လျက် စောင့်မိသည်။

အဆိတ် အမိုက်၊ နောက်ရောင်လိုက်သည်
အိပ်ငိုက် ပိုးသံ၊ နားဆူညံတို့
သောက်ယံ ငှက် ကျေး၊ သံစုံတေးတွင်
မှေး၍ မှိတ်ကြ ပြိတကား။

ပင့်ကူ ကွန်ပျက်၊ မှောင်မှ ထွက်မည်
နံနက် နေခြည်၊ ဝင်း ကြည်ကြည်ကို
ဆီးရည်ဆုတ်ဖျန်း၊ ရောင်စုံပန်းတို့
နှုတ်ခန်း ဆက်ကြို၊ သင်းနံ့ ချိုသည်
ပဟိုရ် ရွမ်းကြပြိတကား။

ကြယ်နီ ရွှေပြေး၊ နေခြည်အေးလည်း
မှောင်မြေ့ ပယ်ချ၊ ထိုခဏ၌
မိုး ဝ ကောင်းကင်၊ လင်းတပ်ဆင်သည်
လူ့ခွင် နိုးလှုပ်ရန်ပို့တည်း။

(၁၅၊ ၁၂၊ ၆၁)

အင်းယားကန်သို့ ခိုကုတို့

(၁၆၁)

ယောကျာ်း ဘသား

မြောက်ပြန် လေဆိုး၊ သူကြီးဦးလျက်
နှင်း မိုး စေ့ပွဲ၊ အချမ်း ကဲသည်
ရိုးထဲ ခြင်ဆီ ခိုက်ခဲ့ပြီ။ ။

ခိုက်ခိုက် တုန်၍
နှင်း မှန် ဝဲကျ၊ သောကာပေဋ္ဌ
ဒုက္ခပြင်ကျယ်၊ လှိုင်း ပင်လယ်ဘုန်း
လောင်း ငယ်တက်ရင်၊ မှန်း မမြင်သည်
သေလျှင် ကောင်းစွ သူ့တောင့်တ။ ။

သို့ တောင့်တလည်း
အာက ယောကျာ်း၊ ငါတကားဟု
ဘသား တဦးကာ၊ လှော်ပဲ့ပီသော်
အာကာ ရေပြင်၊ မဒါင်း နတ်ရှင်သည်
ကြည်လင်ထွန်းပ၊ လှေဦး မှလည်း
နိစ္စ အခံ၊ ကြယ်ငယ် ရံ၍
ကြယ်ပျံ သောက်ရွှား၊ တံခွန်မြူးခဲ့
တက်မှုး မှန်မှန်၊ လှော်ပဲ့ပြန်သော်

(၂၁၆၂)

မင်းသုဝဏ်

ယုဂန် ထိပ်မှ၊ ခွာညိုမြသည်
သင်း ပျ မှေး ညက်၊ ခွန်း ချိုဆက်၍
လှေတက် လောင်း မော်၊ ပြုံး ရွှင် ပျော်သည်
တေးကြော် တျာကျူး ပင်လယ်ကူး။ ။

(၁၉၆၂၊ ဇူလိုင်၊ ငွေတာရီ)

အင်၊ ဟာ၊ ကန် သို့ ဘိုကုတို

(၁၆၃)

သုန္ဒရီ ဘုရား

ကိုယ်စီပီ သဏ္ဍာန်၊ ညီအာနန်နှင့်
 မြတ်မုန့် ထွတ်ထား၊ တို့ဘုရား သည်
 တပါး သောခါ၊ ဒေသစာပြင့်
 တိုက်တာ လှည့်၍ ကြည့်သတည်း။ ။

ကျီးသံ သဲသဲ၊ ယင်မဲမဲနှင့်
 ပြာမဲ့ ညစ်ရောင်၊ ကျောင်းဘဆောင်ကို
 ဘုန်းခေါင် ဘုရား၊ ဝင်၍ သွားသော်
 သနား စပွယ်၊ ကျောင်းအလယ်၌
 ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး၊ ဝင်းကြမ်း ခိုးလျက်
 ကိုယ်ထီး လျောင်းရှာ၊ ထေရ်သုနာကို
 မြတ်စွာ တွေ့ရပါသတည်း။ ။

အမိသည် သား၊ ပြုသောလားသို့
 ဘုရား မြတ်မုန့်၊ ညီအာနန်ကို
 ချိုးရန် ရေကောင်း၊ ဆောင်ပါ တောင်းလျက်
 သွန်းလောင်း သုတ်သင်၊ ပြီးစီး လျှင်မူ
 ခေါင်းတွင် ဘုရား၊ လက်တော်ထား၍
 ညီဘွား ခြေက၊ ပြိုင်တူ မလျက်
 မြတ်လှ နေရာ၊ ညောင်စောင်းသာတွင်
 ကောင်းစွာ အိပ်စေ တင်သတည်း။ ။

(၁၆၄)

မင်းသုပဏ်

ဖိုးမောင်လာပြီ

ပိုင်းညို ညဉ့်ရိပ်၊ လှခြေတိတ်၌
 ရေဆိပ် အနား၊ ခွာတံခါး မှ
 ဂုပ်ကျား ကျယ်လောင်၊ ဆီးကြို ဟောင် သေ
 ဖိုးမောင်လာပြီ ခိုကြသည်။ #

ဟောင်သံ ရပ်၌
 ထက်ကြပ် ပေါ်လာ၊ အသံမှအကား
 ညခါ ငါးထောင်၊ မောင်ဖိုးမောင်သည်
 ခွာတောင် ချောင်းက ပြန့်ခဲ့ပြီ။ #

ဖိုးမောင် သံကြား၊ ကင်းသမား က
 တံခါးပြုံး ဘောက်၊ မလှယ်ပေါက်ကို
 တစ်ဖက် ဝင်သာ၊ ဖွင့်လှိုက်ပါသော်
 ယာတောင် စုန်ဆောင်း၊ ဝဲတက်ချောင်းနှင့်
 ခါးစောင်း ကိုယ်ကိုင်း၊ ငါး ပလုင်း ကို
 လှယ်ခိုင်းပြုံးလျှင်၊ ရှာကို ဝင်သည်
 လှုပ် လေလား တစ္ဆေလား။ #

တစ္ဆေ မကြောက်၊ မြေ မကြောက်ပဲ
တယောက်တည်းပင်၊ ညဉ့်မှောင်တွင်၌
သူလျှင် ငါးရှာ၊ မကျေးပါက
ထိုရွာသူသား၊ လူအများတို့
ငါးစို ငါးစိမ်း ငတ်ပေလိမ့်။ ။

ဆောင်းတည့်၌
ချမ်းမြေ့ စိမ့်အေး၊ လခြမ်း ကွေး၍
ရွာဘေး ကျိပျက်၊ မှောင်နက်နက်မှ
ငါးကွက်က အေး၊ တောက်တဲ့ ကြောင်စဉ်
ရွာပေါ် လှမ်းအေးအေး၊ ကုပ်ကျား ဟောင်သည်
ဖိုးမောင် လာချိန်ပါကကား။ ။

သို့ဖြစ်သော်ငြား၊ ခါတပါးသို့
တံခါး ဝင်လို၊ သူ မဆိုပဲ
မောင်းကို ထုပါ၊ လူ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟေ့
ရွာကို ဘေးမှ၊ ကာကွယ်ကြလော့
ခမြေ ငါးအား၊ ဖမ်း၌သား ဟု
ကောင်း မဆုံး၊ ဟန်အော်တုန်းတုန်း
ဒိုင်း ဒုန်း ဒိန်း သံ၊ ရွာလုံး ညံသည်
ချောင်းသံပဲ့ထင် ထပ်သတည်း။ ။

ဖိုးမောင် နိုဂုံး၊ ဤတွင် ဆုံးလည်း
ရွာလုံးစိတ်တွင်၊ ဖိုး မောင် ဝင်၍
ပဲ့ထင်ထပ်ကာ၊ ဟည်းလျက်ပါတည်
ဘယ်ခါ မဆို၊ ဆီးလင့်ကြိုသို့
မှိုင်းညို ညဉ့်ရိပ်၊ လူခြေတိတ်၌
ရေဆိပ် အနား၊ ရွာတံခါးမှ
ဂုပ်ကျား ကျယ်လောင်၊ ရမ်းရော် ဟောင်ဆော်
ဖိုးမောင် လာပြီ ဆိုဆဲပင်။ ။

(၅၊ ၁၂၊ ၆၂။)

(၁၆၀)

မင်းသုဝဏ်

သူ့ပွာတမ်း

သူတို့ အဆုတ်၊ ထားခဲ့ မြုပ်သည့်
 ဗုံးငုတ် တိုက်မှား၊ မောင်ပြောက်ကျားကို
 ရွာသား ရွာသူ၊ ပေးကြ မြူသည်
 အူအူ ယမ်းငွေ ထတုန်းတည်း။

အမောင် ပြောက်ကျား၊ ချစ်သူဘားကို
 ဘာများ မှာခဲ့ လိုသနည်း။

ငယ်က ကြင်မြတ်၊ မိသက်မှတ်ကို
 ခွင့်လွှတ် ခဲ့ကြောင်း ပြောပါလေ။

အမောင် ပြောက်ကျား၊ မိဖအားကို
 ဘာများ မှာခဲ့ လိုသနည်း။

မွေးသည့် မိခင်၊ မွေးဖခင်ကို
 ဦးတင် ခဲ့ကြောင်း ပြောပါလေ။

အမောင် ပြောက်ကျား၊ တိုင်းပြည်အားကို
 ဘာများ မှာခဲ့ လိုသနည်း။

အင်း၊စား၊ကန်၊အို အိုကုတို့

(၁၆၉)

ခရီးမတ်တတ်၊ လမ်းခုလတ်တွင်
ကိုယ်လွတ် ရှောင်ခွာ၊ ခွဲရပါ၍
အားနာခဲ့ကြောင်း ပြောပါလေ။

ယမ်းငွေ အူအူ၊ တလူလူနှင့်
မေးပြုကြတုန်း၊ အနောက်ကုန်းတွင်
နေလုံး ကွယ်လေပြီ တကား။ ■

(ဂါ ၂၊ ၆၃။)

(၁၇၀)

မင်းသုဝဏ်

ဗိုသံဇလလာ၊ ဇုယ်သံလား

မနေညက၊ ဇာတ်ပွဲ ကၠု
ဗြိမ်လှ သိတ်သိတ်၊ ရွာလုံးတိတ်သည်
အိပ်မောကျလျက် နေကြောင်တောင်။ ။

ခါးပန်းအုံး၌
တုံးလုံး အိပ်ပျော်၊ သူ့ခေါင်းပေါ်ကို
နေကျော် ကျလာ၊ သောအခါ၌
လှိုက်ကာ ဖွင့်ကြည့်၊ နေ နည်း၏ဟု
ကိုယ်လှည့် ခါးမ၊ အိပ်ရာ ထသည်
ညက ပွဲရောက် မယ် စိတ်နောက်။ ။

ဆန်အိုးထဲတွင်၊ ဆန်မမြင်သည်
ငိုချင်လှ၏ အိုအမိ။ ။

ငိုလော့ သမီး၊ အို သမီး ငဲ့
ငိုခြင်းကြုံးကို ငိုပါလော့။ ။

ရေအိုးထဲတွင်၊ ရေမမြင်သည်
ငိုချင်လှ၏ အိုအမိ။ ။

အင်းယာကန်သို့ ဘိုကုတို

(၁၇၁)

ငိုလော့ သမီး၊ အို သမီး ငဲ့
ငိုခြင်းကြီးကို ငိုပါလော့။ ။

မီးဖိုထဲတွင်၊ မီး မပြင်းသည်
ငိုချင်လှ၏ အို အမိ။ ။

ငိုလော့ သမီး၊ အို သမီး ငဲ့
ငိုခြင်းကြီးကို ငိုပါလော့။ ။

မယ် စိတ်နောက်လည်း
အိမ် အောက်ကိုဆင်း၊ မောင်းကို နှင်းလျှင်
ဆန်ရင်း ဆန်ဖြူ ပွေး လေသည်။ ။

မယ် စိတ်နောက်လည်း
ရွာပေါက်မှ ထွက်၊ ရေကို ရွက်လျှင်
အိုးခွက် ရေကြည် အေး လေသည်။ ။

မယ် စိတ် နောက်လည်း
ထင်းပေါက်မီးတို၊ ထင်းခွေ့လျှင်
မီးစို့ မီးလှုံ ကြွေးလေသည်။ ။

စားပွဲပေါ်တွင်၊ ထမင်းပြင်သော်
ရယ်ချင်လှ၏ အို အမိ။ ။

ရယ်လော့ သမီး၊ အို သမီး ဝဲ
ရယ်ခြင်း ကြီးကို ရယ်ပါလော့။ ။

သူတို့ ခင်းသည်
အိမ်တွင်း ပြဇာတ်၊ တခန်းရပ်လျှင်
ကွင်းစပ်ဆီမှ၊ တရွှေရှင်
ပတ်မ ညံ့ညံ၊ ဖိတ်ခေါ်ပြန်သည်
ငိုသံ လေလား၊ ရယ်သံလား။ ။

(၁၅၊ ၁၁၊ ၆၃။)

စင်ယာ၊ ကန်သို့ အိုကုတို့

(၁၇၃)

ပြည်ထောင်စုစေတနာ

ထည်အကောင် တင်မပြသော်လဲ
ပြည်ထောင်မှာ ထင်ကရပါကွဲ့
အစဉ် လှပါဘဲ စေတနာ။

ဗမာပြုရမှာ ပြင်
ပြာနု ကြည်လင်တဲ့
အနည်စင် ကန်ရေချမ်းလို့
လန်းတဲ့ မျက်နှာ။

ဝနာစုံ ထက်ဟို တောဆီက
အာရုဏ်မှာ မြက်ချို ပြောပါတဲ့
ငှက်ညို သြရယ်ကွဲ့ မြည်သံသာ
ပြည်မြန်မာ့ရဲ့ နဂိုတေး။

သွန့်မ်းလျှင်
ကိုယ်နွမ်းသည် အတူထင်လို့
ကူချင် ညီချင်တဲ့စိတ်တွေနဲ့

(၁၇၄)

မင်းသုဝဏ်

မအိပ်မနေ ကြီးကာပ
သယ်ပိုးသည် ဝါသနာက
ကမ္ဘာမှာ ထင်အရှားပင်ကဲ့
တို့ညီကာ တို့ပြည်သားတို့မှာ
စားဝတ်သူ ကျေးရန်ပို့
အား မပြတ်ပေး။ ။

(၁၉၆၈၊ ဇူလိုင်၊ ဇွန်လ)

ဆင်ယောင်ကန်သို့ ချီကုတို့

(၁၇၅)

မင်းရဲကျော်စွာ

လုံ ဘေး ကိုး ဝင်း၊ စစ်မြေ ခင်းတွင်
ဆင် မြင်း ရံလျက် ထိုနေ့က။

နေပြည် ရှိရာ၊ မျှော် ရှုကာလျှင်
အနာသည်းလည်း၊ ခံသည်း ညည်းနှင့်
မညည်းမည။ ကိုယ်ကို ထူလျက်
ယာမူ ရွှေဓား၊ ဝဲ ရွှေလွှားနှင့်
အားပြု မှီတင်း နေသည့်ခိုက်။

ငါရှိ ဖေလျက်၊ ပြည်ကို ဝက်၍
နန်းထက် မင်းမူ၊ ငါ၏ တူ-ဟု
နိုင်သူဇင်းက ဖိတ်ခေါ်သည်။

ဘကြီးတော် ယဲ၊ ကျေးဇူး ငဲ့လည်း
တိုင်းပြည် မဲ့သူ မဟုတ်ပါ-ဘဲ။

သမီးတော်နှင့်၊ ဥကင် ပွင့်၍
အသင့် မင်းမူ၊ ငါ၏ တူ-ဟု
နိုင်သူ မင်းက ဖိတ်ခေါ်သည်။

(၁၇၆)

မင်းသုဝဏ်

ဘကြီးတော် ယံ၊ ကျေးဇူး ငဲ့လည်း
ပယား မဲ့သူ မဟုတ် ပါ-တဲ့။

သားတော် ရင်နှစ်၊ သားရင်း စစ်သို့
ထီးလှစ် မင်းမူ၊ ငါ၏ တူ-ဟု
နိုင်သူ မင်းက ဖိတ်ခေါ်သည်။

ဘကြီးတော် ယံ၊ ကျေးဇူး ငဲ့လည်း
ပခင်မဲ့သူ မဟုတ်ပါ-တဲ့။

ငါ၏ ထံမှောက်၊ ဆေးဝါး သောက်၍
ထမြောက်ခါမှ၊ ပြန်လေ တူ-ဟု
နိုင်သူ မင်းက ဖိတ်ခေါ်သည်။

ဘကြီးတော် ယံ၊ ကျေးဇူး ငဲ့လည်း
သေခြင်း မဲ့သူ မဟုတ်ပါ-တဲ့။

လုံဓား ကိုလဲ့၊ စစ်မြေထဲ၌
မင်းရဲကျော်ခွာ၊ စေတီသာကို
ရာဇာဓိရာဇ၊ ရေစက်ချလျက်
အမျှ ယူလေ၊ သုံးကြိမ်ဝေသည်
မြိုင်ခြေ ဒလ တောကြီးတန်း။ ။

(၁၉၆၀၊ ဇွန်၊ ဇွန် ၈ ရက်)

စင်၊ ယားကန်သို့ ဆိုကုတို

(၁၇၇)

အသား ညိုညို၊ အဖိုးအိုသည်
ကုန်းမိုတလင်း၊ မြေအခင်း၌
ကိုးနဝင်းခေါ်၊ မြတ်ရှင်တော်ဟု
ကပ်ကျော်ဘုရား၊ တည်ဆဲနားတွင်
အားလျား မှောက်လျက်၊ သွေးအိုင်ပွက်ဖြင့်
ကျည်ချက် သင့်၍ ဆုံးသတဲ့။ ။

(၁၉၆၉၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ငွေတာရီ)

ဆင်းယားကန်သို့ ဘိုဇုတို့

(၁၇၉)

အိုနှင်းဆီ

နာမကျန်းသည် အိုနှင်းဆီ။
 မုန်တိုင်း ထန်ခိုက်၊ ညဉ့်၌ ပျံသော
 မှောင်ခို ပိုးသည်
 နိုမောင်း ပျော်ရာ၊ သင့်မွေ့ရာကို
 ဖွေရှာ တွေ့ခဲ့ပါလေပြီ။

တိတ်ခိုး မှောင်စွာ၊ သူ့မေတ္တာသည်
 သင်၏ အလှ၊ သင့်ဘဝကို
 ပြုစု ဖျက်ဆီး နေလေပြီ။

(၁၉၆၉။)

(William Blake ၏ O Rose ကို မြန်မာပြန်ပါသည်။)

မတ်မဟော်

ဆေးနှင့် မွေးလည်း
ဆေးနှင့် မပျော်၊ မတ် မဟော်သည်
ပြည်တော် သာကြောင်း လုပ်ခဲ့သည်။

(၁၉၇၀။)

အင်းယားကန်အို အိုကုအို

(၁၀၀။)

သားချစ်ရင်ဒေင်္ဂါ

ရင်ဒေင်္ဂါ သက်ထား၊ မေ့သည်ကြား
 ဘယ်များ ထောက်ခဲ့တယ်။
 နုပျိုပွဲထွား၊ မေ့ချစ်သား
 ဘယ်များ ထောက်ခဲ့တယ်။

စုံမြိုင်တခွင်၊ လေးကိုတင်
 သမင်လိုက်ယင်း၊ ထောက်ခဲ့တယ်။
 ညောင်စောင်းကို ပြင်၊ အို မိခင်
 ပန်းပင်နှမ်းလျှ၊ နားချင်လှ။

ရင်ဒေင်္ဂါ သက်ထား၊ မေ့သည်ကြား
 ဘူများ ညစာကျေးလိုက်တယ်။
 နုပျိုပွဲထွား၊ မေ့ချစ်သား
 ဘူများ ညစာကျေးလိုက်တယ်။

ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ နှစ်ယောက်သား
 ရည်းစား ညစာကျေးလိုက်တယ်။
 ညောင်စောင်းကို ပြင်၊ အို မိခင်
 ပန်းပင်နှမ်းလျှ၊ နားချင်လှ။

၂၀၀၂

မင်းသုဝဏ်

ရင်ဒေါ် သက်ထား၊ မေ့သည်းကြား
ဘာများ စားခဲ့တယ်။
နုပျိုဖွံ့ထွား၊ မေ့ချစ်သား
ဘာများ စားခဲ့တယ်။

ငါးမြေ ရေဆုတ်၊ တစ်တစ် ခုတ်
ဟင်း ပြုတ်ရည်ချို စားခဲ့တယ်။
ညောင်စောင်းကို ပြင်၊ အို မိခင်
ပန်းပင် နွမ်းလျှ၊ နားချင်လှ။

ရင်ဒေါ် သက်ထား၊ မေ့သည်း ကြား
ခွေးများ ဘယ်မှာ ရှိကြတယ်။
နုပျို ဖွံ့ထွား၊ မေ့ချစ်သား
ခွေးများ ဘယ်မှာ ရှိကြဟယ်။

ဗိုက်ပူ နံကား၊ ဖော ရောင်သွား
ခွေးများ သေလို့ ကုန်ပါတယ်။
ညောင်စောင်းကို ပြင်၊ အို မိခင်
ပန်းပင် နွမ်းလျှ၊ နား ချင်လှ။

ရင်ဒေါ် သက်ထား၊ မေ့သည်း ကြား
ဆိပ်စား မိခဲ့ပြီ ထင်တယ်။
နုပျို ဖွံ့ထွား၊ မေ့ချစ်သား
ဆိပ်စား မိခဲ့ပြီ ထင်တယ်။

အင်းယာကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၀၃)

မွေးမေကြင်မြတ်၊ သား သက်မှတ်
ဆိပ်ခတ် ခံခဲ့ ရပါတယ်။
ညောင်စောင်းကို ပြင်၊ အို မိခင်
ဝမ်း ရင်နာစွာ နား ချင်လှ။ ။

(၁၉၇၀၊ မတ်လ။)

(Lord Randal ကို မြို့မာမြို့နယ်သည်။)

(၁၈၄)

မင်းညွှန်

မျက်ရည်တပေါက်

ဤသို့နှင့်ပင်၊ ကိုးမောင်းတင်၍
ဇာတ်စင်ပေါ်က၊ သူ့ ဆိုကသည်
ကကွက် ခုနှစ်ထွေ ကြီးမျိုးစုံ။

ဆောင်းလည်း အိုက်အိုက်၊ နွေ အိုက်အိုက်နှင့်
ပြိုက်ပြိုက်ကျ ချွေး၊ သူ့ မလေးခွဲ
နေရေး ပျက်လည်း သူ့ မဖြုန်။

ဘဝဆည်း ဆာ၊ တည ခါ၌
လသာ မီးအိမ်၊ လင်း ရောင်ထိန်တွင်
ဇာတ်အိမ်ကွက်ကြမ်း၊ ကန္တာလမ်း ဝယ်
စခန်း အချ၊ ကား အချ၌
မိဖ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ နှင့်
ရောကာ ပျံ့ဝဲ၊ ဇာတ်ရုံထဲတွင်
ကျောက်ခဲဩဘာ ငယ်ထိပ်ထက်။

သဏ္ဍာန်လုပ်၍
သရုပ် ဆောင်ကာ၊ သူ့ ကရာတွင်

အင်းယားကန်၌ ဆိုကုတို့

(၁၈၅)

ကျွန်ုပ်တို့ မျက်စိသည်၊ မိမိတို့အား သည်ကား
စိုက်ပျိုး ညွှန်၊ စိုက် မရဘဲ
ကျွန်ုပ်တို့ တစ်ပါးက၊ မျက်စိသည် လောကီလှည့်
လောကီတို့အား ဖျက်ဆီး ပါကား။ ။

(၃၀၊ ၁၂၊ ၇၀၊)

(၁၈၆)

စင်သုတေ

အိမ်မက်ထဲကရွာ

အိမ်မက်ထဲတွင်၊ ကျွန်ုပ်မြင်သည်
ကောင်းကင်အောက်က ရွာကလေး။

သူ့ကာရန်သည်
ရိုးဟန်ရိုးရုပ်၊ သိမ်ငယ်နုလည်း
ငုတ်တုတ်မနေ၊ သက်ဝင်ပေသည်
နေခြည်နမ်းသည့် နှင်းရည်စက်။

ရွာဦးထိပ်က၊ စေတီလှသည်
ဓမ္မရည်ညွှန်း၊ ထုံးသက်န်းနှင်း။

ကြေးစည်သာယာ၊ ဆွမ်းဟစ်ကာလျှင်
ကြွလာရဟန်း၊ ရွာသူ့ပန်းလည်း
ခြေလှမ်း ရေလျက်၊ ရွာမှထွက်ခဲ့။

ကျည်းသား တောက်ကာ၊ ထွေခင်းကာနှင့်
ကျောင်းမှာ စာကျက်၊ ရွာ့အသက်သည်
ရှင်လျက် သန်လျက်၊ တိုးပွားလျက်။

စင်၊ ယာ၊ ကန်သို့ ခိုကုတို

(၁၈၇)

•ယောကျာ်း ဘသား။ ခွာသား၊ ဟူးကား
•တောသွား သစ်ခုတ်၊ ခြံလုပ် ပေါင်းသင်
•လုပ်ငန်းဝင်၍
•ဖိုတွင်ရှင်မ၊ ချက်ပြုတ်ရသည်
•ဆိပ်ခဟင်းလင်း၊ မျှော်စောင့်ယင်း။

•နှင်းရည်ဝက်သည်
•လက်လက် လင်းလင်း၊ နေ့ခြည်တွင်း၍
•ဝင်းဝင်း စော့ကံကာ၊ ခေါင်းမြီးပြာခိုက်
•ရွာဝင်တံခါး၊ စည်းခိုးကြားမှ
•ခုန်လွှား ပျံတက်၊ ခြံတန်းထက်တွင်
•ဆိပ်ကြက်ကြီး၊ မိုး မျှော်ပြီးသော်
•အောက်ဆီး တွန်ကာ၊ ကျွေးကြော်ထုတွင်
•ငါလျှင် နိုး၍၊ ငါ၏ရွှေ၌
•ချမ်းမြေ့မြင်ကွင်း၊ နှင်းမြူတွင်းသို့
•ဖေ့ကံထွင်း ပျောက်ကွယ်သွားသတည်း။ ။

(၁၂၊ ၁၊ ၇၁။)

(၁၉၇၁-ခုနှစ် မြဝတီတိုက် လွတ်လပ်ရေး ခွန်ဆက်လွှာတွင်
ဦးအုန်းလွင် ရေးသော ပန်းချီကားကို မြင်၍ ရေးသည်။)

(၁၀၀)

မင်းသုဝဏ်

ရွာလိုရွာလော့ မိုးနတ်သား

ဝန်ယန္တရားကျောင်းသား ဆို၏

ငါသည်

ထမင်းချက်ပြီးပြီ။

ဤမဟီ မြစ်ကမ်းပါး၌

အပေါင်းအသင်းတို့နှင့်

ငါနေ၏။

တင်းကုပ်ကို မိုးပြီးပြီ။

မီးကို ညှိပြီးပြီ။

ရွာလိုရွာလော့ မိုးနတ်သား။

ဘုရားသခင် ဆိုတော်ပူ၏

ငါ့တွင်

အမျက်မရှိ။

ငြောင့်တံသင်းလည်း ကင်း၏။

ဤ မဟီမြစ်ကမ်းပါး၌

တညတာမျှ ငါနေသည်။

ငါ့တင်းကုပ်သည်

အမိုးဟင်းလင်း ဖြစ်၏။

ဆင်းယားကန်သို့ ဆိုကုတို့

(၁၀၉)

ဝနိယန္တားကျောင်းသား ဆို၏

ငါသည်

ကိုယ်ပိုင်အလုပ်ဖြင့်

အသက်မွေး၏။

ငါ့သားသမီးတို့သည်

ငါနှင့်အတူ နေကြ၏။

ကျန်းမာသန်စွမ်းကြ၏။

သူတို့အကြောင်း

မကောင်းသတင်း ငါမကြားရ။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနတ်သား။

ဘုရားသခင် ဆိုတော်မူ၏

ငါသည်

သူခစား မဟုတ်။

ရအပ်သော အစွမ်းဖြင့်

ခပ်သိမ်းသော လောကတွင်

ငါ လှည့်လည်၏။

ငါ့အဖို့

အခကြေးငွေ မလိုတော့။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနတ်သား။

ဝနိယ နွားကျောင်းသား ဆို၏

ငါ့မှာ

နွားသိုးပေါက်များ ရှိ၏။

နို့စို့ နွားငယ်များ ရှိ၏။

ဇီးနှင့် နွားမများလည်း ရှိ၏။

ရှေ့ဆောင် လမ်းပြ

နွားလား ဥဿဘလည်း ရှိ၏။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနုတ်သား။

ဘုရားသခင် ဆိုတော်ပူ၏

ငါ့မှာ

နွားသိုးပေါက်များ မရှိ။

နို့စို့ နွားငယ်များ မရှိ။

နွားမျိုး မပြတ်အောင်

ဇီးရှိသော နွားမများလည်း မရှိ။

ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ

နွားလားဥဿဘလည်း မရှိ။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနုတ်သား။

ဆင်းယားကန် ဆို ဆိုကုဆို

F 13

(၁၉၃)

ဝနိယ နွားကျောင်းသား ဆို၏

ချည်တိုင်ငုတ်တိုကို
ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ပျိုးပြီ။

ပြုဆံမြက်ကြီးသစ်တို့ကို
ကောင်းစွာကျစ်ပြီပြီ။

ကြီးသစ်တို့ကို နွားငယ်တို့သည်လည်း
မဖြတ်နိုင်ကုန်။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနတ်သား။

ဘုရားသခင် ဆိုတော်ပူ၏

နှောင်ကြီးကို ဖြတ်၍
လွတ်မြောက်သော နွားကဲ့သို့

နှယ်ကြီးကို ဖြတ်၍
လွတ်မြောက်သော ဆင်ကဲ့သို့

ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ
ငါ လွတ်မြောက်ပြီ။

ရွာလို့ရွာလော့ မိုးနတ်သား။

ထိုခဏ၌
ကုန်းကို၎င်း ကျင်းကို၎င်း
ပြည့်လျှမ်း စေလျက်
မိုးကြီး သည်းစွာ ရွာ၏။

(၆၈၀)

နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်

(၁၀၆၂၀၂၀)

။ ။ သံဃေ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 ။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်

။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် သံဃေ
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်

။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 ။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 ။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်

။ နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်
 နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ် နန္ဒယုဂ်

တို့ မလေး

အိမ် ခေါင်မိုးမှာ၊ သူ ထိုးလာသည်
ပေလွှာ စာချပ်၊ အဝေး ရပ်က
ဆံဖြတ်မောင် ရေး၊ အလွမ်း တေးကို
မလေး ဖတ်နိုင် ခဲ့ဖူးပြီ။

ရွှေဝသို့ သွား၊ ချစ်သူ အားလျှင်
မှာကြား ပို့လေ၊ လွမ်း စာ ခွေဟု
မပြေ မလှ၊ နွဲ့လျလျနှင့်
မိနဲမ လက်ရေး၊ ငယ် သေးသေးကို
မလေး ခြစ်နိုင် ခဲ့ဖူးပြီ။

သို့ပင် ပြစ်လည်း
ချစ်သူနှင့် ဝေး၊ တို့ မလေးကား
ရေးလည်း မတတ်၊ ဖတ် မတတ်နှင့်
စာငတ် ပေငတ်၊ အသိ ငတ်သည်
ဖတ်တတ် ခြောက်သည့် သစ်ပင်လို။

ကံ ထောက် မရှိ၊ ဤ ယနေ့မှ
နေ့ဇွေ လျှပ်လျှပ်၊ ပူ စပ်စပ်တွင်

ဆန်း ယလပ်ရိပ်၊ တမာ ရိပ်၌
ချွန်ချိပ် ဒိုဝင်၊ စာကို ဆင်စသ်
ယင် မယန်း၊ ဆမြင် ဆန်းဆည်
ပျက်ကန်း မလေး မြင်လေပြီ။ ■

(၁၁၊ ၄၊ ၇၁။)

ဆင်၊စာ၊ကန် ဒို့ ဒိုကွဲ

(၀၉၇။)

ကျေးလက်က သူတို့

နေပင် မြင့်လည်း
မရင့် သေးသည်၊ ချိုထန်း ရည်ကို
သောက်သည် ငါတို့ တကုန် နှစ်ကုန်။

သူတို့ ကျေးကြ
ကျေးလက် ဟင်းလျာ၊ အပြာပြာသည်
ရင်မှာ ဆို့အောင် စုံလှသည်။

ဆွေမျိုး တွေသို့
မမေ့စရာ၊ လွန် ပျူငှာသည်
ရပ်ရွာ မှလည်း စိတ်မနွဲ။

သူတို့ အကြောင်း၊ ဒို့ အကြောင်းနှင့်
မြို့ကြောင်း ရွာကြောင်း၊ အကြောင်း ကြောင်းကို
သောင်း ပြောင်း ထွေလာ၊ ပြောချင် ရွာ၍
နေပါဦးလား သူတို့ တား။

သို့ပင် ပြစ်လည်း
မစစ် လက်ရေ၊ ဆာ နေပြီး

(၈၉၀)

မင်းသုဝဏ်

ဝေဝေ မင်းလွင်၊ နေပူ ပြင်ကို
အလျှင် ကျော်လွှား၊ ငါတို့ သွားရန်
စကား ကောင်းတုန်း ပြတ်ခဲ့ရ။

ငါတို့ ခရီး၊ ပန်း တကြီး ကား
လှမ်းပြီး လှမ်းရန် ကျင့်သေးသည်။

(၂၈၊ ၄၊ ၇၀၊)

ဆင်းယားကန်သို့ ချီကုတို

(၁၉၉)

သာရဗ္ဗင်္ဂ သာလု

တနေ့သနိုက်

ဘုရားထံမှာ၊ မဟာဝါ
ဘာဆုတော်များ တောင်းခဲ့သလဲ။

ကျမ ရင်သွေး၊ လူကလေးသည်
စာမေးပွဲမှာ၊ ဒီများ စွာ
ရပါစေကြောင်း၊ ကျွန် ဆုတောင်းခဲ့။

ရပါစေချာ၊ မဟာဝါ
ခေါ်ပါတယ်ချာ၊ သာဓု သာဓု။

နောက်-တနေ့သနိုက်

ဘုရားထံမှာ၊ မဟာဝါ
ဘာဆုတော်များ တောင်းခဲ့သလဲ။

ကျမ မျက်ရူ၊ သားရွှေဥသည်
ယခု ဖြေဆဲ၊ စာမေးပွဲ၌
ထူးကဲ အောင်ကာ၊ ကျောင်းဖွင့်ခါ၌
ပညာသင်ဆု၊ ရစေမှုတိုက်
တောင်းဆု ပန်ခဲ့ပါသည်ရှင်။

ရပါစေချာ၊ မဟဝါ
ခေတပိတယ်ဗျာ၊ သာဓု သာဓု။

ထို့နောက်-တနေ့သန္တိန်
ဘုရားထံမှာ၊ မဟဝါ
ဘာဆုတွေများ၊ တောင်းခဲ့သလဲ။

အညာ မြေမှာ၊ ဆူးလေ စူး၍
နူးပေါက်မည်၊ စိုးလှသည်ကြောင့်
ရေကြည် ချမ်းမြ၊ သားရွှေစကို
အ-သုံးလုံးမှာ၊ မပါစေကြောင်း
ကျွန်ဆုတောင်းသည်
အောင်း ဒုရေ ဒုရေ သွား ဟုံဟုံ။

ရပါစေချာ၊ မဟဝါ
ခေတပိတယ်ဗျာ၊ သာလု သာလု။ ■

(၂၀၊ ၅၊ ၇၁။)

အင်းစားတန်ခိုး ဘိုကုဘို

(၂၀၁)

မမြင်ရသော တေးသံ

အလှမ်းသယ်၍
အမယ် ငါ့ကို၊ စကား ဆိုသော်
ငါလို လောက လူ မရှိဟူ။

ထင်ခဲ့ဘူးသည်
ရူးတုန်း မိုက်တုန်း
ဖုံးတုန်း လုံးတုန်း
တန်ဆောင်မုန်းက ဖြစ်ပါသည်။

ရိုးပြတ် ဘဝ၊ တန်လျှပ်ကြွသော်
ပါးစပ်လောက၊ လျှာလောကသည်
မိကျောင်း ဘဝ၊ လိပ်ဘဝသို့-
လင်းတ ဝဲသည့် လွင်တီး ခေါင်တိုင်။

မမြင်ရလည်း
မိုးဝ လွင့်ပျံ၊ မိုးဆွေသံကား
နေလှုံ ကျက်ကျက်၊ မြေအက်အက်ကို
မမက် မမော
ရိုးပြတ် တောအား၊ ချိုသော တေးဖြင့်
ငြိမ်းအေးစပွယ် သွန်းလောင်း လျက်။ ။

(၁၂၊ ၂၊ ၇၂)

(၂၀၂)

၁၆၊ သု ၀.၀.၀

ဝိခင် သို့

ငါ၏ အမိ၊ ငါ့ဇာတိကို
သတိရခါ၊ ငါ ဝမ်းသာသည်
ဝမ်းသာလျက်လည်း၊ ငါ ဝမ်းနည်းခဲ့။

ယခု အခါ

ငါ၏ ဝလုံး၊ အ-သုံးလုံး တို့
ရပ်လုံး ရွာလုံး၊ တနယ်လုံးကို
လှမ်းဖုံးတော့မည်၊ ကြားရသည်တွင်
ငါ့ရင် ပွင့်လင်း၊ ငါ့မိရင်း၏
ချစ်ခြင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာအား
သည်ခါ တုံ့ပြန် ရတော့မည်။

ဤသို့ တွေး၍

စိတ်အေး ချမ်းမြေ့၊ သောဓဏ၌
ငါ့လက်အခံ၊ ထိပ်ထက် ရံ့သည်
ရိပ်မြုံ့သာဆုံး၊ ကွမ်းခြံကုန်းသို့။ ။

(၁၂၊ ၂၊ ၇၂)

အင်းယာ၊ ကန် သို့ ဘိုကုတို

(၂၀၃)

ကြင်နာမှု

ငါ့ မျက်ရည်
ဆဲသည်ကိုလည်း သူ မှခဲ့။

ငါ့ မျက်ရည်
ဆိုသည်ကိုလည်း သူ မှခဲ့။

ငါ့ မျက်ရည်
နှင်းသည်ကိုလည်း သူ မှခဲ့။

ငါ့ မျက်ရည်
နှိမ်သည်ကိုလည်း သူ မှခဲ့။

ခု တခါမှ
ငဲ့ညှာ ထောက်ရှု၊ ကြင်နာမှုကြောင့်
ဥကာ လည်ကာ၊ ဝိုင်း ကာ လာသည်
ငါ့မှာ အံ့ကြိတ်ထားရ၏။ ။

(၂၊ ၃၊ ၇၂။)

သံဖောဇဉ်

နေ့နေ့ဘင်း နံနက်၊ လမ်းလျှောက်ထွက်စဉ်
ကျောင်းဖက် ရောက်ခဲ့ပါသတည်း။

အမှတ်ပဲ့ပင်၊ ခရီးတွင်အောင်
ငါလျှင် သုတ်သုတ် ခြေလှမ်းခဲ့။

ထိုခဏဝယ်၊ တော အုပ်ကွယ်မှ
သုဇယ် ဥသြ၊ ငှက် ဥသြတို့
ဥသြ သံပြိုင်၊ တွန်သံ မြိုင်သော်
မခိုင် ငါ့စိတ်၊ စီး ယိုဖိတ်လျက်
အတိတ် ဇာတ်စင်၊ ရေးရေး မြင်သည့်
ရွှင်ဖွယ် ပျော်ဖွယ်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ်နှင့်
ဖွယ်အထပ်ထပ်၊ ရုပ်လွှာချပ်တို့
ဖြတ်ဖြတ် ပေါ်ကာ၊ ဖမ်းစားပါ၍
ငါ့ဟု အံ့ခဲ့၊ မှော်ကို ခွဲသည်
ကန်ထဲ ကျဲကူး ပပာတည်း။ ။

(၃၊ ၅၊ ၇၊ ၈)

ပု-ခို-ဘာ။

ကဗျာမည် ဆယ့်နှစ်

[ဂဏန်းမှာ စာမျက်နှာ]

၁။ ကဗျာဥာဏ်	၅၅	၂၂။ ငါ့ကတန်	၁၂၃
၂။ ကဗိမာန်	၁၁၅	၂၃။ ငါးဒီးကုန်း	
၃။ ကုဏ္ဍိန်	၁၃၇	လွင်ပြင်	၉
၄။ ကုမုဒြာ	၆၀	၂၄။ ငယ်မောင်ကြီး	၇၉
၅။ ကိုယ်စား	၄၆	၂၅။ ဝိသံလောက	
၆။ ကိုင်းကွဲတေးထံ	၈	ရမ်းသံဃာ	၁၇၁
၇။ ဇုဒ-ခုနစ်ဆူတွက်	၄၄	၂၆။ ဇွန်ဆူ	၈၅
၈။ ကံဆိုးတဲ့ခါ	၃၄	၂၇။ စာဆိုကံ	၅၇
၉။ ကျေးလက်က		၂၈။ ဝက်ခဲကံ	၇၁
သူတို့	၁၉၈	၂၉။ နေ့ရေး	၉၅
၁၀။ ကြွင်းနမူ	၂၀	၃၀။ ဆရာမောင်ကျောင်း	
၁၁။ ကြိတ်ဆိုးလေးဆစ်	၁၂	ရတနာ	၁၃
၁၂။ ကုန်း	၅၁	၃၁။ ဇာနည်ထုံး	၁၃၀
၁၃။ ခရီးသည်	၉၈	၃၂။ ညရပ်ခါ	၇၇
၁၄။ ခါပွဲဆန်းတော့		၃၃။ ၁၂၉၂-ခုနှစ်တွက်	
လွမ်းမိတယ်	၂၅	ပေတ္တာ	၂၂
၁၅။ ခေတ်ပညာ	၄၈	၃၄။ တရားဦး	
၁၆။ ဆိုဗျား	၅၃	ဟောပြောပါ	၈၁
၁၇။ သုခလုံခေါ်သည်	၁၅	၃၅။ တရားဦး	၆၄
၁၈။ နှင့်ပသာ	၅၂	၃၆။ တောမြို့ပြေလမ်း	၁၇
၁၉။ ဂါထာ		၃၇။ စိုက်ပေး	၁၉၆
ခြောက်ဆယ်	၁၀၆	၃၈။ တွယ်ရာမဲ့	၈၀
၂၀။ ဂေါ်သင်	၂၃	၃၉။ ထွေးညှိကမ္ဘာ	၁၀၀
၂၁။ ဂုဏ်းစားကန်ရိုး	၁၁၂	၄၀။ ဒီချောင်းသံဝေ	၁၄၇

၄၁။	ဒေါင်းဒေါင်း		၆၄။	မိသက်လှာ	၁၅၃
	ကောသုခွန်း	၁၄၄	၆၅။	မယ်လည်ဆွဲ	၇၄
၄၂။	နောက်ပိုး	၁၂၅	၆၆။	မယ်တို့ကာ	၃၁
၄၃။	နောင်တသံသရာ	၁၆၁	၆၇။	မိုး	၁၀၁
၄၄။	နောင်တိုအိမ်	၁၉	၆၈။	မိုးရာသီဘလေးချိုး	၇
၄၅။	မွေဦးပေါက်တော့	၄၃	၆၉။	မိုးလင်းရဲ့	၁၆၁
၄၆။	ရှင်းသိဗွင်	၆၁	၇၀။	မင်္ဂလာစွန်းဆက်	၉၁
၄၇။	နှစ်တော့ဘဗိတ်	၆၂	၇၁။	မင်းရဲကျော်စွာ	၁၇၆
၄၈။	နှစ်ဦး	၁၃၄	၇၂။	မောင့်အိုဦး	၅၉
၄၉။	ပုဂံသို့ သွားပါ		၇၃။	မောင့်အို	၃၀
	တံခါးသို့	၁၄၉	၇၄။	မေတ္တာ	၄၂
၅၀။	ပုတော့နှစ်	၄၇	၇၅။	မေတ္တာသုတ်	၁၅၂
၅၁။	ပင်လယ်မှီ	၁၀၅	၇၆။	မတ်မတော်	၁၀၁
၅၂။	ပင်လယ်ဗွေ	၆၉	၇၇။	ပုဂံရည်စာပေါက်	၁၈၅
၅၃။	ပြည်ထောင့်		၇၈။	မြတ်ဗုဒ္ဓ	၁၁၄
	စောနာ	၁၇၄	၇၉။	မြန်မာမျိုးကွဲ	
၅၄။	ပြင်းမုတ်တို	၁၃၈		လေးချိုး	၁၁
၅၅။	ပိုးထယ်နှင့်အကြွယ်	၃၇	၈၀။	မွှေးတော်ယောင်	၉၂
၅၆။	မိုးမောင်လာပြီ	၁၆၆	၈၁။	ယောင်ကျား	
၅၇။	ချော်စရာ	၁၅၉		ကသား	၁၆၂
၅၈။	မြေသံ	၇၇	၈၂။	ယင်းလှည့်	
၅၉။	ဘာသာပြန်	၂၁		ပုံစံသို့	၃၆
၆၀။	မညီညွတ်	၆၃	၈၃။	ရောမ	၁၁၂
၆၁။	မပြင်သော		၈၄။	ရွာလို ရွာလေ့	
	တေးသံ	၂၀၂		မိုးနတ်သား	၁၈၉
၆၂။	မိခင်နှင့်ရင်သွေး	၅၈	၈၅။	ရွှေတော်ပြေး	၄၁
၆၃။	မိခင်သို့	၂၀၃	၈၆။	ရွှေနှင့်မတူ	၄၅

ဆင်းယောကျာ်းသို့ အိုကုတို

(၂၀၇)

၈၇။	ရွှေခိုးပြီ	၆၆	၁၀၉။	သံယောဇဉ်	၂၀၅။
၈၈။	လှစူး	၈၃	၁၁၀။	အကြိုတော်	၁၃၃။
၈၉။	လေးဆယ်ပြည့်		၁၁၁။	အတာဓရ	၆၈
	ဆုတောင်း	၁၃၉	၁၁၂။	အတိတ်ဘီလူး	၈၉
၉၀။	လေးဆစ်	၃၂	၁၁၃။	အပြုံးနှင့်အပို	၁၅၁
၉၁။	လက်ဆောင်ပြန်	၉၉	၁၁၄။	အဖိုးညိုညို	၁၇၈
၉၂။	လွတ်ရက်မျှော်	၁၂၉	၁၁၅။	အမေ့လက်ဆောင်	၉၇
၉၃။	လွတ်လင်ရေး		၁၁၆။	အမိကိုယ်စား	၇၃
	တေးသံ	၈၇	၁၁၇။	အမြန်မာပြည်အဖို့	
၉၄။	ဝါတွင်းခိုနိ	၁၀၂		ဝါကျွတ်ကန်တော့	
၉၅။	ဝေးကမျှော်	၁၄၆		ပန်း	၁၂၀။
၉၆။	သပြေညို	၁၁၆	၁၁၈။	အာဏာသတ္တိ	၁၄၂
၉၇။	သာဓုနှင့်သာယု	၂၀၀	၁၁၉။	အာဇာနည်	
၉၈။	သာဓုသံ	၁၃၁		အလေးပြု	၁၄၃
၉၉။	သားချစ်ရင်ပေါ်	၁၈၂	၁၂၀။	ဤလယ်ကွင်း	၁၃၂
၁၀၀။	သီတင်းကျွတ်	၁၄၅	၁၂၁။	ဘိနင်းဆီ	၁၈၀
၁၀၁။	သီလိန်	၅၄	၁၂၂။	ဘိုးဝေဆုတောင်း	၁၃၆
၁၀၂။	သုမ္မာတင်း	၁၆၉	၁၂၃။	အောက္ခစမ္ပို	
၁၀၃။	သုမေဓ်ခင်း	၁၄၁		တက္ကသိုလ်	၁၁၇
၁၀၄။	သုနာပြုဘုရား	၁၆၄	၁၂၄။	အင်းယားကန်သို့	
၁၀၅။	သုန်တေး	၁၅၇		အိုကုံတို့	၃
၁၀၆။	သို့လောသို့လော	၅၀	၁၂၅။	အင်းလေးကန်	၁၅၈
၁၀၇။	သိုးထိန်းလမ်း	၁၁၃	၁၂၆။	အညိုသည်တော်	၁၅၄
၁၀၈။	သန်းခေါင်၏		၁၂၇။	အိမ်မက်တဲကရွာ	၁၈၇
	အရသာ	၁၃၅			